

ELENCHUS
CAPITUM, TITULORUM ET PARAGRAPHORUM
IN
HISTORIA ET INSTITUTIONIBUS
JURIS CIVILIS
ET
CRIMINALIS LUSITANI,
QUAS
PASCHALIS JOSEPHUS MELLIUS FREIRIUS
ELUCUBRAVIT,
CONTENTORUM.
ADCEdit
INDEX GENERALIS
RERUM ET VERBORUM
STUDIO
FRANCISCI FREIRII MELLII,

PRO
DESIDERATISSIMI AVUNCULI
SCRIPTORUM
FACILIORI USU.

Editio quinta in usum Auditorii Conimbricensis.

CONIMBRICAE:
TYPIS ACADEMICIS.
1853.

Ex Mandato Principis Regentis 7 Maio 1805.

V
342.10946
M527
IJC
S:ED
1853

Singula quaeque locum teneant sortita decentem.

ELENCHUS

CAPITUM ET PARAGRAPHORUM IN SINGULARI LIBRO HISTORIAE JURIS CIVILIS LUSITANI CONTENTORUM.

CAPUT I. DE JURE LUSITANO ANTE ROMANORUM	
IN HISPANIAM ADVENTUM,	Pag. 1
§. 1. Quid Historia Juris Civilis Lusitani.	<i>ibid.</i>
— 2. Lusitaniae et Portugalliae nominis derivatio.	2
— 3. Qui olim populi et termini Lusitaniae.	3
— 4. Primi Lusitaniae incolae.	4
— 5. Coloniae Orientis fuerunt.	6
— 6. Barbari initio Lusitanorum mores.	<i>ibid.</i>
— 7. Sensim tamen meliores.	8
— 8. Quae olim regiminis forma, et de Jure Publico.	9
— 9. Quales illorum mores, et de Jure Privato.	10
CAPUT II. DE JURE LUSITANO SUB ROMANIS.	12
§. 10. Non statim pulsus Carthaginensibus Lusitani suis legibus vivere desierunt.	<i>ibid.</i>
— 11. Hispaniae divisio.	<i>ibid.</i>
— 12. Sertorii in Lusitania instituta.	13
— 13. Julius Caesar Lusitanos tandem subjugavit.	14
— 14. Quae Lusitaniae sors sub Triumviratu et Octa- vio Augusto.	15
— 15. Lusitaniae Magistratus Conventusque Juridici	16
— 16. Sub Imperatoribus et Romano et Patrio jure vivebant.	17
— 17. Romanum vero non unius generis erat.	18
— 18. Ab Hadriani temporibus eodem jure vivebant	19

CAPUT III. DE JURE LUSITANO SUB GOTHORUM REGIBUS	21
§. 19. Alani Lusitaniam occupant.	<i>ibid.</i>
— 20. Gothi eadem potiuntur.	<i>ibid.</i>
— 21. Suevorum leges quae fuerint, non constat.	22
— 22. Gothorum mores et Codex legum.	23
— 23. De auctore Codicis legum Wisigothorum.	24
— 24. Gothorum Criminalis Jurisprudentia.	25
— 25. Connubiorum jura.	<i>ibid.</i>
— 26. Judicialis ordo.	26
— 27. De Gothorum Magistratibus.	27
— 28. Quo jure Lusitani sub Gothis uterentur.	28
CAPUT IV. DE JURE LUSITANO SUB LEGIONIS RE- GIBUS, ET ARABUM DOMINATIONE.	30
§. 29. Saraceni Hispanias invadunt.	<i>ibid.</i>
— 30. Pelagius Legionense Regnum fundavit.	31
— 31. Gothorum Codicis usus sub Legionis Regibus.	32
— 32. Non nulla ei addidit Alphonsus V.	<i>ibid.</i>
— 33. Quo jure sub Mauris Lusitani uterentur.	33
CAPUT V. DE JURE LUSITANO SUB HENRICO COMITE, ET VENERABILE ALPHONSO PORTUGALLIAE REGE.	34
§. 34. Henricus Portugalliae Comitatum in dotem adcepit.	<i>ibid.</i>
— 35. Supremus is initio non erat.	35
— 36. Sed a nativitate demum Alphonsi.	<i>ibid.</i>
— 37. Qui sub nomine Principis primum gubernavit.	36
— 38. Rex postea in Comitibus, et quo jure salutatus.	37
— 39. Municipales Henrici et Alphonsi I. leges.	38
— 40. Prima Regni Comitibus.	40
— 41. Quis hoc tempore judiciorum ordo.	41
— 42. Mauri propriis legibus utebantur.	42
CAPUT VI. DE JURE LUSITANO AB ALPHONSO AD JOANNEM I.	<i>ibid.</i>
§. 43. Sub Sancio eadem Jurisprudentiae facies.	<i>ibid.</i>
— 44. Alphonsi II. leges.	44
— 45. Ejusdem <i>amortizationis</i> lex.	45
— 46. Sancius generales leges non tulit.	46
— 47. Innocentius IV. eum injuria Regno privavit.	47
— 48. Alphonsus III., et ejus legum Codex.	50
— 49. Aliae ejusdem leges.	52

§. 50. Et instituta.	52
— 51. Dionysii leges.	53
— 52. Ad Regem, omisso medio, appellare concessit	54
— 53. Aliac ipsius leges.	55
— 54. Donationes inofficiosas revocavit, et Patro-	
norum, Optimatumque jura imminuit.	56
— 55. Amortizationis lex.	58
— 56. Forales leges, et Concordatae.	62
— 57. Lusitanae linguae usum in forum introduxit.	63
— 58. Alphonsi IV. leges.	64
— 59. Petri I. leges.	65
— 60. Ferdinandi leges.	66
— 61. Praeclara quaedam ejusdem instituta.	67
— 62. Justiniani Juris his temporibus usus.	68
— 63. Itemque Juris Canonici.	69
— 64. Lusitani suarum legum tenacissimi.	70
— 65. Qui causas litesque hoc tempore judicabant. .	71
CAPUT VII. DE JURE LUSITANO AB JOANNE I. AD	
EMMANUELEM REGEM INVICTISSIMUM.	
§. 66. Joannis I. leges.	<i>ibid.</i>
— 67. Joannis ab Aregis Codex.	75
— 68. Alia Joannis I. instituta.	76
— 69. Et Oduardi Regis.	78
— 70. Alphonsinus Codex.	71
— 71. Alphonsi V. leges non nullae.	79
— 72. Joannis II. leges.	81
— 73. Civilis et Canonici Juris his temporibus usus.	82
CAPUT VIII. DE JURE LUSITANO AB EMMANUELE	
AD PHILIPORUM DOMINATIONEM.	
§. 74. Emmanuelis Regis Codex.	<i>ibid.</i>
— 75. Illius Auctores.	85
— 76. Contestus et ordo libri primi.	86
— 77. Secundi.	87
— 78. Tertii.	<i>ibid.</i>
— 79. Quarti, et quinti.	89
— 80. Aliae Emmanuelis leges.	<i>ibid.</i>
— 81. Et Joannis III.	90
— 82. Et Sebastiani.	91
— 83. Singularis ejusdem Concordia.	92
— 84. Nova sub Sebastiano Patriae Jurisprudentialia	
facies.	93

§. 85. Romana hac aetate restituta.....	94
— 86. Collectio Oduardi Nonii Leonis.....	95
CAPUT IX. DE JURE LUSITANO SUB PHILIPPORUM	
DOMINATIONE.....	96
§. 87. Codex Philippinus.....	<i>ibid.</i>
— 88. Illius ordo.....	97
— 89. Non nulla addidit.....	<i>ibid.</i>
— 90. Et nova Ecclesiasticis privilegia concessit..	98
— 91. Ordinationes in eo antinomicae.....	100
— 92. Illius judicium.....	101
— 93. Et Auctores.....	102
— 94. Romanae Jurisprudentiae status.....	<i>ibid.</i>
CAPUT X. DE JURE LUSITANO AB JOANNE IV. AD	
NOSTRA TEMPORA.....	104
§. 95. Joannis IV. leges.....	<i>ibid.</i>
— 96. Alphonsi VI.....	106
— 97. Petri II.....	<i>ibid.</i>
— 98. Joannis V.....	107
— 99. De variis Philippini Codicis editionibus....	108
— 100. De novissima, ejusque Repertorio.....	<i>ibid.</i>
CAPUT XI. DE JURE LUSITANO SUB JOSEPHO I.,	
ET MARIA I. REGINA FIDELISSIMA.....	111
§. 101. Aerarii nova institutio.....	<i>ibid.</i>
— 102. commercium mirum in modum adauxit Jo-	
sephus I.....	112
— 103. Agriculturam et Militiam.....	<i>ibid.</i>
— 104. Sacerdotii et Imperii limites distinxit....	113
— 105. Novos Magistratus, et Tribunalia instituit.	<i>ibid.</i>
— 106. Variæ ipsius leges referuntur.....	115
— 107. Jurisprudentiam in foro fixit.....	116
— 108. Bullæ <i>In Coena Domini</i> , et aliarum reten-	
tionem prohibuit.....	118
— 109. Humaniora studia instauravit.....	119
— 110. Academiam Conimbricensem denuo fundavit	<i>ibid.</i>
— 111. Juris Patrii scientiam creavit.....	120
— 112. Leges Mariæ I., Reginae Fidelissimæ....	<i>ibid.</i>
CAPUT XII. DE JURECONSULTIS LUSITANIS.....	
§. 113. Lusitanorum Jctorum historia necessaria..	<i>ibid.</i>
— 114. Theorici Jcti qui.....	123
— 115. De variis Academiae Conimbricensis Juris	
Civilis Professoribus.....	127

§. 116. Et Juris Canonici.....	129
— 117. Pragmatici Jcti qui.....	131
— 118. De Regiarum Ordinationum interpretibus.	135
CAPUT XIII. DE RECTA LUSITANI JURIS INTER-	
PRETANDI RATIONE.....	137
§. 119. Patrii Juris Hermeneutica utilis et necessaria	<i>ibid.</i>
— 120. Communibus et propriis regulis constat..	139
— 121. Interpretationis species.....	<i>ibid.</i>
— 122. Interpretatio <i>Grammatica</i>	140
— 123. Ab ea non temere recedendum.....	143
— 124. Interpretatio <i>Logica</i>	145
— 125. Unde ea ducatur.....	146
— 126. Jus Patrium a peregrino distinguendum..	148
— 127. Interpretatio <i>Authentica</i>	150
— 128. Quando omnis cesset interpretatio.....	151
— 129. Forensis Jurisprudentiae aetates.....	152
— 130. A Scholasticorum interpretationis regulis ab-	
stinendum.....	154
<i>Tabula titularum concordantium Codicis Philippini,</i>	
<i>Emmanuelini et Alphonsini, cui in Notis ad-</i>	
<i>cedunt aliae Extravagantes, a quibus non nulli</i>	
<i>Philippini Codicis tituli hausti, locive alii ducti</i>	
<i>videntur.</i>	157
Liber I.....	<i>ibid.</i>
Liber II.....	163
Liber III.....	166
Liber IV.....	170
Liber V.....	174

ELENCHUS

TITULORUM ET PARAGRAPHORUM IN LIBRO I. INSTITUTIONUM JURIS PUBLICI LUSITANI CONTENTORUM.

—ooc—

TITULUS I. DE LEGIBUS.	Pag. 1
§. 1. Jus omne vel Publicum, vel Privatum.	<i>ibid.</i>
— 2. Publicum quid.	<i>ibid.</i>
— 3. Leges condendi potestas.	3
— 4. Penes Lusitaniae Reges.	4
— 5. Legum diversa genera, et quando obligant.	6
— 6. Illarum Codices.	7
— 7. Reverentia legibus debita.	<i>ibid.</i>
— 8. Authenticæ interpretationes.	8
— 9. Consuetudines et municipalia decreta.	<i>ibid.</i>
— 10. Peregrini Juris, et Dioecesium Constitutionum auctoritas.	9
— 11. Romani et Patrii Juris differentia.	10
TITULUS II. DE JUDICIIS.	11
§. 1. Potestas Judiciaria.	<i>ibid.</i>
— 2. Senatores qui dicantur.	<i>ibid.</i>
— 3. Palatii suprema Curia.	12
— 4. Reliqua Tribunalia.	13
— 5. Supplicationis Domus.	<i>ibid.</i>
— 6. Portucalensis, Bahiensis, et Fluminis Januarii Senatus.	14
— 7. Supplicationis domus Rector.	15
— 8. Portucalensis Governator.	<i>ibid.</i>
— 9. Domus Supplicationis majores Magistratus.	16
— 10. Speciales non nulli certis causis et personis constituti.	17
— 11. Judices ordinarii, foranei, aediles, decuriones	18
— 12. Praetores et Provisores.	19
— 13. Qui olim in Lusitania magistratus.	<i>ibid.</i>

§. 14. Lusitanorum et Romanorum magistratuum dif- ferentia.	21
— 15. Qui magistratus gerere possint.	<i>ibid.</i>
— 16. Et a quibus debeant abstinere.	22
— 17. Magistratus a quo puniendi et quomodo.	<i>ibid.</i>
— 18. De adensis.	23
— 19. Officia non nulla extincta.	24
— 20. Quae illorum natura et indoles.	<i>ibid.</i>
— 21. De Arbitris.	<i>ibid.</i>
— 22. De Arbitratoribus.	25
— 23. Poena jus sibi dicentis.	26
— 24. Aliquando vis privata et judicium permis- sum.	28
— 25. Alii casus enumerantur.	29
TITULUS III. DE JURE GLADII.	30
§. 1. Jus gladii quid.	<i>ibid.</i>
— 2. Jurisdictio, et quibus competat.	<i>ibid.</i>
— 3. De rege judicia criminalia exercente.	31
— 4. Poenarum genera.	32
— 5. Earum imponendarum jus	<i>ibid.</i>
— 6. Et finis.	<i>ibid.</i>
— 7. Conventionalis et judicialis poena.	33
— 8. Hac in re Romani et Patrii Juris differentia.	<i>ibid.</i>
— 9. Usurarum poena.	<i>ibid.</i>
— 10. Contractui a jure improbato poena adposita non valet.	34
TITULUS IV. DE AERARIO ET FISCO.	36
§. 1. Quid Aerarium et Fiscus.	<i>ibid.</i>
— 2. Bonorum ad Regem adtinentium distinctio.	<i>ibid.</i>
— 3. Fiscalia.	38
— 4. Regiae Coronae.	<i>ibid.</i>
— 5. Jura Majestatica.	39
— 6. Regium Aerarium.	<i>ibid.</i>
— 7. Dominium eminent.	<i>ibid.</i>
— 8. Illius effectus non nulli.	40
— 9. Tributorum genera.	41
— 10. Magistratus ad aerarium et fiscum deputati.	43
— 11. Jura fisci singularia.	44
TITULUS V. DE JURE PRINCIPIS CIRCA SACRA.	45
§. 1. Imperantium circa sacra potestas.	<i>ibid.</i>

§. 2.	Regum nostrorum in Ecclesiam sacrosque Canones devotio summa et observantia.	46
— 3.	Episcopos eligunt Lusitaniae Reges.	47
— 4.	In haereticos, blasphemos, et superstitiosos leges.	48
— 5.	illis puniendis qualis Ecclesiae potestas.	49
— 6.	Rex tantum apostatas punit.	50
— 7.	Convivia, vigiliae, ceteraque in Ecclesiis, et diebus festis prohibita.	51
— 8.	Nomocanones alii.	<i>ibid.</i>
— 9.	Publicas supplicationes determinant Reges.	52
— 10.	Ecclesiae bona tuentur.	53
— 11.	Novis acquisitionibus modum imponunt.	54
— 12.	Quae bona Ecclesiastici non possint acquirere.	55
— 13.	Et quae negotia gerere prohibeantur.	<i>ibid.</i>
— 14.	De Placito Regio.	56
— 15.	Eorum poena, qui beneficium viventis impetrant, vel ad Romanam Curiam provocant.	<i>ibid.</i>
— 16.	Et qui Romae adversus Regni privilegia procurant, vel ab exteris beneficium habent.	58
— 17.	De censuris ecclesiasticis in Regis magistratus.	<i>ibid.</i>
— 18.	Saecularis non nunquam de validitate civili excommunicationis cognoscit.	59
— 19.	De regio patronatu quando Regis a Sacello Maximus cognoscat.	60
— 20.	Et quando Judex Regiae Coronae.	61
— 21.	Super votis Divi Jacobi ubi quis debeat conveniri.	62
— 22.	Ea fortasse facta nunquam fuerunt.	63
— 23.	Episcopi et Clerici Regiae addicti in saeculari omnino conveniuntur.	65
— 24.	Ecclesiastici quando in saeculari respondeant in civilibus.	<i>ibid.</i>
— 25.	Alii casus enumerantur.	66
— 26.	In saeculari quando in criminalibus respondeant.	68
— 27.	Episcopi Regum a consiliis sunt.	69
— 28.	Scribas, adparitores, et publicos carceres habent.	<i>ibid.</i>
— 29.	Ecclesiastici tributa ordinaria non solvunt.	70

§. 30. Privilegium fori ecclesiastici Clericis datum.	71
— 31. Et quæ præcedere debent, priusquam ad illud remittantur.	72
— 32. Laicus, qui vim in Clericum commisit, vel ejus rem rapuit, in ecclesiastico convenitur.	73
— 33. Quod ut oportet intelligendum.	<i>ibid.</i>
— 34. Et super rebus Ecclesiae.	74
— 35. Et illius emphyteusi.	<i>ibid.</i>
— 36. Et pro injuria Clerico verbo, vel re illata.	76
— 37. Clericus in saeculari non auditur nisi datis fidejussoribus.	<i>ibid.</i>
— 38. Conductores possessionum Ecclesiae in ecclesiastico conveniuntur.	77
— 39. Et laici ad Ecclesias reficiendas.	79
— 40. Et pro rebus sacris.	80
— 41. Causarum genera.	<i>ibid.</i>
— 42. Causae mere civiles quo colore ad ecclesiasticum traducuntur.	<i>ibid.</i>
— 43. De juramento perhorrescentiae.	82
— 44. Causae mere ecclesiasticae.	<i>ibid.</i>
— 45. Matrimonialis quando in saeculari tractetur.	84
— 46. De causis mixtis, piis praesertim.	85
— 47. De capellis et xenedochiis.	87
— 48. De concubinariis.	<i>ibid.</i>
— 49. De lenonibus, sacrilegis, incestuosis, adulteris, perjuris, usurariis, ceterisque.	89
— 50. Causa testamentaria ad ecclesiasticum quoque spectat.	90
— 51. Sed suo tantum mense.	91
— 52. Quod tamen intelligitur.	<i>ibid.</i>
— 53. Episcopi, cum judicium exercent, debent a censuris abstinere.	93
— 54. De Brachio saeculari ab eis implorando.	<i>ibid.</i>
— 55. Regiam jurisdictionem nec immemoriali quidem tempore acquirunt.	96
— 56. De literis <i>tutti vis</i>	97
— 57. Recursus ad Principem.	98
— 58. Illius praxis.	101
— 59. Leges ad Regiam jurisdictionem tuendam non nullae.	102

TITULUS VI. DE ASYLIS.....	103
§. 1. Quis asyllum concedat.....	<i>ibid.</i>
— 2. Hebraeorum asyla.....	104
— 3. Gentilium.....	<i>ibid.</i>
— 4. Christianorum.....	<i>ibid.</i>
— 5. Modus asyulis impositus.....	105
— 6. Ea Arcadius extinxit.....	106
— 7. Restituit Honorius et Theodosius.....	107
— 8. Sed calamitosis, non dolosis delinquentibus concessit.....	<i>ibid.</i>
— 9. Secus Jure Canonico.....	108
— 10. Quid olim apud Gallos.....	109
— 11. Wisigothos, et Hispanos.....	<i>ibid.</i>
— 12. Et Lusitanos.....	110
— 13. Immunitas quibus locis detur.....	<i>ibid.</i>
— 14. Et quibus non.....	111
— 15. Asyli jure non fruuntur Magnatum domus.....	113
— 16. Nec Legatorum.....	114
— 17. Non datur in causis civilibus, neque in mi- noribus delictis.....	115
— 18. Neque in gravioribus quibusdam.....	116
— 19. Praxis circa immunitatem.....	118
TITULUS VII. DE LEGIBUS AGRARIIS.....	120
§. 1. Agricultura apud Lusitanos nunquam neglecta.....	<i>ibid.</i>
— 2. Singularia quaedam in ejus favorem introdu- cta.....	121
— 3. <i>Sesmariae</i> , ut aiunt, leges.....	122
— 4. <i>Sesmariae</i> et <i>sesmeiros</i> quid.....	<i>ibid.</i>
— 5. Poena agros non colentium.....	123
— 6. De silvis et pascuis.....	<i>ibid.</i>
— 7. Eorum cultura Praetoribus et Decurionibus demandata.....	124
— 8. De nova Magni Pará et Maranhonis cultura.....	<i>ibid.</i>
— 9. Et patentium agrorum, seu <i>lezirias</i>	125
— 10. Lex quaedam frumentaria.....	<i>ibid.</i>
— 11. De agrorum custodibus, seu <i>jurados</i>	126
— 12. De mulctis agrariis.....	127
— 13. De pecudum abactoribus.....	<i>ibid.</i>
— 14. De termino moto.....	129
— 15. Forales leges, et quae earum indoles.....	<i>ibid.</i>

§. 16. Nunquam, quod eisdem non continetur, exigi potest	130
TITULUS VIII. DE COMMERCIO	132
§. 1. Commercii laudes	<i>ibid.</i>
— 2. Brevis illius in Lusitania historia	<i>ibid.</i>
— 3. Tractationis ordo	133
— 4. Voluntas praecipua in omni contractu lex	134
— 5. Non libera tamen omnino, sed civitatis juri subjecta	<i>ibid.</i>
— 6. Contractus ad certam usque summam non nisi per publicam scripturam probantur	<i>ibid.</i>
— 7. Neque tamen ideo jure nostro improbantur	135
— 8. Aliquando autem bene possunt jure communi probari	136
— 9. De contractibus dolosis	137
— 10. Et simulatis	138
— 11. De laesione immoderata in contractibus	<i>ibid.</i>
— 12. Contractus, qui naturali, vel civili juri adversantur, non valent	140
— 13. Neque qui jurejurando celebrantur	141
— 14. Neque contractus usurarii	<i>ibid.</i>
— 15. Quid usura, quo jure et ratione prohibita	<i>ibid.</i>
— 16. Qualis jure civili usurarum modus	142
— 17. Et qualis juris canonico	143
— 18. Regulae de usurarum aequitate	144
— 19. Mutuum pecuniosum quincunces tantum usuras recipit	145
— 20. Quid circa aliarum rerum mutuum jus nostrum statuerit	<i>ibid.</i>
— 21. Usurarum poena, et ad quos judices earum questio spectat	146
— 22. De cambio non nulla	147
— 23. Quarundam rerum commercium inter cives prohibetur	149
— 24. Et cum exteris	150
— 25. Barbaris praesertim et hostibus	151
— 26. Societatis mercatoriae effectus, et indoles	152
— 27. Collegia in Lusitania mercatoria	<i>ibid.</i>
— 28. Senatus commercii gratia denuo creatus	153
— 29. Qui mercatores nobilitate gaudeant	<i>ibid.</i>

§. 30. Mercatorum codicibus fides adhibetur.	154
— 31. De decoctoribus, iisve, qui culpa, vel casu creditores fraudarunt.	156
— 32. De numo non nulla.	157
TITULUS IX. DE LEGIBUS NAUTICIS.	159
§. 1. Summa tituli.	<i>ibid.</i>
— 2. De dominio maris jure Romano.	160
— 3. Naturali et Gentium.	161
— 4. Et jure Lusitano.	<i>ibid.</i>
— 5. Quid maris domino licet.	162
— 6. Navigatio per mare occupatum jure exteris prohibita.	163
— 7. Nec civibus promiscue concessa.	<i>ibid.</i>
— 8. De classis et solutae navis vectigalibus.	<i>ibid.</i>
— 9. Quae ad litora nostra adpulerunt, cujus sint.	164
— 10. Et inimicae naves cui cedant.	<i>ibid.</i>
— 11. Qui contra Regni leges navigaverint, possunt a quocumque comprehendi.	165
— 12. Singularia quaedam.	166
— 13. De salinis non nulla.	<i>ibid.</i>
— 14. Flumina, alveus, portus, insulae ad Impe- rantem spectant.	167
— 15. Judex Indiae et Minae.	168
— 16. Consilium de rebus transmarinis.	169
TITULUS X. DE JURE POLITIAE.	170
§. 1. Politiae nomine quae veniunt.	<i>ibid.</i>
— 2. Magistratus illam promiscue exercent.	<i>ibid.</i>
— 3. De Aedili maximo.	<i>ibid.</i>
— 4. Et minoribus Aedilibus.	171
— 5. Regia in urbe certa aedificandi forma praescripta	172
— 6. Secus in reliquis civitatibus.	173
— 7. Quaedam hujus regulae exceptiones.	174
— 8. De operis novi nuntiatione.	<i>ibid.</i>
— 9. Illius judicium, et similium causarum ad Aedi- les tantum spectat.	175
— 10. Iis tractandis quis ordo servandus.	<i>ibid.</i>
— 11. Leges vere salutares.	176
— 12. Pueri in primis educandi.	177
— 13. Eorum bona tuenda.	178
— 14. Et absentis, prodigi, furiosi, cet.	<i>ibid.</i>

§. 15. Hospitalia publica.....	179
— 16. Leges sumtuariae.....	<i>ibid.</i>
— 17. Et funerariae.....	180
— 18. Diversae apud nos unumquemque colendi rationes.....	181
— 19. Vetita arma.....	183
— 20. Leges in errabundos et aleatores.....	185
— 21. Et in caupones et viatores.....	186
— 22. Et in pauperes et mendicos.....	187
— 23. Politiae generalis et supremus Administer.....	188
— 24. Leges theatrales.....	<i>ibid.</i>
— 25. Oeconomicae.....	189
— 26. Et literariae.....	191
TITULUS XI. DE JURE MILITARI.....	193
§. 1. Belli necessitas.....	<i>ibid.</i>
— 2. Diversa militaria instituta.....	<i>ibid.</i>
— 3. Militiae genera.....	194
— 4. Duces, et arcium Praefectos creare Regis jus est.....	195
— 5. Et bellum movere, milites legere, et militaria subsidia imperare.....	<i>ibid.</i>
— 6. Bello capta cui cedant.....	196
— 7. De Saracenis a nostris captis.....	197
— 8. Et nostris a Saracenis.....	198
— 9. Eorum omnia jura servantur.....	<i>ibid.</i>
— 10. De captivos servandi jure.....	<i>ibid.</i>
— 11. Pro his redimendis singularia multa instituta.....	199
— 12. Forum militare jure Romano et Patrio.....	200
— 13. Auditores militares.....	<i>ibid.</i>
— 14. Privilegia alia militaria.....	201
— 15. Bellicum Consilium.....	<i>ibid.</i>
TITULUS XIII. DE OFFICIIS ET JURE CIVIUM.....	202
§. 1. Civium generalia officia.....	<i>ibid.</i>
— 2. Erga Republicam et imperantes.....	204
— 3. Et concives.....	<i>ibid.</i>
— 4. Officia specialia.....	205
— 5. Civium jura.....	<i>ibid.</i>
— 6. Regia in primis protectio.....	<i>ibid.</i>
— 7. Et publicorum munerum collationes.....	206

ELENCHUS

TITULORUM ET PARAGRAPHORUM JURIS CIVILIS LUSITANI IN
LIBRO II. INSTITUTIONUM DE JURE PERSONARUM CONTEN-
TORUM.

TITULUS I. DE LIBERIS ET SERVIS.....	Pag. 1
§. 1. Jus personarum quid.....	<i>ibid.</i>
— 2. Summa hominum divisio.....	2
— 3. Servi aut nascuntur, aut fiunt.....	<i>ibid.</i>
— 4. Hodie nemo servus nascitur.....	<i>ibid.</i>
— 5. Partus quem sequatur.....	3
— 6. De captivis alienis.....	<i>ibid.</i>
— 7. De nostris captivis.....	4
— 8. De redimendi jure.....	5
— 9. Redempti conditio.....	6
— 10. De Indorum libertate leges.....	<i>ibid.</i>
— 11. Poenae servitus.....	7
— 12. De nigris in Brasilia servis.....	8
— 13. Et adscriptitiis.....	9
— 14. De servis alienis, seu famulis.....	10
— 15. Merces his semper debetur.....	11
— 16. Poena servi dominum relinquentis.....	12
— 17. Merces quo tempore petenda.....	13
— 18. De illius probatione.....	<i>ibid.</i>
— 19. De damno a servis dato.....	<i>ibid.</i>
— 20. De legato servis relicto.....	14
TITULUS II. DE CIVIBUS ET PEREGRINIS.....	<i>ibid.</i>
§. 1. Cives qui sint.....	<i>ibid.</i>
— 2. Et quis civis nascatur.....	<i>ibid.</i>
— 3. Quid si apud exteros.....	15
— 4. Patris conditio tantum spectatur, et in spuriiis matris tantum.....	<i>ibid.</i>
	§. 5.

§. 5.	Cives domicilio.	15
— 6.	Id quomodo contrahatur.	16
— 7.	Municipes.	<i>ibid.</i>
— 8.	Jura civium.	17
— 9.	Municipalia jura.	19
— 10.	Et quae eorum sanctitas.	23
— 11.	Forum peregrini et Legatorum.	24
— 12.	Qui civitatem amittant.	25
— 13.	Et quibus juribus priventur.	26
TITULUS III. DE PATRICIIS, EQUITIBUS ET PLE-		
BEIIS.		27
§. 1.	Alia civium divisio.	<i>ibid.</i>
— 2.	Patricius quis.	<i>ibid.</i>
— 3.	Rici-homines.	<i>ibid.</i>
— 4.	Infanciones.	28
— 5.	Vassalli.	29
— 6.	Duces.	<i>ibid.</i>
— 7.	Marchiones et Comites.	<i>ibid.</i>
— 8.	Vicecomites et Barones.	30
— 9.	Oppidorum Domini titulus.	<i>ibid.</i>
— 10.	Regiae domui addicti, id est, <i>fidalgos</i>	31
— 11.	Equites antiqui, seu, ut aiunt, <i>Escudeiros</i>	<i>ibid.</i>
— 12.	Et qui hodie hoc nomine vocantur.	32
— 13.	Ordinum Militarium Equites.	<i>ibid.</i>
— 14.	Nobilitatis genus aliud.	33
— 15.	Plebeius quis.	34
— 16.	Cum infami haud confundendus.	35
— 17.	Donatarii qui dicantur.	<i>ibid.</i>
— 18.	Illorum jurisdictioni limites positi.	<i>ibid.</i>
— 19.	Lex <i>Mentalis</i>	36
— 20.	Illius summa.	38
— 21.	Et regulae generales.	39
— 22.	In quibus bonis locum habeat.	40
— 23.	Et donationibus.	41
— 24.	Et in quibus non habeat.	42
— 25.	Alia numerantur.	43
— 26.	Et qui in haec bona succedant.	44
— 27.	Horum bonorum alienatio prohibita.	46
— 28.	Donationis hujus natura et indoles.	47
— 29.	Et modus.	48

§. 30. Legis <i>Mentalis</i> dispensationes.	49
— 31. Reversionis jus.	50
— 32. Confirmationum necessitas et divisio.	51
— 33. Confirmatio per successionem.	52
— 34. Confirmatio <i>de Rei a Rei</i>	53
— 35. Confirmatio specialis in Confirmationibus generalibus.	<i>ibid.</i>
— 36. Generalis, et <i>in forma communi</i>	54
— 37. Prorogatio temporis confirmationis petendae.	55
— 38. Jurisdictio Donatariorum restricta.	56
— 39. Hac in re principia generalia.	58
— 40. Quae res expresse donari non possunt.	60
— 41. De <i>correctionis</i> , ut aiunt, jure.	63
— 42. Quae res expresse donari possunt.	65
— 43. Auditorum jurisdictio.	66
— 44. De Donatariis Ecclesiasticis.	67
— 45. De Magno Ordinum Equestrium Magistro.	69
— 46. De illorum bonis.	70
— 47. Et Commendis.	72
— 48. Privilegia non nulla.	73
— 49. Magnus Cratensis Prior Donatarius.	76
— 50. Qua ecclesiastica jurisditione gaudeat.	77
— 51. Et saeculari, tamquam Donatarius.	79
— 52. De curia Priorali, et <i>Assembla</i>	80
— 53. Ordinis Melitensis non nulla privilegia; et quomodo intelligendae.	82
— 54. De illius fori privilegio.	83
— 55. De Regina donataria.	86
— 56. De Principe et infantibus Donatariis.	87
— 57. Et Brigantino Duce.	89
— 58. Et Magna Infantis Domo.	90
— 59. <i>Honras e coutos</i> . Regiae Coronae bona quid.	92
— 60. Illorum jura.	<i>ibid.</i>
— 61. De <i>Behetris</i>	93
— 62. Officia Palatina inter bona Regiae Coronae.	95
— 63. Jura nobilium privata.	96
— 64. Exemptio quando loci Domino noceat.	97
— 65. Nobilibus quaedam interdicta.	98
— 66. Novella Reginae de Donatariis Constitutio.	99

TITULUS IV. DE PARENTUM IN LIBEROS POTESTATE 101	
§. 1. Alia civium divisio	<i>ibid.</i>
— 2. Patresfamilias qui dicantur et filiifamilias	<i>ibid.</i>
— 3. Familia quid	<i>ibid.</i>
— 4. Familiae jura	<i>ibid.</i>
— 5. Patria potestas, et illius fundamentum	102
— 6. Patrifamilias tantum competit, non matri	<i>ibid.</i>
— 7. De vitae et necis in liberos, et vendendi jure	103
— 8. Actionis ad liberos vindicandos et exhibendos usus et fundamentum	<i>ibid.</i>
— 9. Defensio liberorum	104
— 10. Educatio	<i>ibid.</i>
— 11. Patris alia in filios jura	105
— 12. Pater legitimus bonorum administrator	106
— 13. Peculium filiorum	<i>ibid.</i>
— 14. Quando ex facto filiorum pater obligatur	108
— 15. Matris potestas	109
TITULUS V. QUIBUS MODIS JUS PATRIAE POTESTA- TIS ADQUIRITUR, ET QUIBUS SOLVITUR 111	
§. 1. Modi acquirendi patriam potestatem	<i>ibid.</i>
— 2. Sponsalia minorum	<i>ibid.</i>
— 3. Quomodo probentur, et de poena sponsalibus adjecta	112
— 4. Actio sponsalitia	113
— 5. Matrimonium solo consensu nuptiali perficitur	114
— 6. Regis consensus in nuptiis quando necessarius	<i>ibid.</i>
— 7. Et parentis, tutoris, curatoris, et domini, do- minaeve	115
— 8. Nobilis cum plebeia matrimonium	116
— 9. Ritus nuptiarum	118
— 10. Matrimonium clandestinum	119
— 11. Puerorum, senum, et viduarum nuptiae	<i>ibid.</i>
— 12. Polygamia simultanea prohibita	120
— 13. Matrimonio putativo patria potestas acquiritur	121
— 14. Legitimatio per subsequens matrimonium jure Romano	122
— 15. Canonico	123
— 16. Et Patrio	124
— 17. Legitimatio per rescriptum Principis jure Ro- mano	125

§. 18. Canonico.	125
— 19. Et Patrio.	<i>ibid.</i>
— 20. Aliae legitimaciones.	127
— 21. Quibus modis amittitur patria potestas.	128
— 22. Solvitur morte patris, et nuptiis filiorum.	<i>ibid.</i>
— 23. Et emancipatione judiciali.	129
— 24. Quae ab aetatis venia distinguenda.	130
— 25. Quando filium emancipare pater cogendus.	131
— 26. Solvitur patria potestas separatione.	<i>ibid.</i>
— 27. Et filii dignitate.	132
TITULUS VI. DE JURE LIBERORUM ET AGNATORUM 133	
§. 1. Liberorum differentia.	<i>ibid.</i>
— 2. Qui filii sint legitimi.	134
— 3. Legitimorum jura.	135
— 4. Bastardi qui dicantur.	136
— 5. De Regum bastardis.	137
— 6. Et aliorum.	<i>ibid.</i>
— 7. Filius a matre quoque nobilitatur.	138
— 8. De infantibus expositis.	139
— 9. De legitimis, sen adoptivis.	<i>ibid.</i>
— 10. De legitimatis.	141
— 11. Debentur filiis alimenta.	<i>ibid.</i>
— 12. A quo filius alendus, constante matrimonio.	142
— 13. Et a quo, matrimonio morte soluto.	<i>ibid.</i>
— 14. Et divortio.	143
— 15. Mater in subsidium alere tenetur.	<i>ibid.</i>
— 16. Et lacte filios enutrire tribus primis annis.	144
— 17. Spurii a patre quoque alendi, et in subsidium a matre.	<i>ibid.</i>
— 18. Quando mater possit alimenta repetere.	146
— 19. Ea non debentur filiis majoribus divitibus.	<i>ibid.</i>
— 20. Neque ingratis.	147
— 21. Actio ad liberos agnoscendos.	<i>ibid.</i>
— 22. Et quos agnoscere pater teneatur.	148
— 23. Actio de alimentis.	149
— 24. Et litis expensis.	<i>ibid.</i>
— 25. Parentibus et collateralibus alimenta debentur	150
— 26. Agnatorum jura.	151
TITULUS VII. DE MARITI IN UXOREM POTESTATE. <i>ibid.</i>	
§. 1. Potestas mariti in uxorem.	<i>ibid.</i>

§. 2.	In quo consistat.	152
— 3.	Ejusdem effectus non nulli.	<i>ibid.</i>
— 4.	Administratio mariti restricta.	153
— 5.	De Reginae marito.	<i>ibid.</i>
— 6.	Uxoris in maritum jura.	154
— 7.	De Regis uxore.	155
TITULUS VIII. DE COMMUNIONE BONORUM INTER CONJUGES.		156
§. 1.	Bonorum communio inter conjuges unde deri- vetur.	<i>ibid.</i>
— 2.	Jure Romano locum non habet.	157
— 3.	Ex jure nostro nascitur.	158
— 4.	Et ex vero matrimonio et consummato.	<i>ibid.</i>
— 5.	Non habet locum in putativo.	159
— 6.	Communicantur bona acquisita et acquirenda constante matrimonio.	<i>ibid.</i>
— 7.	Et eo etiam soluto.	160
— 8.	Nisi contrarium pactum sit.	161
— 9.	Vel matrimonium per dotem celebratum.	<i>ibid.</i>
— 10.	Acquisita hoc casu non communicantur; bene tamen fructus.	<i>ibid.</i>
— 11.	In secundis quoque nuptiis bona communican- tur	162
— 12.	Et quid de muliere quinquagenaria	163
— 13.	Quibus in bonis communio cesset.	164
— 14.	Non communicatur aes alienum.	<i>ibid.</i>
— 15.	Possessio uxoris post viri mortem.	165
— 16.	Et quibus in bonis locum habeat.	166
— 17.	Non publicantur bona uxoris ex delicto con- jugis.	167
— 18.	Communione alii effectus in bonis immobilibus	<i>ibid.</i>
— 19.	Et mobilibus.	168
TITULUS IX. DE JURE DOTIUM.		169
§. 1.	Varia pacta dotalia.	<i>ibid.</i>
— 2.	Quae dotalia, paraphernalia, et receptitia bona	<i>ibid.</i>
— 3.	Dos quid.	170
— 4.	Profectitia et adventitia.	<i>ibid.</i>
— 5.	Tenetur pater filiam dotare.	171
— 6.	Etiam illegitimam.	<i>ibid.</i>
— 7.	Item mater	172

§. 8.	Et frater.	172
— 9.	Non tenetur filius matrem dotare.	<i>ibid.</i>
— 10.	Dos quomodo probetur.	173
— 11.	Et quibus in rebus constituatur.	<i>ibid.</i>
— 12.	Illius quantitas.	<i>ibid.</i>
— 13.	Illustrium dotes.	174
— 14.	Mariti jus in fundo dotali.	175
— 15.	In paraphernalibus bonis.	<i>ibid.</i>
— 16.	Communibus	176
— 17.	Et mobilibus.	<i>ibid.</i>
— 18.	Quomodo uxor obligatur ex contractu mariti.	177
— 19.	Dotis privilegia praecipua.	178
— 20.	Dotis insinuatio.	179
— 21.	Constante matrimonio , aliquando dos peti potest	182
— 22.	Eo morte soluto , ad quem spectet.	<i>ibid.</i>
— 23.	Et quid , si ob adulterium , aliamve causam.	183
— 24.	Impensae in rem dotalem deducendae.	<i>ibid.</i>
— 25.	Quae pacta in dote valeant.	184
— 26.	Donationes propter nuptias in usu non sunt.	185
— 27.	Neque arrhae juris Romani.	186
— 28.	Recipi tamen pacto possunt , et in usum revocari	187
— 29.	Nostrae arrhae quales sint , et quomodo constituentur.	<i>ibid.</i>
— 30.	Liberis exstantibus , non valent arrhae ultra tertiam bonorum.	189
— 31.	Cujus in dominio sint , et ad quem spectent , uxore mortua , vel marito.	<i>ibid.</i>
— 32.	In quo nostrae arrhae differunt a dote.	190
— 33.	Et ab arrhis juris Romani.	<i>ibid.</i>
— 34.	Et a donationibus propter nuptias.	191
— 35.	Dotalitiā quid.	<i>ibid.</i>
— 36.	Et in quo differat a nostris , et juris Romani arrhis , et donationibus propter nuptias.	192
— 37.	Sponsalitia largitas an repeti possit.	193
TITULUS X. DE DONATIONIBUS INTER VIRUM ET UXOREM.		194
§. 1.	Non valent donationes inter virum et uxorem jure Romano , et quare.	<i>ibid.</i>

§. 2.	Hoc jus non omnes gentes receperunt	194
— 3.	Quando apud nos fuit receptum	195
— 4.	Quae hodie possunt conjuges inter se donare.	196
— 5.	Nativitate liberorum quando donatio revocetur	197
— 6.	De donatione concubinae facta	<i>ibid.</i>
— 7.	Usus tituli	198
TITULUS XI. DE TUTELIS		<i>ibid.</i>
§. 1.	Tutela cujus sit juris	<i>ibid.</i>
— 2.	Quomodo definienda, et quae illius species. .	199
— 3.	Qui sub tutela sint	<i>ibid.</i>
— 4.	Tutor vivo patre	200
— 5.	Tutela pactitia	<i>ibid.</i>
— 6.	Tutor testamento a patre datus	201
— 7.	A matre, vel extraneo	<i>ibid.</i>
— 8.	Qui testamento tutores dari possunt	202
— 9.	De tutela sub conditione, ex die, vel ad diem data	203
— 10.	Tutela legitima	204
— 11.	Matri, vel aviae primum defertur	<i>ibid.</i>
— 12.	Deinde propinquis	205
— 13.	Tutor dativus	206
— 14.	De satisfactione tutorum	<i>ibid.</i>
— 15.	De officio, auctoritate, et administratione tu- toris	207
— 16.	De periculo tutoris, rationibus ab eo reddendis, et ubi tutor conveniri debeat	209
— 17.	De tutoris fidejussoribus, et Magistratibus con- veniendis	<i>ibid.</i>
— 18.	Excusationes tutorum	210
— 19.	Quomodo tutela finiatur	211
— 20.	De suspectis tutoribus	<i>ibid.</i>
— 21.	Tutela illustrium	212
— 22.	De Regis impuberis tutela	<i>ibid.</i>
TITULUS XII. DE CURATIONIBUS		216
§. 1.	Curator quis	<i>ibid.</i>
— 2.	Tutoris hodie et curatoris differentia nulla est	<i>ibid.</i>
— 3.	Curatio testamentaria	217
— 4.	Legitima et dativa	<i>ibid.</i>
— 5.	Minorum	218
— 6.	Quibus minoribus curator non detur	219
— 7.	Curatio furiosi	<i>ibid.</i>

§. 8.	Et cui deferatur.	221
— 9.	De curatore prodigi.	<i>ibid.</i>
— 10.	Et viduae prodigae.	221
— 11.	Ad litem.	222
— 12.	Et bonis dando.	<i>ibid.</i>
— 13.	De Clerico tutore , curatoreve.	223

TITULUS XIII. DE PERSONARUM ALIIS DIVISIONIBUS 224

§. 1.	Divisio personarum in majores et minores. . .	<i>ibid.</i>
— 2.	Impuberes qui.	<i>ibid.</i>
— 3.	Puberes	225
— 4.	Quae gerere possunt minores , vel non. . .	<i>ibid.</i>
— 5.	De obligatione minorum , tam judiciali. . .	226
— 6.	Quam extrajudiciali.	<i>ibid.</i>
— 7.	In delictis quomodo minores obligantur. . .	227
— 8.	De restitutione minorum.	228
— 9.	Et quasi minorum.	229
— 10.	Majores qui.	<i>ibid.</i>
— 11.	Et quasi majores.	<i>ibid.</i>
— 12.	Alia divisio personarum.	230
— 13.	Et earum jura.	<i>ibid.</i>

ELENCHUS

TITULORUM ET PARAGRAPHORUM JURIS CIVILIS LUSITANI IN
LIBRO III. INSTITUTIONUM DE JURE PERSONARUM CON-
TENTORUM.

— o o c —

TITULUS I. DE DIVISIONE RERUM ET QUALI- TATE.	Pag. 1
§. 1. Quid sint res.	<i>ibid.</i>
— 2. Prima rerum divisio.	<i>ibid.</i>
— 3. Res sacrae.	2
— 4. Illarum jura.	<i>ibid.</i>
— 5. Res sanctae.	4
— 6. Religiosae.	5
— 7. Quale in eis Principis et Episcopi jus.	6
— 8. Res communes, publicae, universitatis, sin- gularum.	8
— 9. Et Principis.	10
— 10. Res mobiles, immobiles, hereditariae, adqui- sitae.	<i>ibid.</i>
— 11. Aliarum rerum divisio.	12
— 12. Jura rerum.	<i>ibid.</i>
TITULUS II. DE DOMINIO ET POSSESSIONE.	13
§. 1. Dominium quid.	<i>ibid.</i>
— 2. Illius effectus.	<i>ibid.</i>
— 3. Aliquando restringuntur.	<i>ibid.</i>
— 4. Dominii distinctio.	14
— 5. Possessio quid.	<i>ibid.</i>
— 6. In quibus a dominio differat.	15
— 7. De acquirenda, retinenda, vel amittenda pos- sessione	<i>ibid.</i>
— 8. De variis possessionis divisionibus.	16
— 9. Possessionis effectus.	17

TITULUS III. DE ADQUIRENDO RERUM DOMINIO..	18
§. 1. Modi dominii acquirendi.....	<i>ibid.</i>
— 2. De occupatione rerum publicarum.....	<i>ibid.</i>
— 3. De occupatione hostili.....	19
— 4. De venatione et piscatione.....	<i>ibid.</i>
— 5. De inventis rebus et derelictis.....	21
— 6. De thesauris et metalli fodinis.....	22
— 7. De addectione naturali.....	23
— 8. Industriali.....	24
— 9. Et mixta.....	25
— 10. De traditione.....	27
— 11. Modi dominii acquirendi juris civilis.....	28
TITULUS IV. DE PRAESCRIPTIONIBUS.....	29
§. 1. Praescriptio quid et cujus sit juris.....	<i>ibid.</i>
— 2. Illius requisita et species jure Romano.....	30
— 3. Et Canonico.....	31
— 4. Aliarum gentium praescriptio.....	<i>ibid.</i>
— 5. De praescriptionis tempore.....	32
— 6. Longissimi temporis praescriptio.....	33
— 7. Immemorialis.....	<i>ibid.</i>
— 8. De bona fide in praescriptionibus.....	34
— 9. Et quando praesumenda.....	35
— 10. Usurpatio praescriptionis.....	<i>ibid.</i>
— 11. Quae res possint praescribi.....	<i>ibid.</i>
— 12. Quibus non currit praescriptio.....	36
— 13. De bonorum et jurium regalium praescriptio- ne.....	<i>ibid.</i>
— 14. Praescriptiones extraordinariae.....	37
TITULUS V. DE TESTAMENTIS ORDINANDIS ET CO- DICILLIS.....	38
§. 1. Testamentum quid et cujus sit juris.....	<i>ibid.</i>
— 2. Testamentorum usus.....	<i>ibid.</i>
— 3. Leges et mores antiqui.....	39
— 4. Testamentum quotuplex.....	41
— 5. Publicum et judiciale.....	<i>ibid.</i>
— 6. Apertum a tabellione scriptum.....	42
— 7. Et a testatore, vel privato.....	<i>ibid.</i>
— 8. Testamentum clausum.....	43
— 9. Nuncupativum.....	<i>ibid.</i>
— 10. Testamenta quemadmodum aperiantur.....	44

§. 11. Qui testamento testes esse non possunt.	45
— 12. De Clerico et Monacho teste.	46
— 13. Solemnitates testamenti externae.	<i>ibid.</i>
— 14. Testamentum juris Canonici.	47
— 15. Testamentum militis.	48
— 16. Alia testamenta privilegiata.	<i>ibid.</i>
— 17. Testamentum ad pias causas.	49
— 18. Et inter conjuges.	50
— 19. Solemnitates internae.	<i>ibid.</i>
— 20. De furioso et aliis, quibus non est permillum facere testamentum.	<i>ibid.</i>
— 21. Et de filiisfamilias, servis, deportatis, pere- grinis, ad mortem damnatis.	52
— 22. De testamentis Clericorum.	53
— 23. Episcoporum	54
— 24. Monachorum.	55
— 25. Equitum, et Clericorum Militiarum Regni, et Melitensium.	56
— 26. Cardinalium.	<i>ibid.</i>
— 27. Regum.	57
— 28. Plena testatoris libertas.	58
— 29. Heredis institutio non est de essentia testa- menti	60
— 30. Summa de heredum institutione regula.	<i>ibid.</i>
— 31. Heredes qui prohibeantur institui.	61
— 32. De institutione ex die, et regula <i>Testatus</i>	63
— 33. Conditio impossibilis vitiat institutionem.	65
— 34. Remittitur conditio jurisjurandi, et <i>si non nu- pserit</i>	<i>ibid.</i>
— 35. Ineptae et futes condiciones vitiantur.	66
— 36. De institutione contumeliosa, captatoria, pa- cetitia, et in alterius arbitrium collata.	<i>ibid.</i>
— 37. Quo tempore in herede capacitas requiratur.	70
— 38. Liberi omnes necessario instituendi.	71
— 39. Etiam postumi	<i>ibid.</i>
— 40. Pure, non sub conditione, licet potestativa.	72
— 41. Institui censentur, si pater de tertia disponit. <i>ibid.</i>	<i>ibid.</i>
— 42. Parentes similiter et fratres instituendi, vel exheredandi.	73
— 43. Causae exheredationis liberorum.	<i>ibid.</i>

§. 44. Parentum et fratrum.	74
— 45. Exheredationis causa a quo probanda.	75
— 46. Modi, quibus testamenta infirmantur.	<i>ibid.</i>
— 47. Testamentum nullum et injustum.	76
— 48. Testamentum ruptum agnatione postumi.	77
— 49. Et per posterius testamentum.	<i>ibid.</i>
— 50. De iis, quae in testamento delentur.	78
— 51. Testamentum irritum.	<i>ibid.</i>
— 52. Testamentum inofficiosum, et querella inoffi- ciosi.	79
— 53. Quando ea locum habeat.	80
— 54. Testamentum destitutum.	81
— 55. De substitutionibus remissive.	<i>ibid.</i>
— 56. De codicillis	82
— 57. De clausula codicillari.	83
TITULUS VI. DE ADQUIRENDA, VEL OMITTENDA	
HEREDITATE.	
§. 1. Hereditas quid.	<i>ibid.</i>
— 2. Heredes omnes voluntarii.	85
— 3. Liberi omnes ipso jure heredes.	<i>ibid.</i>
— 4. Hereditas quibus modis acquiritur et repudia- tur	86
— 5. An possit pro herede gestio, vel repudiatio pro parte fieri, vel sub conditione.	87
— 6. De furiosis, infantibus, minoribus, filiisfami- lias heredibus instituendis.	88
— 7. Succedit heres in universum jus defuncti.	<i>ibid.</i>
— 8. Sed non tenetur ultra vires hereditatis.	<i>ibid.</i>
— 9. De beneficio inventarii.	89
— 10. Et juris deliberandi.	90
— 11. De inventario ab herede, vel aliis conficien- do.	<i>ibid.</i>
— 12. Hereditas non adita transmittitur, modo sit delata	92
— 13. In conditionali transmittitur spes debitum iri. <i>ibid.</i>	
— 14. Exsecutio testamenti ad quos pertineat.	93
— 15. De exsecutoribus testamentariis, legitimis, et dativis.	<i>ibid.</i>
— 16. Provisores et Episcopi testamentorum execu- tores et de illorum hodie jurisdictione.	95

TITULUS VII. DE LEGATIS ET FIDEICOMMISSIS. . . 96

§. 1. Juris Romani hac in re auctoritas. *ibid.*— 2. Legare qui et quibus possint. *ibid.*

— 3. Libera legandi facultas. 97

— 4. Non debetur legatum, etiam pium, ex testamento nullo. *ibid.*— 5. Quae actiones legatario dentur jure Romano et Patrio. *ibid.*

— 6. De legato debiti. 98

— 7. Quod creditori legatur, compensandum. *ibid.*

— 8. De legato ad certum tempus, vel locum. 99

— 9. Regula de verborum significatione in legatis. *ibid.*— 10. De legato mobilium. *ibid.*

— 11. Non nocet legato error nominis, neque vocabuli. 100

— 12. Neque falsa demonstratio, vel causa. 101

— 13. De legato sub modo, et de cautione Muciana. *ibid.*

— 14. Nocet legato conditio impossibilis et signum contumeliosum. 102

— 15. Transmittitur legatum conditionale. *ibid.*— 16. Renunciari potest ante conditionem, vel diem, et pro parte repudiari. *ibid.*

— 17. Pluribus rebus legatis, una perempta, quae superest, debetur. 103

— 18. Quid fideicommissum universale, vel singulare 104

— 19. De fideicommissio conventionali. 105

— 20. Fiduciarius, restituta hereditate, heres non manet. *ibid.*

— 21. De lege Falcidia. 106

— 22. De Senatusconsulto Trebelliano. 108

— 23. De jure adcrendi in hereditate et legatis. *ibid.*

TITULUS VIII DE SUCCESSIONIBUS AB INTESTATO. 110

§. 1. Successio ab intestato quando locum habeat. . . *ibid.*— 2. Cujus sit juris. *ibid.*— 3. Illius ordo. *ibid.*

— 4. Filii legitimi et naturales quemadmodum succedant. 111

— 5. De successione nepotum. 112

— 6. Clericorum, Monachorum, Equitum Militarium et Melitensium. 113

§. 7.	Qui Clerico ab intestato succedant.	<i>ibid.</i>
— 8.	Episcopo.	114
— 9.	Et Monacho.	<i>ibid.</i>
— 10.	De spoliis Clericorum et Episcoporum.	<i>ibid.</i>
— 11.	De luctuosa.	115
— 12.	Filii naturales patri plebeio succedunt.	116
— 13.	De aliis filiis illegitimis.	117
— 14.	De legitimatis et adoptivis.	118
— 15.	De filiis prioris matrimonii.	119
— 16.	Ascendentes quando et quomodo succedant.	120
— 17.	Et collaterales.	<i>ibid.</i>
— 18.	Conjuges quando succedant.	123
— 19.	De fisci successione in bonis vacantibus.	122
TITULUS IX. DE SUCCESSIONE MAJORATUS.		124
§. 1.	Definitio majoratus.	<i>ibid.</i>
— 2.	Et origo.	<i>ibid.</i>
— 3.	De successione Regni.	125
— 4.	De majoratu leges speciales.	128
— 5.	Is distinguendus a primogeniturae jure, et fideicommissis perpetuis, et capellis.	<i>ibid.</i>
— 6.	Majoratus olim regulares erant, vel irregulares.	129
— 7.	Omnes hodie regulares.	130
— 8.	Quae hodie ad majoratus institutionem requirantur.	<i>ibid.</i>
— 9.	De conditionibus majoratui adjectis.	<i>ibid.</i>
— 10.	Qui possint majoratum instituere.	132
— 11.	Et in quibus bonis.	<i>ibid.</i>
— 12.	Quibus modis instituatur, et de illius probatione.	133
— 13.	In majoratu successio solum cognatica admissa.	134
— 14.	Et linea substantiae.	<i>ibid.</i>
— 15.	Qualitas ab institutione rejecta.	135
— 16.	Graduatio in majoratu recepta.	136
— 17.	Successio linealis.	<i>ibid.</i>
— 18.	Repraesentatio in majoratus successione admittenda.	137
— 19.	Solus primogenitus succedit, licet impubes sit, vel furiosus.	139
— 20.	Si gemini nascantur, quis praefereendus.	<i>ibid.</i>
— 21.	Non succedunt bastardi, neque legitimati.	140

§. 22. Neque Clerici, Monachi, Monasterium, per-	
duelles et eorum filii.	141
— 23. Neque adscendentes.	<i>ibid.</i>
— 24. Succedunt transversales.	142
— 25. Femina quando succedat.	<i>ibid.</i>
— 26. De successione fisci, extincta familia.	143
— 27. Et ob delictum possessoris.	145
— 28. Quale dominium possessoris majoratus, et quae	
inde corollaria.	<i>ibid.</i>
— 29. Aes alienum ab institutore, possessoreve con-	
flatum quis dissolvere teneatur.	148
— 30. De majoratus successione a Rege instituti.	150
— 31. Et a conjugibus in eadem charta.	<i>ibid.</i>
— 32. De piis operibus.	151
TITULUS X. DE CAPELLIS.	<i>ibid.</i>
§. 1. Capella quid; et in quo a majoratu differat.	<i>ibid.</i>
— 2. Illius origo.	152
— 3. Onus Missarum quando majoratum, vel capel-	
lam constituat.	153
— 4. Capellae et majoratus eisdem legibus guber-	
nantur.	<i>ibid.</i>
— 5. De Capellis quid Novella 9. Septembr. fuit	
constitutum.	154
— 6. Et Decreto 17. Jul. 1778.	<i>ibid.</i>
— 7. Capellae census, et quis eam possit instituere.	<i>ibid.</i>
— 8. De Collegiis, et Ecclesiasticis capellas admini-	
strantibus.	155
— 9. De capellis Alphonsi IV.	157
— 10. De capellis vacantibus.	<i>ibid.</i>
— 11. De piorum operum redemptione, commutatio-	
ne; reductione.	158
— 12. De capellae vacantis delatore.	159
TITULUS XI. DE JURE EMPHYTEUTICO.	160
§. 1. Definitio emphyteuseos.	<i>ibid.</i>
— 2. Illius origo.	<i>ibid.</i>
— 3. Quae sunt de substantia et natura emphyteuseos	161
— 4. In quo differat ab emtione et locatione.	163
— 5. Et a censu.	164
— 6. A feudo, superficie, pensionibus annuis, et pre-	
cariis.	165

§. 7. Coloni diversi ab emphyteutis.	167
— 8. Emphyteuseos divisio.	<i>ibid.</i>
— 9. Quae res emphyteusin admittant.	169
— 10. Et qui eam possint constituere, et in quibus.	171
— 11. Quomodo constituatur, et de illius probatione.	<i>ibid.</i>
— 12. Emphyteutae et domini jura praecipua.	172
— 13. De canone emphyteutico.	173
— 14. De emphyteuseos alienatione necessaria.	176
— 15. Et voluntaria.	177
— 16. De jure protimeseos.	180
— 17. De laudemio.	181
— 18. Emphyteusis individua est.	183
— 19. De meliorationibus.	184
— 20. Quomodo succedatur in emphyteusin hereditariam puram.	<i>ibid.</i>
— 21. Et in hereditariam mixtam.	186
— 22. Et in familiarem puram.	188
— 23. Et in familiarem mixtam.	191
— 24. De emphyteuseos nominatione.	<i>ibid.</i>
— 25. Et quando nominatio revocari possit.	194
— 26. De renovatione emphyteuseos.	195
— 27. Emphyteusis quibus modis amittitur.	197
— 28. In emphyteusi ecclesiastica singularia.	199
TITULUS XII. DE BONORUM PARTITIONIBUS ET COL-	
LATIONIBUS. 202	
§. 1. Quid petitio hereditatis.	<i>ibid.</i>
— 2. Familiae erciscundae judicium, et quid in eo contineatur.	<i>ibid.</i>
— 3. Partitiones quibus modis instituuntur.	203
— 4. Coheredes omnes ad eas citandi.	204
— 5. Petendae ab eo, qui in possessione est.	205
— 6. Veluti a conjuges superstite.	<i>ibid.</i>
— 7. Et a filio, vel extraneo, qui defuncti bona possidet.	<i>ibid.</i>
— 8. Res, qua natura, vel jure divisionem non admittunt.	206
— 9. Majoratus bona non dividuntur; secus illius fructus jam percepti, et meliorationes.	207
— 10. Idem fere de bonis emphyteuticis dicendum.	208
— 11. Inventarii consiciendi necessitas.	<i>ibid.</i>

§. 12. Collatio quid , inter quos , et quibus in bonis locum habeat.	209
— 13. De dotis collatione.	210
— 14. Partitiones etiam injustae non revocantur, sed reformantur	<i>ibid.</i>
TITULUS XIII. DE SERVITUTIBUS.	212
§. 1. Quid servitus , et quotuplex.	<i>ibid.</i>
— 2. Servitus in faciendo.	213
— 3. Subtilitates non nullae Romanorum de servitutibus explosae.	214
— 4. Quid usufructus.	216
— 5. Quibus modis usufructus constituitur.	217
— 6. Et quibus amittitur.	218
— 7. Usufructuarius quemadmodum caveat.	<i>ibid.</i>
— 8. De usufr. earum rerum, quae usu consumuntur	219
— 9. De usu, habitatione , et operis servorum. . . .	220
— 10. Servitutes praediales.	<i>ibid.</i>
TITULUS XIV. DE PIGNORIBUS ET HYPOTHECIS.	223
§. 1. Quid pignus et hypotheca.	<i>ibid.</i>
— 2. In foro nulla inter pignus et hypothecam differentia	224
— 3. Illius dominium ad creditores non transfertur	<i>ibid.</i>
— 4. Pignoris divisio in generale et speciale, et quae res sub generali veniant.	225
— 5. Pignoris aliae divisiones.	226
— 6. Praetorium.	<i>ibid.</i>
— 7. Judiciale.	227
— 8. Conventionale et testamentarium.	<i>ibid.</i>
— 9. Publicum , vel quasi , et privatum.	228
— 10. Legale.	<i>ibid.</i>
— 11. Quae res pignori dari non possunt	229
— 12. Hypotheca publica praefertur privatae.	230
— 13. Legalis publicae praefertur.	231
— 14. De praedatione inter creditores simplices chirographarios	232
— 15. Usus actionis Servianae , vel quasi.	233
— 16. Hypothecaria contra tertium possessorem.	234
— 17. Et competit beneficium ordinis.	235
— 18. De distractione pignoris.	<i>ibid.</i>
— 19. De pactis pignorum.	236
— 20. Quibus modis pignus solvitur.	237

ELENCHUS

TITULORUM ET PARAGRAPHORUM JURIS CIVILIS LUSITANI
IN LIBRO IV. INSTITUTIONUM DE OBLIGATIONIBUS ET
ACTIONIBUS CONTENTORUM.

TITULUS I. DE OBLIGATIONIBUS.	Pag. 1
§. 1. Ratio ordinis.	<i>ibid.</i>
— 2. Definitio obligationis.	2
— 3. Prima obligationis divisio.	<i>ibid.</i>
— 4. Obligatio naturalis, civilis, mixta, perfecta, et imperfecta.	<i>ibid.</i>
— 5. Obligatio naturalis effectus.	3
— 6. Obligatio omnis civilis est.	4
— 7. Alia obligationum divisio.	<i>ibid.</i>
— 8. Qui possint obligari, et quaenam obligationes valeant.	<i>ibid.</i>
— 9. Formula nulla obligationibus praescribitur, et quomodo obligationes contrahantur.	5
TITULUS II. DE PACTIS.	6
§. 1. Quid pactum.	<i>ibid.</i>
— 2. Summa regula in doctrina de pactis.	<i>ibid.</i>
— 3. Et quae illius consecutaria.	7
— 4. Alia ejusdem regulae consecutaria.	<i>ibid.</i>
— 5. Pactum promittens liberatur praestando id, quod interest.	8
— 6. Pactum creditorum partem debiti remitten- tum dissentientibus non nocet.	9
— 7. Tractatus a pactis et contractibus separandi.	<i>ibid.</i>
— 8. De constituto.	10
— 9. Quid transactio.	<i>ibid.</i>
— 10. Pactum transactioni inest.	<i>ibid.</i>
— 11. De quibus rebus transigi potest.	<i>ibid.</i>

§. 12. Et an de re judicata , de relictis testamento , et de alimentis.	11
— 13. Et quid de criminibus.	<i>ibid.</i>
— 14. Et de adulterio.	13
— 15. Transactionis effectus.	<i>ibid.</i>
TITULUS III. DE CONVENTIONIBUS BENEFICIS , ONE- ROSIS ET ADCESSORIIS.	
	14
§. 1. Quid conventiones beneficae , et quae.	<i>ibid.</i>
— 2. Regulae de contractibus beneficis.	15
— 3. De donationibus.	<i>ibid.</i>
— 4. De commodato.	17
— 5. Regulae de damni praestatione in contracti- bus.	18
— 6. De mutuo.	19
— 7. De precario.	20
— 8. De deposito.	<i>ibid.</i>
— 9. De sequestro.	21
— 10. Quid mandatam , et de Advocatis.	22
— 11. De procuratoribus et defensoribus.	24
— 12. Conventiones onerosae quae.	27
— 13. De permutatione , et contractibus innominatis	<i>ibid.</i>
— 14. De venditione , et quae de illis essentia.	28
— 15. De pactis inter venditorem et emptorem compo- sitis.	31
— 16. De periculo et commodo rei venditae.	32
— 17. De rescindenda venditione.	<i>ibid.</i>
— 18. De redhibitoria , et quanti minoris.	34
— 19. De locatione et conductione.	<i>ibid.</i>
— 20. De societate.	37
— 21. Contractus aleatorii.	38
— 22. Adsecurationis contractus.	<i>ibid.</i>
— 23. De nautico fenore.	40
— 24. Ludi aleatorii.	41
— 25. Sponsiones et lotariae.	42
— 26. Emptio spei et rei futurae.	<i>ibid.</i>
— 27. Contractus cambiales.	43
— 28. De fidejussoribus.	45
— 29. De beneficio Vellejani.	47
— 30. De duobus reis.	48
— 31. De mandatoribus pecuniae credendae.	49

§. 32. Quomodo praeponens ex praepositi contractibus obligetur.....	50
TITULUS IV. DE QUASI CONTRACTIBUS.....	51
§. 1. Quid obligatio ex quasi contractu.....	<i>ibid.</i>
— 2. De negotiis gestis.....	<i>ibid.</i>
— 3. Judicium tutelae et curatellae ex quasi contractu.....	52
— 4. Itemque actio exercitoria et institutoria.....	<i>ibid.</i>
— 5. De lege Rhodia.....	53
— 6. De peculio.....	54
— 7. Quasi contractus aditio hereditatis.....	<i>ibid.</i>
— 8. Actio finium regundorum, familiae erciscundae, communi dividundo.....	<i>ibid.</i>
— 9. Actio de receptis.....	55
— 10. Condictio indebiti.....	56
— 11. Condictio sine causa, ob causam dati, vel ob turpem causam.....	57
— 12. De evictionibus.....	59
TITULUS V. DE SOLUTIONIBUS ET LIBERATIONIBUS.....	61
§. 1. Quid solutio.....	<i>ibid.</i>
— 2. Quis recte solvat, et cui.....	<i>ibid.</i>
— 3. Quid, quantum solvendum, quo loco, et tempore.....	62
— 4. Modus solvendae obligationis per depositionem et obligationem judiciale.....	63
— 5. Itemque per confusionem, rei interitum, novationem, delegationem, mutuum dissensum, adceptilationem, conditionem, adventum diei, compensationem.....	64
— 6. De cessione bonorum.....	65
— 7. De beneficio competentiae.....	<i>ibid.</i>
— 8. De rescriptis moratoriis.....	67
— 9. Quomodo a creditoribus dentur induciae moratoriae.....	69
— 10. Et an possit debitor, cui induciae concessae, debitores suos convenire.....	70
TITULUS VI. DE ACTIONIBUS.....	71
§. 1. Actio quid.....	<i>ibid.</i>
— 2. Hodie omnes actiones civiles.....	<i>ibid.</i>
— 3. Et bonae fidei.....	72
— 4. Actiones arbitraiae.....	<i>ibid.</i>

§. 5. Directae et utiles.	72
— 6. Prima actionum divisio in praejudiciales, reales, personales, et mixtas.	73
— 7. Actiones praejudiciales quae.	<i>ibid.</i>
— 8. Quae actionum realium species, natura, et fundamentum.	74
— 9. Actio ad exhibendum.	<i>ibid.</i>
— 10. Actio rei vindicationis directa.	75
— 11. Et utilis.	77
— 12. Dotis vindicatio.	<i>ibid.</i>
— 13. Actio Publiciana.	78
— 14. Rescissoria.	<i>ibid.</i>
— 15. Revocatoria, seu Pauliana.	79
— 16. Petitio hereditatis.	80
— 17. Confessoria et negatoria.	81
— 18. Hypothecaria	82
— 19. Actiones personales, et primum ex pacto.	<i>ibid.</i>
— 20. Actiones ex contractu, praesertim ex mutuo	83
— 21. Et ex quasi contractu, speciatim de negotiorum gestione.	84
— 22. Actio <i>praescriptis verbis</i> , seu <i>in factum</i>	85
— 23. Actiones personales ex contractu aliorum.	<i>ibid.</i>
— 24. Actiones mixtae.	86
— 25. Rei persecutoriae, poenales, mixtae.	87
— 26. Obligatio literalis	<i>ibid.</i>
— 27. Actio chirographaria.	88
— 28. Actio dicta <i>assinacão de dez dias</i> ex scriptura publica, vel quasi.	89
— 29. Et ex mere privata	91
— 30. De interdicto retinendae possessionis.	92
— 31. Recuperandae.	93
— 32. Adipiscendae	95
— 33. De nuntiatiōe novi operis, de interdicto demolitorio, <i>quod vi, aut clam</i>	96
— 34. De cumulatione actionum.	97
TITULUS VII. DE JUDICIIS, ET UBI QUIS AGERE, VEL CONVENIRI DEBEAT.	98
§. 1. Judicium quid.	<i>ibid.</i>
— 2. Illius divisio.	<i>ibid.</i>
— 3. Quid eo veniat.	<i>ibid.</i>

§. 4.	Ordo judiciarius naturalis, vel civilis.	98
— 5.	Naturalis quae necessario contineat.	99
— 6.	Ordo juris civilis Romani et Canonici.	<i>ibid.</i>
— 7.	Simplex apud nos initio ordo judiciarius.	100
— 8.	Hac in re quid constituerint Alphonsus II, III, et Dionysius.	<i>ibid.</i>
— 9.	Alphonsus IV.	101
— 10.	Alphonsus V.	102
— 11.	Emmanuel Rex.	103
— 12.	Joannes III, Sebastianus; et qualis hodie or- do processus ordinarius.	104
— 13.	Summarius.	106
— 14.	Tumultuarius.	107
— 15.	Actor quis.	<i>ibid.</i>
— 16.	Actio ex l. <i>Diffamari</i> 5. C. <i>de ingèn. manum.</i> et ex l. <i>Si contendat</i> 28. <i>de fidejussorib.</i>	108
— 17.	De plus petitionibus.	109
— 18.	Reus quis.	<i>ibid.</i>
— 19.	De satisfactionibus.	<i>ibid.</i>
— 20.	Judex quis.	110
— 21.	Illius officium, et quae non rogatus facere debeat.	<i>ibid.</i>
— 22.	Et quae rogatus tantum.	112
— 23.	Judex competens et forum.	113
— 24.	Forum originis.	<i>ibid.</i>
— 25.	Forum domicilii commune.	114
— 26.	Forum domicilii proprium.	<i>ibid.</i>
— 27.	Forum contractus.	115
— 28.	Forum rei sitae, et maleficii.	116
— 29.	Forum continentiae causarum.	117
— 30.	Forum prorogatae jurisdictionis.	<i>ibid.</i>
— 31.	Forum privilegiatum ratione causae.	119
— 32.	Et ratione personae.	<i>ibid.</i>
— 33.	Judicia ecclesiastica, praesertim Episcoporum.	121
— 34.	Nuntii Apostolici.	122
TITULUS VIII. DE HIS, PER QUOS AGERE POSSU- MUS.		124
§. 1.	Qui possint in judicio adesse.	<i>ibid.</i>
— 2.	Defensores.	<i>ibid.</i>
— 3.	Excusatores.	<i>ibid.</i>

§. 4. Adistentes	125
— 5. Opponentes	<i>ibid.</i>
TITULUS IX. DE IN JUS VOCANDO	126
§. 1. Citatio quid	<i>ibid.</i>
— 2. Illius necessitas	<i>ibid.</i>
— 3. Renuntiari non potest	127
— 4. Quotuplex	<i>ibid.</i>
— 5. Quae debeat comprehendere	<i>ibid.</i>
— 6. Et a quo decernenda	128
— 7. De citatione in faciem	<i>ibid.</i>
— 8. Et ad domum	129
— 9. Edictalis	<i>ibid.</i>
— 10. Requisitoria, seu subsidiaria	<i>ibid.</i>
— 11. Generalis initio litis	130
— 12. In animam dicta	131
— 13. Rei non comparentis poena	132
— 14. Et actoris non comparentis	133
— 15. Citatio dilatoria et peremptoria	134
— 16. Qui in iudicium vocari non possunt	<i>ibid.</i>
— 17. Et qui non sine Regis licentia	135
— 18. Et qui non sine venia	136
— 19. Citatio actus judicialis, et quae inde consecutaria	<i>ibid.</i>
— 20. Quando valeat citatio a privato, et sine iudicis jussu	137
— 21. Quibus Officialibus committenda	138
— 22. De citatione dicta <i>per carta de camera</i>	<i>ibid.</i>
— 23. Et circumducta	139
— 24. Citationis effectus	<i>ibid.</i>
TITULUS X. DE LIBELLI OBLATIONE	140
§. 1. Libellus quid	<i>ibid.</i>
— 2. Quae eo contineri debeant	<i>ibid.</i>
— 3. In scriptis quando est necessarius	142
— 4. Et quando emendari et mutari possint	<i>ibid.</i>
— 5. Clausulae salutares	<i>ibid.</i>
— 6. De editione instrumentorum	143
TITULUS XI. DE LITIS CONTESTATIONE	144
§. 1. Vetus litis contestatio	<i>ibid.</i>
— 2. Hodierna	145
— 3. Quae vel affirmativa est, vel negativa, generalis, vel specialis	<i>ibid.</i>

40 ELENCHUS TITULORUM ET PARAGRAPHORUM

§. 4.	Vel ficta	145
— 5.	Lis contestatur exceptione peremptoria opposita	146
— 6.	Et dilatoria	147
— 7.	Poena rei contumacis in non respondendo	<i>ibid.</i>
— 8.	Litis contestationis effectus	148
TITULUS XII. DE REPLICATIONIBUS		<i>ibid.</i>
§. 1.	Quid replicatio et triplicatio	<i>ibid.</i>
— 2.	Quibus in causis admittenda	149
— 3.	Definito termino, eoque peremptorio instituen da	<i>ibid.</i>
TITULUS XIII. DE EXCEPTIONIBUS		150
§. 1.	Exceptio quid	<i>ibid.</i>
— 2.	Exceptionum divisio	<i>ibid.</i>
— 3.	Exceptiones dilatoriae	<i>ibid.</i>
— 4.	Peremptoriae, anomalae, perpetuae, tempora- les, reales, personales, praejudicialés	151
— 5.	Quando in iudicio opponendae	152
TITULUS XIV. DE DILATIONIBUS ET FERIIS		154
§. 1.	Quid dilatio, et illius divisio	<i>ibid.</i>
— 2.	Alia divisio	<i>ibid.</i>
— 3.	Dilatio probatoria	155
— 4.	Feriae quid, quotuplices, et quid in eis liceat	156
TITULUS XV. DE INTERROGATIONIBUS ET POSITIO- NIBUS		157
§. 1.	Interrogationum usus	<i>ibid.</i>
— 2.	Positiones quid, et illarum usus	158
— 3.	Et effectus	159
TITULUS XVI. DE PROBATIONIBUS ET PRAESUMPTIO- NIBUS		160
§. 1.	Quid probatio, et quibus modis fiat	<i>ibid.</i>
— 2.	Quae probanda, et quando	<i>ibid.</i>
— 3.	Probatio artificialis, inartificialis, plena, et minus plena	161
— 4.	Cui incumbat	162
— 5.	De probatione negativa	<i>ibid.</i>
— 6.	Praesumptiones quid	163
— 7.	Quales praesumptiones <i>juris</i> , <i>hominis</i> , <i>juris et de jure</i>	164
— 8.	Earum exempla et regulae quaedam	<i>ibid.</i>
— 9.	Praesumptio <i>juris et de jure</i> quando probationem excludat	165

§. 10. Probationis effectus.....	166
— 11. In probationum conflictu quaenam praeferen- dae	167
TITULUS XVII. DE TESTIBUS..... 168	
§. 1. Testis qui dicatur, et dicendorum ordo....	<i>ibid.</i>
— 2. Quis testis esse potest.....	169
— 3. Testes inhabiles, vel suspecti, an, et quomodo admittendi.....	170
— 4. Quando, et qua forma producendi.....	171
— 5. De testibus cogendis, vel non.....	<i>ibid.</i>
— 6. De testium examine.....	173
— 7. Qui domi examinandi.....	174
— 8. In quibus causis Judices, vel Inquisitores testes examinant.....	175
— 9. De testium refutationibus, interrogatoriis, pu- blicatis adtestationibus, disputationibus, con- clusionione in causa.....	176
— 10. Testibus duobus fide dignis credendum.....	177
— 11. Uni quandoque credendum.....	178
— 12. Testium auctoritas.....	179
— 13. De testibus oculatis, auritis, et de fama....	<i>ibid.</i>
TITULUS XVIII. DE FIDE INSTRUMENTORUM ET AMMISSIONE EORUM..... 181	
§. 1. Instrumentum quid, et quotuplex.....	<i>ibid.</i>
— 2. Quae instrumenta publica, quae privata, et quam probationem faciant.....	<i>ibid.</i>
— 3. Acta judicialia publica.....	<i>ibid.</i>
— 4. Et publica Tabellionis instrumenta.....	182
— 5. Tabulae censuales, et quid de libris ecclesiasticis	183
— 6. De Scribis et Notariis ecclesiasticis.....	184
— 7. Quam probationem faciunt privatoinstrumenta	<i>ibid.</i>
— 8. Exemplum quando probat.....	185
— 9. Et quando instrumenta producenda.....	<i>ibid.</i>
— 10. De protocollis.....	186
— 11. Amissa instrumenta quomodo restituantur.	187
— 12. Exceptiones contra documenta.....	<i>ibid.</i>
— 13. Mercatorum libri quomodo probent.....	188
TITULUS XIX. DE JURE JURANDO SIVE VOLUNTARIO, SIVE NECESSARIO, SIVE JUDICIALI, SIVE IN LITEM, SIVE PROPTER CALUMNIAM..... 189	

§. 1.	Jusjurandum quid , et quotuplex.	189
— 2.	Jusjurandum voluntarium.	<i>ibid.</i>
— 3.	Necessarium suppletorium.	191
— 4.	Purgatorium.	192
— 5.	Promissorium.	193
— 6.	De in litem jurando.	194
— 7.	De jurejurando Zenoniano.	195
— 8.	Et propter calumniam.	<i>ibid.</i>
TITULUS XX. DE CONFESSIS.		197
§. 1.	Confessio quid , et quotuplex.	<i>ibid.</i>
— 2.	Confessio judicialis.	<i>ibid.</i>
— 3.	Extrajudicialis , et ficta.	198
— 4.	Qualificata.	199
TITULUS XXI. DE SENTENTIA ET RE JUDICATA. .		200
§. 1.	Quae sit sententia definitiva , vel interlocutoria	<i>ibid.</i>
— 2.	Acta diligenter a iudicibus examinanda. . . .	201
— 3.	Illiterati an possint sine Jurisperitorum concilio judicare , superiores cōsultare , acta ad eosdem transmittere , vel ad Collegia juridica. . . .	<i>ibid.</i>
— 4.	Quae generatim in sententia ferenda requirantur	202
— 5.	De iudice competente , et de pluribus iudicibus datis , et de modo suffragia dandi.	203
— 6.	Quae sententia in paribus , imparibusve suffragiis praeferenda ; et quando ea dividenda , vel conjungenda.	<i>ibid.</i>
— 7.	Ferenda secundum acta et probata.	205
— 8.	Et secundum ea , quae in iudicium sunt deducta	<i>ibid.</i>
— 9.	Et secundum leges ; et quae inde corollaria. . . .	206
— 10.	In scriptis , et partibus quovis modo denuncianda.	207
— 11.	Definitiva temere revocanda.	<i>ibid.</i>
— 12.	Et quid de interlocutoria mera , vel mixta. . . .	208
— 13.	Mandatum <i>de solvendo</i> quid , seu sententia dicta <i>de precepto</i> ; et an ex ea decuma pecuniaria debeatur.	209
— 14.	Quid res iudicata , et quare irrevocabilis. . . .	<i>ibid.</i>
— 15.	Quae sententiae in rem iudicatam non transeunt	210
— 16.	Res iudicata an aliis noceat , vel prosit.	211
TITULUS XXII. DE EXECUTIONE REI JUDICATAE. .		212
§. 1.	Quid executio rei iudicatae.	<i>ibid.</i>

§. 2. Decernenda iudicis mandato; et de usu actionis <i>judicati</i>	212
— 3. A iudice ordinario competente; et qualis iis sit	213
— 4. Contra condemnatum; et qui pro condemnatis habendi	214
— 5. Quae in modo executionis generaliter observanda	215
— 6. Citandus in primis condemnatus, et ad solutionem requirendus	<i>ibid.</i>
— 7. Ei tamen aliquod temporis laxamentum ad solvendum datur	216
— 8. Quis ordo in bonis capiendis servandus	217
— 9. Et quae capi possint, vel non	218
— 10. Officiales executionis qui, et de modo pignoris a praecone capiendi	219
— 11. De distractione pignoris judicialis	220
— 12. Regulae in rei iudicatae executione tenendae	223
— 13. Quae exceptiones in executione admittendae	225
— 14. Et quo tempore proponendae	<i>ibid.</i>
— 15. Et quae executionem impediunt, vel non	226
— 16. De tertio possessore executionem impediente	228
— 17. Quando exsecutor de exceptionibus oppositis cognoscat	229
— 18. Debitores bonae fidei hodie in carcerem non detruduntur	<i>ibid.</i>
— 19. De executione fiscali	230
— 20. De sententiarum decumis pecuniariis	233
— 21. Quae exceptiones in Cancellaria opponendae	236
TITULUS XXIII. DE ADPELLATIONIBUS, SUPPLICATIONIBUS, ET REVISIONIBUS	238
§. 1. Quid adpellatio	<i>ibid.</i>
— 2. Illius fundamentum	<i>ibid.</i>
— 3. Iudex superior quis, et de adpellatione gradatim interponenda	239
— 4. Dividitur in iudicialem et extrajudicialem	240
— 5. Exempla adpellationis extrajudicialis	<i>ibid.</i>
— 6. Adpellatur ab interlocutoria mixta	242
— 7. Et a definitiva etiam conditionali	243
— 8. A quibus adpellari non potest	<i>ibid.</i>

§. 9. Summa <i>adpellabilis</i>	244
— 10. Adpellatio ab Auditoribus et iudicibus <i>Dominorum</i>	246
— 11. Adpellare qui possint, vel non.	247
— 12. Adpellandum intra decendum.	248
— 13. Quo tempore adpellatio introducenda, et prosequenda.	249
— 14. Legitime interposita recipienda.	250
— 15. De literis dimissoris.	<i>ibid.</i>
— 16. De testimonialibus, et de adpellatione coram bonis viris.	251
— 17. Adpellationis effectus <i>suspensivus</i> et <i>devolutivus</i>	252
— 18. Ea pendente, nihil innovandum.	<i>ibid.</i>
— 19. Causa ad superiorem devoluta, quae illius, et litigatorum partes sint.	258
— 20. Querela nullitatis.	255
— 21. De adpellationibus in foro ecclesiastico.	256
— 22. Quid supplicatio.	257
— 23. Supplicatio <i>ordinaria</i>	258
— 24. <i>Per petitionem</i> , vel <i>instrumentum</i>	259
— 25. Et <i>in processu</i>	260
— 26. Revisio quid, et quotuplex.	261
— 27. Revisio hodie <i>de gratia</i> tantum <i>speciali</i> est, vel <i>specialissima</i>	262
— 28. Et quae hic generatim tenenda.	263
— 29. In quibus a recurso ad principem differat.	266

ELENCHUS.

TITULORUM ET PARAGRAPHORUM IN SINGULARI LIBRO
INSTITUTIONUM JURIS CRIMINALIS LUSITANI CONTENTO-
RUM.

TITULUS I. DE DELICTIS GENERATIM, DELIN-
QUENTIBUS, ET POENIS. Pag. 1

§. 1.	Connexionis et ordinis ratio.	<i>ibid.</i>
— 2.	Delictum quid.	<i>ibid.</i>
— 3.	Est vel verum, vel quasi.	2
— 4.	Publicum, vel privatum.	3
— 5.	Alia divisio.	<i>ibid.</i>
— 6.	Corollaria ex natura et definitione delicti.	4
— 7.	Libertas civilis.	7
— 8.	De universitate delinquente.	<i>ibid.</i>
— 9.	Agentes qui.	8
— 10.	Complices	<i>ibid.</i>
— 11.	Unde obligatio criminalis, et jus puniendi.	9
— 12.	Definitio poenae, et in quo a restitutione, seu reparatione differat.	<i>ibid.</i>
— 13.	Quotuplex poenarum finis.	10
— 14.	Et illarum divisio.	11
— 15.	Capitalis quotuplex.	<i>ibid.</i>
— 16.	Mors civilis.	13
— 17.	Poena pecuniaria.	14
— 18.	Poena honesta, vel vilis.	15
— 19.	Carceris poena.	16
— 20.	Homagium quid, et quibus competat.	17
— 21.	Poena talionis, legitima, arbitraria.	18
— 22.	Qui puniendi.	19
— 23.	Delicta sine poena.	<i>ibid.</i>
— 24.	Poena sine delicto.	21

§. 25. Poena quando exasperanda, vel mitiganda.	22
— 26. Vel remittenda.	23
— 27. Delicta praeyenienda.	24
— 28. Axiomata criminalia.	25
— 29. Ordinationes per non usum abrogatae.	26
TITULUS II. DE DELICTIS ECCLESIASTICIS, ET IL-	
LORUM POENIS.	29
§. 1. Delicta ecclesiastica publica dicuntur.	<i>ibid.</i>
— 2. Et qualia sint.	<i>ibid.</i>
— 3. Poenas canonicas jure suo determinat Ecclesia	30
— 4. Haeresis est crimen.	<i>ibid.</i>
— 5. Haeretici qui.	31
— 6. Quaestio juris ad Ecclesiam spectat, facti non item.	32
— 7. Poenae canonicae in haereticos.	<i>ibid.</i>
— 8. Fundamentum potestatis civilis in haereticos.	33
— 9. Poenae civiles in haereticos jure communi.	<i>ibid.</i>
— 10. Et Patrio.	35
— 11. Et legibus Inquisitionis.	36
— 12. Contemptus Religionis quomodo puniendus.	38
— 13. Fanatismus et hypochrisis.	<i>ibid.</i>
— 14. Apostasia.	39
— 15. Schisma.	40
— 16. Blasphemia.	<i>ibid.</i>
— 17. Perjurium quid.	41
— 18. Et quis perjurus.	42
— 19. Perjurii poenae.	43
— 20. Sacrilegium quid, quotuplex, et illius poena	44
TITULUS III. DE CRIMINE MAJESTATIS.	45
§. 1. Quid majestas, crimen laesae majestatis, et perduellionis.	<i>ibid.</i>
— 2. Illius poena Romanorum et aliarum Gentium legibus.	46
— 3. Et Patriis.	48
— 4. Quae capita contineat, et quales utroque poenae.	49
— 5. Juris Gentium delicta.	50
TITULUS IV. DE VI PUBLICA ET PRIVATA.	51
§. 1. Quid vis publica et privata.	<i>ibid.</i>
— 2. Et qui eam committant.	<i>ibid.</i>

§. 3. Quo nomine Lusitane vocatur, et quot rixam, aut turbam constituent.	52
— 4. Tumultus quomodo puniantur.	<i>ibid.</i>
— 5. Rebelliones.	53
— 6. Coetus clandestini	<i>ibid.</i>
— 7. Seditiones in Magistratus, et repugnationes.	54
— 8. Carcerum effractores, ab eisdem aufugientes, vinctos eximentes.	56
— 9. Et commentarienses in vincula coniectos emitentes.	57
— 10. Crimen carceris privati, et a quibus committatur.	58
— 11. Et a quibus non.	59
— 12. Vis publica in privatum, id est, <i>assuada</i>	61
— 13. Vis privata.	62
— 14. Duellum,	63
— 15. Concussio.	64
— 16. Stuprum violentum,	65
— 17. Raptus quid, illius species, et poena.	66
TITULUS V. DE FALSO ET STELLIONATU.	
§. 1. Quid Falsum et stellionatus.	<i>ibid.</i>
— 2. Falsarii quid	<i>ibid.</i>
— 3. Falsum instrumentum et testamentum qua poena puniendum.	70
— 4. Et qua falsis mensuris utentes, cibaria corrumpentes, Regias literas aperientes, signa et sigilla falsantes	71
— 5. Falsum partum supponentes, terminos moventes.	72
— 6. Annonam fraudantes.	73
— 7. Falsum numarium.	74
— 8. Nomina mutantes, vel cognomina.	76
— 9. Pretio se baptizantes, stipem ementita causa emendicantes, sumum vendentes, id est, amicitias Principis, Potentiorum, Judicum mentientes	77
— 10. De praevicatione.	78
— 11. De pecuniis repetundis.	79
— 12. De ambitu	81
— 13. De receptatoribus.	82
— 14. Stellionatus.	83

§. 15. An causa civilis, falsi adcusatione objecta, prius terminanda ?	84
TITULUS VI. DE FURTIS.	85
§. 1. Furtum quid.	<i>ibid.</i>
— 2. Rei, usus, possessionis.	<i>ibid.</i>
— 3. Consectaria ex furti definitione.	86
— 4. Furti divisio.	<i>ibid.</i>
— 5. Furtum manifestum.	87
— 6. Conceptum, oblatum, prohibitum, et non exhibitum.	<i>ibid.</i>
— 7. Nocturnum, diurnum.	88
— 8. Simplex, et qualificatum.	<i>ibid.</i>
— 9. Furtum violentum, et illius poena.	<i>ibid.</i>
— 10. Spolium, plagium, raptus.	89
— 11. Qualis violentia rapinam constituat.	90
— 12. Furtum magnum.	91
— 13. Parvum, secundum, tertium.	<i>ibid.</i>
— 14. Sacrilegium.	<i>ibid.</i>
— 15. Furtum domesticum, balnearium, incendio vel ruina factum; et de abigeis.	92
— 16. De furto arborum, et fructuum.	93
— 17. Rei depositae, commodatae; et de decoctoribus.	94
— 18. De peculatu, et de residuis.	95
— 19. De directariis, apertulariis, saculariis, maniculariis.	96
— 20. Poena furti capitalis in usu non est.	<i>ibid.</i>
— 21. Et de illius justitia, injustitiave.	97
— 22. Res furtiva domino restituenda, et de poena dupli, vel quadrupli.	99
— 23. De famosis latronibus.	100
TITULUS VII. DE DAMNO INJURIA DATO.	<i>ibid.</i>
§. 1. Damnum quid, et in quo a furto differat.	<i>ibid.</i>
— 2. Necessitas reparationis.	101
— 3. Quis damnum dare possit.	<i>ibid.</i>
— 4. Actio ex lege Aquillia de damno.	<i>ibid.</i>
— 5. Actio noxalis, et de pauperie.	102
— 6. Lex Aquillia nunquam recepta.	<i>ibid.</i>
— 7. Recepta actio noxalis ex maleficio servi, quamvis hodie non obtineat.	103

§. 8.	Secus quadrupedaria de pauperie , et de pastu	103
— 9.	Patriae. de damno dato leges.	104
— 10.	De incendiariis.	105
TITULUS VIII. DE INJURIIS ET FAMOSIS LIBELLIS.		106
§. 1.	Injuria quid, et illius divisio.	<i>ibid.</i>
— 2.	Alia divisio.	<i>ibid.</i>
— 3.	Injuria non facto, seu in omittendo, et contem- tus causa.	107
— 4.	Injuria atrox.	<i>ibid.</i>
— 5.	De injuria in absentes, infantes et furiosos.	108
— 6.	De injuriandi animo.	<i>ibid.</i>
— 7.	Injuria sine animo injuriandi exemplum.	109
— 8.	De calumnia, maledicentia, simplici detractio- ne, odiosa et maligna delatione.	110
— 9.	De injuria scripta et famoso libello.	111
— 10.	Injuria realis.	112
— 11.	Et illius poena.	<i>ibid.</i>
— 12.	Vulnera letalia.	113
— 13.	Atrocia et levia.	114
— 14.	De injuriarum actione.	115
— 15.	Quis ordo in injuriis verbalibus servandus.	116
— 16.	Actio ad palinodiam, et de retorsione injuriae	117
TITULUS IX. DE HOMICIDIO.		118
§. 1.	Homicidium quid, et quotuplex.	<i>ibid.</i>
— 2.	Dolosum quale.	<i>ibid.</i>
— 3.	Culposum.	119
— 4.	Et quae utriusque poena.	<i>ibid.</i>
— 5.	Casuale.	120
— 6.	Necessarium	<i>ibid.</i>
— 7.	De moderamine inculpatae tutelae.	121
— 8.	Mandator caedis de Homicidio tenetur.	122
— 9.	De occasione tamen non tenetur, mandatario fines mandati excedente.	<i>ibid.</i>
— 10.	Homicidium proditorium.	123
— 11.	Assassinium.	<i>ibid.</i>
— 12.	Latrocinium	<i>ibid.</i>
— 13.	Parricidium.	124
— 14.	De infanticidio, expositione et abactione par- tus.	<i>ibid.</i>
— 15.	De veneficio.	126

§. 16. De homicidio armis prohibitis commisso.	127
— 17. De homicidio in turba.	<i>ibid.</i>
TITULUS X. DE DELICTIS MORALIBUS ET POLITICIS 128	
§. 1. Quae delicta moralia et politica.	<i>ibid.</i>
— 2. Adulterium quid jure Patrio, Romano et Canonico.	129
— 3. Poena adulterii criminalis.	130
— 4. Et civilis.	131
— 5. Marito tantum adulteros ad accusare concessum	132
— 6. Et adulterae delictum condonare, et illius venia adultero etiam prodest.	<i>ibid.</i>
— 7. Mariti morte ante litem contestatam ad accusatio extinguitur.	133
— 8. Vindicta privata marito permessa.	134
— 9. Bigamia, et illius poena.	135
— 10. Stuprum.	136
— 11. Variæ stupri species.	137
— 12. Incestus.	138
— 13. Venus nefanda.	139
— 14. Lenocinium.	140
— 15. Ebrietas.	141
— 16. Delicta politica.	<i>ibid.</i>
TITULUS XI. DE QUASI DELICTIS. 143	
§. 1. Quasi delictum quid.	<i>ibid.</i>
— 2. Culpa a dolo differt.	<i>ibid.</i>
— 3. Et quod illius gradus.	144
— 4. Quae poena in quasi delictis obtineat.	<i>ibid.</i>
— 5. Casus non praestatur.	145
— 6. Nisi sit culpa conjunctus.	<i>ibid.</i>
— 7. Quasi delictum factum judicis litem suam facientis.	146
— 8. De aliis quasi delictis.	147
TITULUS XII. DE JUDICIIS CRIMINALIBUS. 148	
§. 1. Judicium criminale quid.	<i>ibid.</i>
— 2. Et quid eo contineatur.	149
— 3. Judex et forum competens.	<i>ibid.</i>
— 4. Forum <i>maleficii</i> competentem judicem facit. <i>ibid.</i>	<i>ibid.</i>
— 5. Et forum <i>domicilii</i> per viam <i>querelae</i>	150
— 6. Forum privilegiatum.	<i>ibid.</i>
— 7. Jurisdictio <i>cumulativa</i>	151
— 8. Judiciarius ordo criminalis.	<i>ibid.</i>

§. 9. Processus ordinarius.	152
— 10. Summarius in gravioribus delictis.	<i>ibid.</i>
— 11. Et levioribus	153
— 12. Jurisdictio criminalis quid, quibus competat, et quae illius natura.	154
— 13. Quae iudicii criminalis partes potiores, et tra- ctandorum ordo.	155
TITULUS XIII. DE ADCUSATIONIBUS, QUERELIS, INQUISITIONIBUS, ET DENUNTIATIONIBUS.	
§. 1. Adcusatio quid.	<i>ibid.</i>
— 2. Et quotuplex.	<i>ibid.</i>
— 3. Adcusandi licentia.	156
— 4. Adcusatio publica quando et quomodo admit- tenda, et de inscriptione in crimen.	<i>ibid.</i>
— 5. De his, qui adcusare non possunt.	157
— 6. Quando in criminalibus Procuratores et De- fensores admittendi.	158
— 7. In delictis privatis adcusator simplex sine que- rela admittitur.	159
— 8. Adcusatoris poena, reo absoluto.	<i>ibid.</i>
— 9. De processu adcusatorio ordinario.	160
— 10. Querela quid.	161
— 11. Et quibus in criminibus publicis locum ha- beat.	162
— 12. Et privatis.	<i>ibid.</i>
— 13. Quo tempore proponenda.	163
— 14. Instrumentum querelae quae debeat conti- nere.	164
— 15. Inquisitio quid, et quotuplex.	165
— 16. Ejus origo.	<i>ibid.</i>
— 17. Inquisitiones generales.	166
— 18. Et speciales.	167
— 19. Exceptiones contra generales, specialesve in- quisitiones.	168
— 20. Quae necessario contineat inquisitio generalis, et de corpore delicti.	169
— 21. Quando corpus delicti formandum in delictis facti permanentis, vel transentis.	170
— 22. Auctor delicti constat ex conjecturis, vel ex testium depositione.	171

§. 23. Quae conjecturae ad specialem inquisitionem requirantur.....	171
— 24. Quando specialis inquisitio a iudice facienda. <i>ibid.</i>	
— 25. Et de modo, quo reus inquirendus.....	172
— 26. Denuntiatio quid.....	173
— 27. Quotuplex.....	<i>ibid.</i>
— 28. Jure nostro probata.....	<i>ibid.</i>
— 29. Secreta an admittenda.....	174
— 30. Et quibus sub conditionibus.....	<i>ibid.</i>
TITULUS XIV. DE PRONUNTIATIONE REORUM.....	176
§. 1. Pronuntiatio quid.....	<i>ibid.</i>
— 2. Differt a sententia criminali.....	<i>ibid.</i>
— 3. Diversi pronuntiandi modi.....	<i>ibid.</i>
— 4. De reo capiendo quando locum habeat....	177
— 5. Et quae inde consecutaria.....	<i>ibid.</i>
— 6. Pronuntiatio de reo tamquam securo liberando	178
— 7. Pronuntiatio ordinaria, et liberatio.....	179
— 8. Testibus in inquisitorio processu productis nulla fides adhibenda.....	<i>ibid.</i>
— 9. Nisi judiciales efficiantur, et hoc quomodo in- telligendum.....	180
— 10. Et quae inde consequantur.....	<i>ibid.</i>
TITULUS XV. DE REO SUB HOMAGIO, VEL FIDE- JUSSORIBUS CAPTO.....	182
§. 1. Capti dicuntur rei sub homagio, vel fidejusso- ribus, et quare.....	<i>ibid.</i>
— 2. Homagium quid.....	<i>ibid.</i>
— 3. Quibus concessum.....	<i>ibid.</i>
— 4. Et in quibus delictis.....	183
— 5. A quibus et quomodo concedendum, et de fra- cti homagii poena.....	<i>ibid.</i>
— 6. Nuda promissio rei non liberat a carcere....	184
— 7. Liberat tamen fidejussoria, et quae sub crimi- nali fidejussione veniant.....	<i>ibid.</i>
— 8. Quibus in criminibus admittenda, et a quibus iudicibus.....	185
— 9. Et quibus modis solvitur.....	186
— 10. De custodia rei fidejussoribus commissa....	187
TITULUS XVI. DE SECURITATIS LITERIS.....	189
§. 1. Quae securitatis literae, et in quibus differant	

a liberatione sub fidejussoribus , et a <i>salvo-con-</i> <i>ductu</i>	189
§. 2. De earum origine et justitia	<i>ibid.</i>
— 3. Distinguuntur a securitatibus, quas iudex suum officium imploranti concedit.	191
— 4. Et a securitatibus, quae jure asyli conceduntur	<i>ibid.</i>
— 5. Differentia securitatis literarum inter se.	192
— 6. De charta securitatis affirmativa.	<i>ibid.</i>
— 7. Negativa et coarctata.	<i>ibid.</i>
— 8. Ante conclusionem non est securus in carce- rem mittendus.	193
— 9. A quibus iudicibus , et quibus in criminibus , et quando concedenda securitas ; et concessa quando violanda.	194
TITULUS XVII. DE PROBATIONE CRIMINUM	197
§. 1. Probatio quid.	<i>ibid.</i>
— 2. Fides et probatio plena quomodo fiat.	<i>ibid.</i>
— 3. Et minus plena , seu de indiciis.	<i>ibid.</i>
— 4. Axiomata quaedam de criminum probatione.	198
— 5. Probatio per testes.	199
— 6. Testes singulares , et ex auditu.	200
— 7. Injurati , suspecti , et extrajudiciales.	<i>ibid.</i>
— 8. Possunt jusjurandum retractare.	201
— 9. Suspecti in gravioribus delictis , et difficilis probationis , quam fidem faciant.	<i>ibid.</i>
— 10. Confessio reorum quando fidem faciat.	202
— 11. Quae in reorum inquisitione servanda.	203
— 12. Confrontatio quid.	205
— 13. Probatio per instrumenta.	<i>ibid.</i>
— 14. De semiplena in criminalibus probatione.	206
— 15. De probatione per torturam.	207
TITULUS XVIII. DE FALLACIBUS CRIMINUM INDICIIS.	208
§. 1. Quid indicia.	<i>ibid.</i>
— 2. Eorum divisio.	<i>ibid.</i>
— 3. Qua nota a probatione indicia distinguenda.	209
— 4. Praesumptionis <i>juris</i> et de <i>jure</i> in criminalibus effectus.	<i>ibid.</i>
— 5. Nemo ex indiciis condemnandus.	210
— 6. Fallacia indicia.	211
TITULUS XIX. DE DEFENSIONE REORUM.	214

§. 1. Defensio renuntiari non potest; cui competat, et quando admittenda.	214
— 2. Quae reo communicanda.	<i>ibid.</i>
— 3. Praecipua defensionis momenta.	215
TITULUS XX. DE SENTENTIA CRIMINALI, ET ILLIUS EXSECUTIONE.	
§. 1. Huc trahenda quae de sententia et re judicata in civilibus diximus.	<i>ibid.</i>
— 2. Qui et quot iudices in capitalibus requirantur	<i>ibid.</i>
— 3. Sententia reo denuncianda, et publicanda.	218
— 4. Et triduo executioni mandanda.	<i>ibid.</i>
— 5. Et quando differenda.	219
— 6. De executione sententiae in relegatos.	220
— 7. Et in damnatos mulcta.	221
— 8. Quae sint expensae criminales, illarum divi- sio, et quis eas solvat.	222
— 9. Expensas solvit adcurator, reo absoluto.	<i>ibid.</i>
— 10. Secus iustitiae et fisci procurator.	223
— 11. Denuntiator an, et quando expensas solvat.	224
— 12. Et reus capite damnatus.	225
— 13. Et iudex.	<i>ibid.</i>
TITULUS XXI. DE ADPELLATIONIBUS.	
§. 1. Adpellatio in criminalibus admittenda.	<i>ibid.</i>
— 2. Et quando iudex ex officio adpellare debet.	<i>ibid.</i>
TITULUS XXII. DE REQUIRENDIS, VEL ABSENTIBUS DAMNANDIS.	
§. 1. Rei absentes requirendi.	<i>ibid.</i>
— 2. Processus contra absentes jure nostro admissus	<i>ibid.</i>
— 3. Secus jure Romano.	230
— 4. Procuratoris non admittuntur in criminalibus	<i>ibid.</i>
— 5. De haunitis.	232
— 6. Eisdem defensio haud deneganda.	<i>ibid.</i>
— 7. De adnotatione bonorum.	233
TITULUS XXIII. QUIBUS MODIS OBLIGATIO CRIMI- NALIS SOLVITUR.	
§. 1. Modi solvendae obligationis criminalis.	<i>ibid.</i>
— 2. Praescriptio.	<i>ibid.</i>
— 3. Abolitio, et aggratiatio.	236
— 4. Mors rei.	<i>ibid.</i>
— 5. Sententia, et transactio.	237

INDEX GENERALIS

RERUM ET VERBORUM.

H. refertur ad *Historiam*, et numeri Arabici subsequentes ad illius *paragraphos*. Numeri Romani *Institutionum libros*, et e reliquis Arabicis numeris primus *titulum*, secundus *paragraphum* indicant. *C.* indicat *Institutiones Juris Criminalis*, Arabicus primus *titulum*, secundus *paragraphum*. Numerus Arabicus, cum solus invenitur, refertur ad *proximioris libri et tituli paragraphum*. Asteriscus * ad subjectam *paragrapho adnotationem* respicit.

A

ABigeus, *C.*, 6, 15: pecudum majorum et minorum ad aliud regnum, *ibid.*

Abortus procuratus quomodo puniendus *C.*, 9, 14: leges ipsae hujus criminis causa, *ibid.*

Absentes criminosi requirendi, *C.*, 22, 1: processus in eos jure nostro admissus, 2: secus jure Romano, 3: eis nec procuratores, nec defensores conceduntur, 4: qui tamen concedendi, *ibid.* *: exsecutio in effigie, 2*.

Academia Conimbricensis:

H., 110, 1, 10, 25: humaniora studia, collegia, leges, et instituta literaria, *ibid.*

Acarcamento: Vid. *Confrontatio*.

Acta quemadmodum a iudicibus examinanda, et an ad superiores, vel ad collegia juridica transmittenda: Vid. *Judex*: judicialia publica quam fidem faciant: Vid. *Instrumentum*.

Actio quid, *IV.*, 6, 1: hodie omnes actiones civiles, 2, et bonae fidei, 3: arbitrariae quid, 4:

directae et utiles, 5, III, 7, 20 *: actionum divisio, IV, 6, 6: praejudiciales: 7: realium species, natura, fundamentum, 8: personales, 19, seq.: mixtae, 24: rei persecutoriae, poenales, mixtae; 25: rei persecutoriae ad heredes transcunt pro rata, *ibid.*: de cumulatione actionum, 34: ad agnoscendos et alendos liberos, II, 6, 21, seq.: adsignatio decem dierum ex scriptura publica, vel quasi, IV, 6, 27-28, IV, 18, 7, et ex mere privata, IV, 6, 29: chirographaria, 27: confessoria et negatoria, 17: communi dividendo, IV, 4, 8, IV, 6, 24: ex contractu aliorum, 23: dotis, 12: emphyteuticaria, III, 11, 13: exercitoria, IV, 4, 4, IV, 6, 23: ad exhibendum, 9: in factum: Vid. *praescriptis verbis*: familiae eriscundae, IV, 4, 8, IV, 6, 24: finium regundorum, IV, 4, 8, IV, 6, 24: funeraria, III, 1, 7 *: hypothecaria, III, 14, 15, IV, 6, 18: hypothecaria contra tertium possessorem, III, 14, 16, seq.: et quis eam tuit, 20 *: hereditatis petitio, IV, 6, 16: institoria, IV, 4, 4, IV, 6, 23: ad liberos vindicandos et exhibendos, II, 4, 8: ex mutuo, IV, 6, 20: negotiorum gestorum, IV, 4, 2, IV, 6, 21: ex pacto, 19, seq.: de peculio, II, 4, 14 *, IV, 4, 6: pigneratitia, IV, 6, 18: Pauliana: Vid. *Revocatoria*: Publiciana, 13: praescriptis verbis, 22: quod jussu, IV, 4, 6: ex quasi-contractu, IV, 6, 21: quasi Serviana: Vid. *Hypothecaria*: quanti minoris, IV, 3, 18: de receptis, IV, 4, 9: redhibitoria, IV, 3, 18: rei vindicationis directa, IV, 6, 10, et utilis, 11: de in rem verso, IV, 4, 6: rescissoria, IV, 6, 14: revocatoria, 15: spoli, 31: sponsalitia, II, 5, 4: Serviana, III, 14, 15: ex stipulatu, IV, 6, 19: iudicati, IV, 22, 2: rerum amotarum, II, 9, 25 *: ex lege *Diffamari*, et ex lege *Si contendat*, IV, 7, 16: ex lege Aquilia de damno, C, 7, 4, seq.: noxalis, et de pauperie, 5-6-7-8-9: noxalis ex maleficio servi hodie non obtinet, 7: secus qua-

drupedaria de pauperie ,
et de pastu , 8.9 : inju-
riarum civilis et crimina-
lis , C , 8 , 14 : actio ci-
vilibus praejudicat crimina-
li , C , 13 , 9 * : de extra-
ordinariis non nullarum
actionum praescriptioni-
bus , III , 4 , 14.

Actor quis IV , 7 , 15 : ubi
agere possit : Vid. *For-
rum* : invitus nemo , et
hujus regulae exceptio-
nes 16 : de satisfactione
praestanda : Vid. *Cautio* :
de litis expensis : Vid.
Expensae : poena plus
petentis , vel quod jam
adcepit , 17.

Adcensi qui , I , 2 , 18.

Adceptilatio Aquiliana nul-
lius usus , IV , 5 , 5.

Adcessio naturalis modus
adquirendi dominii , III ,
3 , 7 : industrialis , 8 :
mixta , 9.

Adcrescendi jus in heredi-
tate et legalis an locum
habeat , III , 7 , 23.

Adcusatio quid , C , 13 , 1 :
quotuplex , 2 : adcusan-
di licentia , 3 : publica
quando , et quomodo ad-
mittenda , 4 : cautio de
prosequenda adcusatione,
ibid. : criminum publi-
corum privata adcusatio
cur hodie rarior , *ibid.* * :
qui adcusare non possunt ,
5 : differentia inter pu-

blici et privati criminis
adcusationem , inter cri-
mina privilegiata et com-
munia , *ibid.* * : quando
per procuratorem admit-
tenda , 6 : in delictis pri-
vatis adcusator simplex
sine querela admittitur ,
7 : adcusatoris poena reo
absoluto , 8 : de processu
adcusatorio ordinario , 9 :
origo adcusationis crimi-
nalis , 16 : pendente actio-
ne criminali civiliter in-
tentata , criminalis non
admittitur , 9 * , IV ,
18 , 12 * : de transactione
adcusatoris : Vid. *Trans-
actio*.

Adcictio pignoris judicialis
in executione rei judica-
tae quomodo facienda ,
et illius effectus : Vid. *Ex-
secutio rei judicatae*.

Adelantado , I , 2 , 13 *.

Adgressorem quando occi-
dere liceat : Vid. *Mode-
ramen*.

Aditio hereditatis : Vid. *He-
reditas*.

Adlegationes juris quomodo
olim comprobandae , IV ,
7 , 9 : non sunt de sub-
stantia processus , IV ,
17 , 9 : in illis instituen-
dis quae Advocatorum
partes , *ibid.* , IV , 3 , 10.

Administri a sanctitoribus
consiliis , et Status , I ,
2 , 9 *.

Adnotatio honorum, C, 22,
7.

Adoptio cujus usus apud
nos, II, 5, 20 *, II, 6,
9: quomodo admittenda,
ibid. *: adoptivi quemad-
modum ad intestato suc-
cedant: Vid. *Successio
ab intestato*.

Adparitores qui, I, 2, 18:
pro locis publicis tutis
redendis, I, 10; 4: de
Episcoporum adparitori-
bus: Vid. *Episcopi*.

Adpellatio quid, IV, 23,
1: illius fundamentum,
2: a gravamine futuro,
ibid.: qui iudex superior,
3: gradatim interponen-
da, *ibid.*: judicialis et
extrajudicialis, 4, et quae
hujus divisionis origo,
ibid.: exempla adpellatio-
nis extrajudicialis, et an
a gravamine extrajudi-
ciali consummato, et ab
opere incepto detur, 5:
extrajudicialis vera adpel-
latio non est, et illius
origo, *ibid.* *: ab interlo-
cutoria mixta, 6: facul-
tas adpellandi ab inter-
locutoriis Jure Canonico
amplificata, *ibid.* *: a
definitiva pura et con-
ditionali, 7: a quibus
adpellari non potest, 8,
tertia adpellatio non ad-
mittitur, *ibid.*: summa
adpellabilis, 9: et quid

haec in re de causis cri-
minalibus, jurisdictiona-
libus, possessoriiis *ibid.* *:
ab auditoribus, et judi-
cibus Donatariorum, 10:
et quid de adpellationi-
bus ad ipsum Principem:
ibid. *: qui adpel-
lare possint, vel non, 11:
adpellandum intra de-
cendum, 12: quando et
a quo contra lapsum tem-
poris gratia facienda,
ibid.: Jure Canonico ad-
pellatio in scriptis in in-
terlocutoria requiritur,
ibid. *: quo tempore intro-
ducenda, et prosequen-
da, 13: quid *atempar-
dias de apparecer*, quan-
do, et a quo deserta ju-
dicanda, *dias de Côte*,
ibid. *: legitime interpo-
sita recipienda, 14: li-
bellus adpellatorius non
requiritur, 15: literis te-
stimonialibus quando lo-
cus sit, et illarum effe-
ctus, 16: coram bonis
et honestis viris, *ibid.*:
effectus devolutivus, et
suspensivus, et quibus
in causis locum habeat,
17: in causa alimentorum
non suspendit, II, 6,
23-24 *: secus in causa
sponsalitia, II, 5, 4:
causa adpellationis non
favorabilis, IV, 23, 17:
ea pendente, nihil inno-

vandum, 18: de fructuum descriptione, et sequestro ob dissipationem, *ibid.*: causa ad superiorem devoluta, quae iudicis ad quem, et litigatorum partes, 19: proprium instrumentum transmittendum ad superiorem, qui expensarum condemnare debet, *ibid.*: quae sententiae sine adpellatione rescindantur per querelam nullitatis, 20: de adpellationibus a foro ecclesiastico, 21: ab Episcopis tamquam donatariis, externamve jurisdictionem exercentibus, ad saeculares iudices interponenda, *ibid.* *: adpellatio in quo a supplicatione ordinaria differat, 22 *: non datur a sententia absolutionis instantiae, IV, 9, 14 *: ad Romam prohibita, I, 5, 15: adpellatio in criminalibus a quo, et ad quem, C, 21, 1: quando iudex ex officio adpellare debet, 2: adpellationis ex officio necessitas, et origo, *ibid.* *: ad tribunal divinum, seu vallem Josaphat, *ibid.* *: ad Regem omisso medio, H, 52, IV, 23, 3, *—10 *: de clausula inepta *appello, ou aggravato*: Vid. *Supplicatio*: ab interlocuto-

riis meris et mixtis. Iuri Canonico debetur, IV, 23, 6 *—22 *.

Adquisita quae, III, 1, 10: acquirendi modi: Vid. *Dominium*.

Adrogatio Juris Romani nullius usus, II, 5, 20, II, 6, 9.

Adscendentium successio: Vid. *Successio ab intestato*.

Adsecurationis contractus, IV, 3, 22.

Adsessores sunt necessario in consilium adhibendi pro litibus iudicandis, IV, 21, 3: olim qui, *ibid.* *.

Adsignatio decem dierum: Vid. *Actio*.

Adistentes in iudicio qui, et quibus iudiciis adcedant; IV, 8, 4.

Adtestationes quando publicandae: Vid. *Testis*.

Adulter impune a marito occisus: Vid. *Adulterium*.

Adulterini filii quibus succedant, III, 8, 13-17: an pater illos alere et educare teneatur: Vid. *Alimenta*.

Adulterium quid jure Lusitano, Romano, et Canonico, C, 10, 2: duplex, simplex, *ibid.*: quibus in casibus committitur, vel non, et an vir ab uxore adcusandus, 2

- * : poena criminalis , et quando ei locus , 3 , et civilis , 4 : marito tantum adcurare concessum , 5 , et condonare , 6 : venia uxori data adultero etiam prodest , *ibid.* : transactio admittenda , *ibid.* : marito morto ante litem contestatam adcuratio extinguitur , 7 : vindicta privata marito permissa , 8 , C , 1 , 29 * : quid de vindictae privatae permissione , legis exceptione , et de uxoris bonis marito acquirendis , C , 10 , 8 * : anniculus domi inventus absente per decennium marito quale adulterii indicium , C , 18 , 6 : maritus ad fidem conjugalem aequae servandam anteneatur , II , 7 , 6 .
- Advocati qui , illorum officium , et de damno dato , IV , 3 , 10 : ab Alphonso IV , aboliti , IV , 7 , 9 : illorum honorarium , seu salarium , IV , 3 , 10 , et quo tempore solvendum ex Dionysiana lege , IV , 7 , 8 : perdita lite , non solvebatur ex Alphonso IV , lege , 9 : Advocati reo in criminalibus a iudice ex officio nominandi , C , 19 , 1 * : de Advocatorum adlegationibus : Vid. *Adlegationes* : do dominio litis : Vid. *Dominium* : de mandato procuratorio finiendo : Vid. *Mandatam* .
- Aedificia Olisipone ad certam rationem exstruenda , I , 10 , 5 : secus in reliquis civitatibus , 6 : et quaedam hujus regulae exceptiones , 7 . Vid. *Nuntiatio novi operis* . *Servitus* .
- Aediles , I , 2 , 11 : maximus , illius officium , et jurisdictio , I , 10 , 3 , II , 3 , 62 * : minores , et quibus invigilare debeant , I , 10 , 4-9 , *seq.* , et maxime rei agrariae , I , 7 , 11 .
- Aerarium et fiscus quid , et illius nova institutio , H , 101 , I , 4 , 1 : regium , 6 : illius magistratus , 10 , et qui apud Romanos , *ibid.* * : quid de illorum hodie tanta copia , *ibid.* * : quae apud nos jurisprudentia oeconomico-politica de re aerea , et quomodo comparanda , I , 4 , 9 * . Vid. *Fiscus* .
- Aetatis venia a quibus impetranda , II , 5 , 24 .
- Agentes in delictis qui , C , 1 , 9 .
- Ager vectigalis , non vectigalis , censitiens , emphyteuticus , III , 11 , 13 * : desertus , et incul-

- Ans: Vid. *Maninhos. Baldios.*
- Aggratiandi jus*, C, 1, 26.
- Aggravatio*: Vid. *Supplicatio.*
- Agnati*, cognative quibus familiae juribus inter se ferantur, II, 6, 26.
- Agricultura* apud nos nunquam neglecta, I, 7, 1: singularia in ejus favorem, 2: quid de agricultura provinciarum, quae dicuntur *Grão Pará e Maranhão*, 8: patentium agrorum, seu *lezirias*, 9: lex quaedam frumentaria, 10: rei rusticae quemadmodum consulendum, *ibid.* *: qui illi invigilare debeant, 11: agrariae mulctae, 12: agros non colentium poenae, 5: non nulla rei agrariae impedimento, et de vectigalibus, I, 7, 2*-15: leges et cultiores populorum mores originem suam debent agriculturae, II, 7*: de silvis colendis, et legibus dictis *da sesmaria*: Vid. *Silvae. Sesmaria.*
- Alani Lusitaniam invadunt*, H, 19, *seq.*
- Alaricianus Codex*, H, 28*.
- Albinagii jus* quid, II, 2, 11*.
- Alçada*, hoc est, iudicis jurisdictione pro summa adpellabili, vel non, IV, 23, 9: hodie summa non adpellabilis augenda, *ibid.* *: in quibus adpellatio de quacumque summa admittenda, *ibid.*
- Alçadas de Justiça* quid olim, hodieque, IV, 23, 9*, C, 13, 16*.
- Alcaides mōres*, seu arcium Praefectos creare Regis jus est, I, 11, 4: minores, 1, 10, 4*, IV, 9, 21.
- Aleatores*, et qui eos in domum recipiunt, quibus poenis puniendi, I, 10, 20, IV, 3, 24: quae actiones ex ludo, et de pecunia repetunda, *ibid.*: an alea sit delictum, et quid de legibus in aleatores, C, 1, 23.
- Aleatorii contractus*: Vid. *Contractus.*
- Alexander Cactanus Gomes* qualis pragmaticus, H, 117*.
- Algarbiorum regnum* in cuius dominio ad tempora usque Alphonsi III, II, 48*: illius census remissus, *ibid.*
- Alienatio a conjugibus facta*: Vid. *Maritus Uxor*: bonorum Regiae Coranae: Vid. *Lex Mentalis*: rerum ecclesiasticarum: Vid. *Ecclesiasticae res*: in fraudem creditorum: Vid. *Creditores.*

- Alimenta filiis debentur, II, 6, 11: quid alimentorum nomine veniat, *ibid.* *: a quo filius alendus constante matrimonio, 12, et a quo matrimonio morte soluto, 13, et divortio, 14: mater in subsidium alere tenetur, 15; et lacte filios enutrire tribus primis annis, 16, I, 10, 12: naturales, spurii, sacrilegi, incestuosi, adulterini a patre alendi, et in subsidium a matre, II, 6, 11-17: quando mater possit alimenta repetere, 18: non debentur filiis majoribus divitibus, 19, neque ingratis civilia, 20: quid in bonorum confiscatione, *ibid.* *: causa exheredationis differt a causa alimentorum, *ibid.* *: de agnoscendis liberis, 21: quos agnoscere pater teneatur, 22: quae probationes sufficiant in causa alimentorum, *ibid.* *, 23 *: actio de alimentis summaria, quae illius natura, indoles et de foro competenti, 23: appellatio non suspendit, *ibid.*, 24 *: quid de cautione praestanda, et de alimentis perceptis restituendis, *ibid.* *: de litis expensis, 24: parentibus et collateralibus alimenta debentur, 25: majoratui inhaeret onus alendi fratres possessoris, III, 9, 29 *: an de alimentis transactio valeat, IV, 2, 12: de expositorum alimentis, I, 10, 12. Vid. *Educatio*.
- Allodialia quae, III, 1, 11.
- Alluvio cui acquiratur, III, 3, 7.
- Almotacès*: Vid. *Aediles*.
- Almoxarifes*, I, 4, 10.
- Alphonsus I. sub nomine Principis primum gubernavit, H, 37: deinde Rex, et quo jure salutat, 38-40 *.
- Alphonsus II. leges generales primum tulit Comitibus Conimbricensibus, H, 44: dissidia inter eum et clericum, 45.
- Alphonsus III. in Sancii II, locum suffectus, H, 47: illius leges, 48-49, et instituta, 50.
- Alphonsus IV. quas leges tulerit, H, 58.
- Alphonsus V. et ejus leges, II, 71: de Codice Alphonsino: Vid. *Codex*.
- Alphonsus VI. quas leges tulerit, II, 96: Regno spoliatus, 97.
- Alphonsus Emmanuel de Menezes, Ordinationum interpres, H, 118 *.
- Alvará de fiança*, hoc est,

- Fidejussio in delictis: Vid. *Fidejussor*.
- Alveus ad quem pertineat, I, 9, 14: derelictus, III, 3, 7.
- Amator Rodericus qualis pragmaticus, II, 117*.
- Amplatus in numeribus obtinendis; et quae inde mala, C, 5, 12:
- Amortizationis* lex: Vid. *Lex*.
- Annonam fraudantes, et illorum poena, C, 5, 6: de commercio rei annonariae: Vid. *Commercium*.
- Annotatio bonorum: Vid. *Adnotatio*.
- Antichresis pactum usurarium, I, 8, 20: quando in pignore valeat, III, 14, 19.
- Antiqua monumenta destrui prohibitum, II, 98, C, 5, 7.
- Antoninus Caracalla aequalia jur municipiis et colonis Lusitanis concessit, II, 18, II, 2, 2: auctor constitutionis, qua civitas cum orbe Romano communicata, *ibid*.
- Antonius Correa de Sá, Ordinationum interpres, II, 118*.
- Antonius a Cugna, Juris Romani professor, II, 115*.
- Antonius Goveanus, Jctus, II, 85*—114.
- Antonius Goveanus Sonsa, professor Juris Canonici, II, 116*.
- Antonius Leitonus Homem, professor Juris Canonici, II, 116*.
- Antonius Mendes Arouca qualis pragmaticus, II, 117.
- Antonius Pereira a Cugna, professor Juris Romani, II, 115*.
- Apanagius*: Vid. *Dotallium*.
- Apertularius: Vid. *Furtum*.
- Apolices* negotiatoriae cujuscunque societatis an pro numo: Vid. *Numus*.
- Aposentador mór* inter palatina officia, II, 3, 62*.
- Aposentadoria*, hoc est, hospitii jus, cui concedatur, II, 3, 40*.
- Apostas*. Vid. *Sponsiones*.
- Apostasia quid, et illius poena, C, 2, 14: apostatae a quo puniendi, *ibid*, I, 5, 6.
- Apostoli in adpellationibus quid, IV, 23, 15: in foro saeculari illis non utimur, *ibid*.
- Arbitratores qui, et illorum officium, I, 2, 22: de iniquo arbitrio corrigendo, *ibid*: reductio ad arbitrium viri boni ex Jure Romano apud nos nul-

- lius usus, *ibid.* *: de arbitratoribus in bonorum partitionibus, III, 12, 3: et quid si dissentiant, *ibid.* *.
- Arbitri iudices qui esse possint, illorum officium et potestas, I, 2, 21: antiquissimi apud nos, *ibid.* *: Vid. *Judicium*: de conventionione cur non cognoscant, IV, 7, 30: sententiam executioni dare prohibiti, IV, 22, 3: de arbitrio Juris Romani, a quo omnia fere in jus nostrum decerpta, I, 2, 21 *.
- Arbores confines cujus sint, an ex radice judicandum, III, 3, 9: de furto arborum: Vid. *Furtum*.
- Arius Pinellus, theoreticus Juris Romani professor, H, 114 *.
- Arma vetita, I, 10, 19, C, 10, 16.
- Arrematação*: Vid. *Additio*.
- Arrhae sponsalitiae Juris Romani apud nos non recipiuntur, II, 9, 27: recipi tamen pacto possunt et in usum revocari, 28: nostrae arrhae, et quomodo constituantur, 29: liberis exstantibus, ultra tertiam constitutae non valent, 30: cujus in dominio sint, et ad quem pertineant, uxore mortua, vel marito, 31: in quo nostrae arrhae differant a dote, 32, ab arrhis Juris Romani, 33, a donatione propter nuptias, 34: Vid. *Dotalium*: de arrhis in emtione venditione, IV, 3, 14.
- Articuli dicti *de nova razão*, IV, 12, 1 *: inquisitorii generales, vel speciales, C, 17, 11: Vid. *Positiones*.
- Assassinium quid, et illius poena, C, 9, 11.
- Assembléa*, seu conventus Melitensis: Vid. *Ordo Hospitalarius*.
- Assentamento* quid, II, 3, 8 *—25 *: legi Mentali non subjicitur, *ibid.*
- Assentos*, hoc, est, authenticae legum interpretationes: Vid. *Hermeneutica*.
- Assuada* quid, et illius poena, C, 4, 12.
- Asylum Ecclesiarum quid, et quis concedat, I, 6, 1: an concedendum, et in quibus delictis, *ibid.*: de foro competenti, et a quo infligenda poena contra illius violatores, *ibid.* *: Hebraeorum asy-la, 2: gentilium, 3: Christianorum, 4: abusus non nulli prohibiti, *ibid.* *: modus Christianorum asy-lis impositus,

5 : extinxit Arcadius ,
 6 : restituit Honorius et
 Theodosius , 7 : sed cala-
 mitosis , non dolosis , 8 :
 secus jure Canonico , 9 :
 quid olim apud Gallos ,
 10 , Wisigothos ; Hispanos ,
 11 , Lusitanos , 12 :
 quibus locis detur , 13 , et
 quibus non , 14 : quid de
 asyulis Episcoporum , et
 Monasteriorum , *ibid.* * ,
 15 * : Magnatum domus
 asylo non fruuntur , 15 ,
 nec Legatorum , 16 : non
 datur in causis civilibus ,
 neque in minoribus delictis ,
 17 , neque in quibusdam
 gravioribus , 18 :
 quid de latrone , et adul-
 tero , et de delictis dolo
 et ex proposito admissis ,
ibid. * : praxis circa im-
 munitatem de extrahendis
 ab Ecclesia reis , 19 :
 de asyulis non nullis Regni
 locis concessis , II , 54 ,
 I , 6 , 15 * , II , 3 , 59 ,
 C , 16 , 4 : domus uni-
 cuique asyllum , III , 1 ,
 5 * , C , 4 , 13 .

Atempar in adpellatione :
 Vid. *Adpellatio* .

Auditores (Ouidores) Do-
 natariorum cur ita nomi-
 nati , et illorum jurisdic-
 tio , II , 3 , 43 : hodie
 aboliti , et quid in novella
 de Donatariis Constitu-
 tione statutum , 66 : cur

ad provincias ultra mare
 nominati Auditores di-
 cendi , et de illorum ju-
 risdictione , II , 3 , 43 * —
 48 . De Auditoribus (*Au-
 ditores*) militaribus : Vid.
Militiae .

Augustinus de Bem Ferreira
 qualis pragmaticus , H.
 117 * .

Autochiria : Vid. *Saucidium* .

Autoria : Vid. *Nominatio
 auctoris* .

*Auxilium brachii saecula-
 ris* : Vid. *Brachium sae-
 culare* .

Avoengo quae lex , III ,
 1 , 10 .

B

Baldios , seu inculti agri
 quomodo colendi , I , 7 ,
 6—7 : cujus in dominio
 sint , 6 * , Vid. *Maninhos* .

Balnearii fures : Vid. *Fur-
 tum* .

Bannaria jura qualia , III ,
 13 , 2 .

Banniti qui , et banni effe-
 ctus ; C , 22 , 5 : an il-
 los impune cuilibet oc-
 cidere liceat , *ibid.* * : de-
 fensio eisdem haud dene-
 ganda quocumque tem-
 pore , 6 .

*Baptismus obnoxiorum ser-
 vorum* intra quod tem-
 pus , I , 5 , 8 : filios mino-
 res haereticorum parenti-

- bus invitis baptizare prohibitum, *ibid.*: de illis, qui baptismum pretio suscipiunt: Vid. *Falsum*.
Barbosa (Augustinus) Jctus, H, 118 *.
Barbosa (Emmanuel) qualis Regiarum Ordinatio-
 num interpres, H, 118.
Barbosa (Petrus) qualis Jctus, H, 83 *—93 *—
 114 *.
 Barones qui, II, 3, 8.
 Bartholomaeus Philippus, Juris Canonici professor, H, 116.
 Bastardi: Vid. *Filii*.
 Behetriae quid, II, 3, 61.
 Bellum malum necessarium, I, 11, 1: a quo movendum, 5: eo capta cui cedant, 6, III, 3, 3: et cui res navibus inimicorum deprehensae: Vid. *Naves*: de captivis: Vid. *Captivi*.
 Beneficentia unde profici-
 scatur, et quibus regulis subjecta, IV, 3, 2.
 Beneficia ecclesiastica vi-
 ventis impetrantes qua poena puniendi I, 5, 15:
 ab exteris habere prohibi-
 tum; neque eis conferenda, 16, I, 12, 7: de delatoribus Beneficii Patronatus regii: Vid. *Patronatus*: Ordinum Mi-
 litarium: Vid. *Ordines*.
 Beneficium inventarii: Vid.
- Inventarii beneficium*: or-
 dinis in hypothecaria con-
 tra tertium possessorem, III, 14, 17: divisionis, ordinis, seu excensionis, cedendarum actionum: IV, 3, 28: cessionis bonorum, IV, 5, 6: competentiae, 7.
 Bibliotheca scriptorum Lu-
 sitanorum a quibus apud nos scripta; H, 113 *: historia literaria in omni ac praecipue in juris scientia necessaria, *ibid.* *: adhuc apud nos imperfecta, *ibid.*: judicium de bibliotheca Didaci Barbo-
 sae, *ibid.*: Jugler cur injuste judicavit de Lu-
 sitanorum literatura, *ibid.*
 Bigamia: Vid. *Polygamia*.
 Blasphemia quid, quotu-
 plex, et illius poena, C, 2, 16, I, 5, 4—49.
 Bona ad Regem adinentia
 quae, et illorum distinc-
 tio in regalia, Regiae
 Coronae, fiscalia, jura
 regalia, allodialia, cen-
 sualia, emphyteutica, *ju-
 gadeiras*, II, 101 *, I, 4, 2, 111, 1, 8, *seq.*:
 fiscalia, I, 4, 3, III, 1, 9: bona Regiae Co-
 ronae an Rex donare pos-
 sit, II, 3, 20 *: et qui in haec bona succedant: Vid. *Lex Mentalis*: Of-
 ficia palatina inter bona

- Regiae Coronae adnumerantur, II, 3, 62: de bonis vacantibus: Vid. *Vacantia*: de ecclesiasticis: Vid. *Ecclesiasticae res*.
- Bonaefidei possessor fructus facit suos, III, 3, 9, IV, 6, 10.
- Brachium saeculare Episcopi implorare debent presentibus suis exsequendis, I, 5, 54—55: item Nuntius Apostolicus, IV, 7, 34: de brachio saeculari implorando pro sententiis in ecclesiasticis latis exsequendis, et de processu remittendo, C, 2, 10*.
- Brasiliae Principis titulus primogenito Regis a quo primum datus, I, 10, 18*.
- Brigantinus Dux, et quae illius jura et privilegia, II, 3, 57.
- Bulrões qui, C, 5, 14: Vid. *Stellionatus*.
- Cabedus (Georgius) JCtus pragmaticus, H, 117.
- Caedes: Vid. *Homicidium*.
- Caelibes ad civitatis officia non admittuntur, II, 13, 13.
- Caesar Lusitanos subjungavit, illisque varia jura concessit, H, 13 — 17.
- Calculus Minervae quid, IV, 21, 6.
- Caldas Pereira (Franciscus) JCtus theoreticus, H, 114.
- Caldeira (Oduardus) JCtus theoreticus, H, 114.
- Calumnia: Vid. *Injuria*: de juramento calumniae: Vid. *Jusjurandum*.
- Cambium quid, et quotuplex, I, 8, 22, IV, 3, 27: Romanis ignotum, et a quo inventum, I, 8, 22*: de illius antiquitate apud nos, *ibid.* *: regulae non nullae cambiales, 22: quid tessera collybiistica, IV, 3, 27: de solutionis tempore, *ibid.*: indossatum quid, *ibid.*: quae in literis necessario exprimenda, *ibid.*: de adeptatione, potestatione, et utriusque effectu, *ibid.*: processus summaris, *ibid.*, IV, 6, 28, de usuris: Vid. *Usura*: quid in literis cambialibus pretio moneetae adaugto: Vid. *Namus*.
- Camargas, seu collegia municipalia quibus juribus et privilegiis utuntur: Vid. *Municipalia decretata*.
- Caminha (Gregorius Martins) qualis pragmaticus, H, 117*.

- Cancellaria Regni major, et Cancellarii officium, I, 2, 9, IV, 22, 21*: Supplicationis, et Portucalensis Senatus Cancellarius, *ibid.*
- Canon emphyteuticus: Vid. *Emphyteusis.*
- Canonium jus: Vid. *Jus.*
- Capella quid, et in quo a majoratu differat, III, 10, 1: capellarum origo, 2: onus Missarum quomodo majoratum, vel capellam constituat, 3: capellae, et majoratus eisdem legibus gubernantur, 4: quid in Novella 9. Septembris 1769 de capellis constitutum, 5, et 17. Julii 1778 Decreto, 6: illius census, et quis capellam instituere possit, 7: de collegiis, et Clericis capellas administrantibus, 8, et de Regis licentia in illarum institutione, *ibid.* *: de Alphonsi IV, capellis, 9: de vacantibus, et quo jure Regia Corona in eas succedat, 10: de piorum operum redemptione, commutatione, reductione, 11: de delatore capellae vacantis, 12: quando Episcopi capellas visitent, I, 5, 47.
- Capellanus Regis a sacello maximus quam jurisdictionem habeat in causis regii patronatus: Vid. *Patronatus*: de civilibus, et criminalibus Clericorum Regiae addictorum cognoscit, I, 5, 23*.
- Capitis diminutio maxima juris Romani nullius usus apud nos, II, 1, 7*, II, 5, 22*.
- Captivi cujus conditionis apud nos, et de jure servitutis, I, 11, 7, II, 1, 6: illos servandi, et lytron exigendi jus; I, 11, 10: illorum omnia jura servantur, 9: quid de lege Cornelia, et postliminii jure, 8, III, 5, 21: pro redimendis singularia multa instituta, I, 11, 11, II, 1, 8: quid de redimendi usu, *ibid.* *: redempti conditio, et an redimentis servus, I, 11, 10, II, 1, 9: de Saracenis, seu Mauris a nostris bello captis, I, 11, 7, II, 1, 6, et de nostris a Saracenis, I, 11, 8, II, 1, 7: bello capta cui cedant: Vid. *Bellam*: et cui naves inimicae, et res in illis prehensae: Vid. *Navis.*
- Carceris publici, vel secreti poena, C, 1, 19: perpetui: Vid. *Mors civilis*: de carcerum qualitate, salubritate, et illorum pro

delictis differentia, *ibid.**,
 C, 4, 9: de jure homagii:
 Vid. *Homagium*: carce-
 rum effractores, ab cis-
 dem aufugientes, et in-
 clusos eximentes quomo-
 do puniendi, C, 4, 7*-8:
 Vid. *Seditio*: aufugientes
 pro confessis non habendi,
ibid., et quale crimi-
 nis indicium, C, 18, 6:
 commentarienses in vin-
 cula coniectos emittentes,
 C, 4, 9: carceris priva-
 ti crime: a quibus com-
 mittitur, 10, et a qui-
 bus non, 11: Monachorum
 carceres, illorum abusus,
 et quae remedia oppres-
 so, 10: Episcoporum:
 Vid. *Episcopi*: carceris
 poena quando decernen-
 da, C, 1, 19, C, 14,
 5, C, 15, 10*: in car-
 cere dicuntur, qui sub
 homagio, et sidejussori-
 bus, C, 15, 1: de car-
 ceribus a Curiae Suppli-
 cationis Rectore invisen-
 dis, C, 12, 11: de
 auxilio brachii saecularis
 implorando pro poena
 carceris in ecclesiastico
 lata exsequenda: Vid.
Brachium saeculare: in
 debitores an, et quando
 decernenda, I, 8, 12*,
 IV, 22, 18, C, 4, 11,
 C, 20, 7: de reo ad
 carcerem pronuntiando:

Vid. *Pronuntiatio*.

Cartas de arrematação quid,
 IV, 22, 11*: *infama-
 torias*: Vid. *Injuria*: de
seguro: Vid. *Securitatís
 literae*.

Casus non praestatur, C,
 11, 5, nisi culpa con-
 junctus, 6.

Caupones quemadmodum
 de receptis teneantur:
 Vid. *Nautae*.

Causarum genera, I, 5,
 41: quo colore mere ci-
 viles causae ad ecclesia-
 sticum traducuntur, 42,
seq.: quid de causa te-
 stamentaria: Vid. *Testa-
 mentum*: quae habentur
 mere ecclesiasticae, 44:
 mixtae, 46: piaae, *ibid.*:
 summariae: Vid. *Judi-
 cium*.

Cautio Muciana, III, 7,
 13: usufructuaria, et ju-
 ratoria, III, 13, 7:
 quasi usufructuaria, 8:
 de litis expensis, prose-
 quenda lite, *judicatum
 solvi, judicio sisti*, IV,
 7, 19: de proseguenda
 adcusatione, C, 13, 4:
 de damno et expensis sol-
 vendis in inquisitione, et
 querela, 7*: de cautio-
 ne in pigore a praecone
 capiendae, I, 2, 25, IV,
 22, 10.

Censiticá praedia cum in-
 vestitura, vel sine, quid,

- et an apud nos in usu , III , 11 , 5 * : quomodo ab emphyteuticis differant : Vid. *Emphyteusis*.
- Censoria Curia a quo creata , H , 105 , I , 2 , 4 : librorum edendorum quis iudex , II , 105 * , I , 10 , 26.
- Censurae ecclesiasticae in Regis magistratus sine regio placito prohibita , I , 5 , 17 : Episcopi cum iudicia exercent , a censuris debent abstinere , 53 , 56 * : Vid. *Excommunicationis poena* : Ecclesia censuras iure suo determinat , quando , et in quibus delictis , C , 2 , 2—3.
- Census varia significatio , et signa , III , 11 , 5 * : agrarii census seu tributum a quo imperandum , et illius ratio , I , 7 , 15 : Vid. *Tributa*.
- Cessio bonorum : Vid. *Beneficium*.
- Chirurgus quis esse possit , I , 10 , 11. Vid. *Medicina* , *Medicus*.
- Christophorus Alanus Moralium , Regiarum Ordinationum interpres , H , 118 *.
- Christophorus Joannes , Juris Canonici professor , H , 116.
- Cibaria corrumpentes qua poena puniendi : Vid. *Falsum*.
- Ciganos qui , I , 10 , 20 : pro hostibus habiti , *ibid.* *.
- Cippi antiquitatis destrui prohibiti , H , 98 , C , 5 , 7.
- Citatio quid , IV , 9 , 1 : illius necessitas , 2 : renuntiari non potest , 3 : quotuplex , 4 ; quae debeat comprehendere , 5 : a quo decernenda , 6 : in faciem , seu in personam , 7 : quando in procuratorem , *ibid.* : ad domum , 8 : edictalis , 9 : requisitoria , mediata , seu subsidiaria , 10 : modus deprecandi , *ibid.* * : generalis initio litis quae complectatur , 11 : in animam , 12 , IV , 19 , 2 : per scribam , et praeconem , IV , 9 ; 12 * — 20 : rei , vel , actoris non comparentis poena : Vid. *Contumacia* : dilatoria , et peremptoria , 15 : qui in iudicium vocari non possunt , 16 , qui non nisi de Regis licentia , 17 , et qui non sine venia , 18 : citatio actus iudicialis , et quae inde consecutaria , 19 : quando valeat a privato , et sine iudicis jussu , 20 : quid *per palha* , *ibid.* * : quibus officialibus committenda ,

21: *Per carta de Camera*, 22: circumducta, 23: citationis effectus, 24: ad Romam qua poena prohibita, I, 5, 15: de citatione ad solutionem rei judicatae: Vid. *Exsecutio*.

Cives qui, II, 2, 1: quis nascatur, 2: quid si apud exteros, 3: patris conditio tantum spectatur, et in spuris matris, 4: domicilio 2* — 5, et id quomodo contrahatur, 6: civium privata jura, 8, I, 12, 1*: civitatem qui amittant, II, 2, 12, et quibus juribus priventur, 13: de civium officiis: Vid. *Officia*: praecipua jura ab Imperantium officiis derivata, I, 12, 5, *seqq.*

Clausula depositaria proscripta, IV, 9, 3: de codicillari, et ejus effectus: Vid. *Codicilli*.

Clerici quae bona non possunt acquirere, I, 5, 12: quae negotia gerere prohibentur, 13: Regiae addicti in saeculari omnino conveniuntur, 23, et quando in civilibus Clerici quicumque, 24-25, in saeculari quando in criminalibus respondeant: 26: quid de foro ecclesiastico Clericorum in cri-

minalibus, *ibid.* *: in saeculari non audiuntur nisi datis fidejussoribus laicis, 37: quando in ecclesiastico conveniendi, et quae praecedere debent, priusquam ad Ecclesiae forum remittantur: Vid.

Forum: tributa ordinaria non conferunt, 29: de Clericorum testamentis, et successione ab intestato: Vid. *Testamentum. Successio ab intestato*: de Clerico tutore, vel curatore: Vid. *Tutores*: Clericorum numerum limitare oeconomicae potestatis est, I, 10, 25: omnia illorum privilegia derogari possunt, I, 12, 1*.

Codex legum Alphonsi III, II, 48: quid de codice Joannis ab Aregis sub Joanne I. Rege, 67: *Alphonsinus* a quo ordinatus, et illius historia, II, 70, et in fin. *Tabul. Titulor. Concord.* cod. lib.: authenticus legum codex quis, 123 *: *Emmanuelinus* cur ordinatus, 74: quando primum prodierit, *ibid.* *: illius editiones, *ibid.* *, et auctores, 75: contextus et ordo liberi primi, 76, secundi, 77, tertii, 78, quarti, et quinti, 79:

- quid de illius censoribus Joanne III. regnante, I, 6, 19 *: *Philippinus* a quo ordinatus, H, 87: illius ordo, 88: non nulla ei denuo addita, 89: nova Clericis privilegia concessit, 90: Ordinationes in eo antinomicae, 91: illius iudicium, 92, architecti, 93, editiones, 99—100: Codex legum a Maria I. intentatus, 112: Vid. *Panegy. Histor. Paschal. Joseph. Mell.* pag. 26 * — 27 *.
- Codicilli quid, quotuplices, et illorum discrimen a testamentis, III, 5, 56: de clausula codicillari, et ejus effectu, 57.
- Cocmeteria referuntur ad res religiosas, III, 1, 6: Vid. *Sepultura.*
- Coetus clandestini suspecti, C, 4, 6: Vid. *Collegia.*
- Cognati: Vid. *Agnati.*
- Cognomia mutantes: Vid. *Falsum.*
- Coitus monstrosus: Vid. *Venus nefanda.*
- Collatio bonorum quid, inter quos, et quibus in bonis, III, 12, 12: dotis, 13: emphyteuseos: Vid. *Emphyteusis.*
- Collectio legum ab Oduardo Nonio Leonis, H, 86.
- Collegia quaecumque non nisi de Regis licentia insituenda, I, 5, 47 *: illicita quae, C, 4, 6: mercatoria: Vid. *Commercium*: literaria: Vid. *Academia*: quae dicuntur *manus mortuae*, an immobilia acquirere possint: Vid. *Lex amortizationis.*
- Collusio: Vid. *Praevariatio.*
- Coloniae Romanae in Lusitania a quo primum fundatae, H, 16 *: jure Romano utebantur, 16: quod non unius generis erat, et quid jus municipale, Latij, Italicum, et provinciale, 17—18: quando, et a quo haec juris differentia sublata, *ibid.*
- Colonus simplex, partiaris, totalis, originarius, adscriptitius quid, III, 11, 7 *, IV, 3, 20 *: conductores praediorum quando a re locata removendi, I, 7, 13 *: IV, 3, 19. Vid. *Locatio conductio.*
- Comedorias tributum quid, et a quo abolitum, H, 54 *.
- Comites (*Condes*) antiquitate Ducibus, et Marchionibus antecedunt, et de illorum origine, II, 3, 7.
- Comitia Lamecensia prima

- Regni, et leges in eis latae, II, 38—40: alia commitia, et quae in illis populi potestas, I, 1, 2*—4*: de jure suffragii in comitiis, II, 2, 9*.
- Commeandi potestas viatoribus danda, I, 10, 21.
- Commendae Ordinum Equestrium legi Mentali subjectae, II, 3, 47: commendatariorum jura, *ibid.* *; Equites initio in communi vivebant, *ibid.* *: quae Magni Magistri libertas in commendis conferendis, *ibid.* *: differunt a Beneficiis ecclesiasticis, et ab Ecclesiis perpetuo in commendam datis, *ibid.* *.
- Commentarienses in vincula conjectos emittentes: Vid. *Carceris poena.*
- Commercium laudatur, I, 8, 1: illius in Lusitania historia, 2: voluntas et libertas illius summa lex, 4—24 *: quarundam rerum commercium inter cives prohibitum, 23, et cum exteris, 24, I, 9, 7: barbaris praesertim et hostibus, I, 8, 25: publica lege interdici potest cum exteris, et de pactis hac in re, 24 *: rei annonariae plus aequo restrictum, C, 5, 6 *: Senatus commercii gratia creatus, 28, de societatibus mercatoriis, illarum effectu et indole, 26, collegia in Lusitania mercatoria, 27: de mercatorum nobilitate, et de fide illorum condicibus adhibenda: Vid. *Mercatores.*
- Commissarius generalis Bullae Cruciatæ quam jurisdictionem exerceat, et ad quem ab illo recursus, IV, 23, 29.
- Commissoria lex: Vid. *Lex.*
- Commodatum quid, IV, 3, 4: in quo differat a mutuo, precario, locatione conductione *ibid.*: Vid. *Mutum*: quid per verbum *emprestido*, hodie *emprestimo*, designetur, *ibid.*, II, 4, 14*.
- Commodum et periculum rei venditæ: Vid. *Emtio venditio.*
- Communes res quæ, III, 1, 8.
- Communio bonorum inter conjuges unde derivetur, II, 8, 1: jure Romano locum non habet, 2, nec jure Canonico, *ibid.* *: quid apud Wisigothos, 3 *: ex jure nostro nascitur, 3: utilis, an nociva, *ibid.* *: ex vero matrimonio et consummato, 4: secus ex putativo, 5: communicantur adquisi-

- ta et acquirenda constante matrimonio, 6, et quando eo etiam soluto, 7, II, 9, 23: non communicantur, si ita pactum, II, 8, 8, vel matrimonium per dotem et arrhas celebratum, 9, *seq.*: fructus tamen hoc casu communicantur, 10: in secundis quoque nuptiis bona communicantur, 11, nisi quae a filiis habita, *ibid.* *, III, 8, 15. *: et quid de muliere quinquagenaria, II, 8, 12: quae communicari prohibentur, 13: non communicatur aes alienum, 14: ex bonorum communione derivatur possessio uxoris post mortem mariti, 15, et quibus in bonis locum habeat, 16, *Vid. Uxor*: non publicantur bona ex delicto conjugis, 17: communionis alii effectus in immobilibus, 18, II, 9, 16, et mobilibus, II, 8, 19, II, 9, 17.
- Commutatio ultimarum voluntatum et piorum operum a quo facienda, III, 10, 11.
- Compensatio modus solvenda obligationis, et quando locum habeat, IV, 5, 5: contra fiscum non datur, IV, 22, 19: quid de hoc jure, et quae eius exceptiones, *ibid.*
- Competentiae beneficium: *Vid. Beneficium.*
- Complices in delictis qui, et illorum poena, C, 1, 10: initius quam agentes puniendi, *ibid.*
- Conatus in delictis quando, et quomodo puniendus, C, 1, 6.
- Concilium Tridentinum omnino adprobatum, H, 83 *, et quid de hac adprobatione, I, 5, 39 *: contra Ordinum Militarium privilegia non receptum, II, 3, 46 *.
- Conclusio in causa quando probationes excludat, IV, 21, 1 *.
- Concordatae ecclesiasticae quid, II, 47 *: regis Sancii II., *ibid.*: Dionysii, 56: Joannis I, 68: Sebastiani, 83.
- Concubina an recte acquirat ex concubinato, IV, 4, 11: de donatione illi facta: *Vid. Donatio*: an filii de matris quoque nobilitate participant, II, 6, 7 *: *teúda e manteúda* ejusdem significationis, II, 3, 48 *.
- Concubinatus legitima cohabitatio apud Romanos, IV, 4, 11 *, II, 5, 14, et quid apud Lusitanos, I, 5, 48 *, C, 10,

- 11 * : simplex et qualificatus, *ibid.* : quae Episcoporum in concubinos jura , I , 5 , 48.
- Concussio quid , et quomodo punita , C , 4 , 15.
- Condictio indebiti quid , et illius fundamentum , IV , 4 , 10 : sine causa , 11 : causa data , causa non sequuta , ob turpem causam , *ibid.* : certi ex mutuo , IV , 6 , 20 : furtiva , C , 6 , 22.
- Conditiones heredum institutionibus adjectae : Vid. *Heredis institutio* : legatis : Vid. *Legata* : majoratus : Vid. *Majoratus* : conditio deficiens modus tollendae obligationis , IV , 5 , 5.
- Conductio : Vid. *Locatio conductio*.
- Confessio in civilibus quid , et quotuplex , IV , 20 , 1 : judicialis quando , et quibus noceat , 2 : extrajudicialis , et ficta , 3 : qualificata per jurjurandum judiciale voluntarium , 4 , IV , 19 , 2 : in criminalibus , C , 17 , 10 : tacita , vel ficta nullius momenti , *ibid.* : rei quemadmodum interrogandi : Vid. *Interrogationes* : duo saltem iudices et totidem notarii reorum confessioni adesse oportet , 11 * : aufugientes ex carceribus an pro confessis habendi : Vid. *Carceris poenae* : et an de delictis transigentes : Vid. *Transactio*.
- Confessoria actio : Vid. *Actio*.
- Confirmatio donationis bonorum Regiae Coronae : Vid. *Lex Mentalis*.
- Confiscationis poena quid , illius origo , et quando locum habeat , C , 1 , 17 : in haereticos , et haereticorum filios , et nepotes : Vid. *Haeretici* : in crimine majestatis : Vid. *Majestas* : alimenta filiis salva , II , 6 , 20 , C , 1 , 17 * , et conjugi innocenti bona sua , II , 8 , 17 : Vid. *Fiscus* , *Poena*.
- Confraternitates quomodo Episcoporum visitationi subjectae , 1 , 5 , 47 : heredes institui non possunt , III , 5 , 31.
- Confrontatio reorum quid , et quotuplex , C , 17 , 12 : differt a recognitione , *ibid.* *.
- Confusio modus tollendae obligationis , IV , 5 , 5.
- Conjectura in delictis quid , et quotuplex , C , 13 , 23 : Vid. *Indicia* . *Praesumptiones* . *Præbatio*.
- Conjuges quando ab intestato succedant : Vid. *Suc-*

- cessio ab intestato*: ex testamento: Vid. *Testamentum*: de bonorum communiōe: Vid. *Communio bonorum*.
- Conniventiae crimen, C, 11, 8*.
- Conscientiae et Ordinum Militarium Curia, 1, 2, 4.
- Consensus parentum in nuptiis filiorum, Vid. *Sponsalia Matrimonium*.
- Conservatores externarum Nationum iudices: Vid. *Externi*.
- Consignatio judicialis pretii rei hypothecae oneri subjectae modus tollendae obligationis, III, 14, 20, IV, 5, 4: illius effectus, *ibid*.
- Consiliari Regii qui, II, 3, 62*: quinque Status Consilarii in Regis impuberis tutela, II, 11, 22.
- Consilium Regii Patrimonii, I, 2, 4, I, 4, 10: Bellicum, 1, 11, 15: Transmarinum, I, 2, 4, I, 9, 16: Generale Sancti Officii: Vid. *Inquisitionis tribunal*: Status, I, 2, 4*.
- Constitutiones dioecesanae nullius auctoritatis in civilibus, II, 107*, I, 1, 10, I, 5, 52*.
- Constitutum quid, IV, 2, 8.
- Consuetudines quando pro legibus habendae, I, 1, 9.
- Consules exterorum apud nos qui, II, 2, 11*.
- Continentia causarum et illius forum, IV, 7, 29.
- Contrabando* quid, et illius leges, I, 8, 24.
- Contractus benefici quid, et qui, IV, 3, 1: regulae in contractibus beneficiis, 2: onerosi, 12, *seqq.*: innominati, 13: adaccessorii, 23, *seqq.*: voluntas praecipua in omni contractu lex, IV, 2, 3-4, I, 8, 4: non libera tamen omnino, sed civitatis juri subjecta, 5: ad certam summam non nisi per scripturam publicam, 6, sed non ideo jure improbantur, 7, et aliquando possunt jure communi probari, 8: contractus improbat, etiam poena adposita, vel jurejurando, non valent, I, 3, 10, III, 5, 36*: dolosi, I, 8, 9: simulati, 10: de laesione immoderata, 11, IV, 3, 17: naturali, vel civili juri contrarii non valent, I, 8, 12, neque in quibus jusjurandum adjectum, 13: actiones ex contractibus, praesertim ex mutuo, IV, 6, 20: hodie

- omnes sunt consensuales, et quid de chirographariis et literalibus, 26, IV, 2, 3-4: de iis, qui obligari possunt, Vid. *Obligatio*: aleatorii, IV, 3, 21: Cambiales: Vid. *Cambium*: valore mone-tae adaucto quomodo solvendum: Vid. *Numus*: contractus cum filiofamilias initi, II, 4, 14*: usurarii: Vid. *Usura*: de quasi contractibus: Vid. *Quasi contractus*: de jure poenitendi in contractibus, IV, 2, 4, IV, 3, 13: regulae de damno praestando, 5: Princeps in contractibus quando jure privatorum utatur, vel non, II, 3, 41*. Vid. *Pacta Obligatio*.
- Contradictas*, seu refutationes testium: Vid. *Testis*.
- Contrectatio quid, C, 6, 1.
- Contumacia rei in non comparendo qua poena puni-enda, IV, 9, 13: actoris, 14: poena rei contumacis in non respondendo, IV, 11, 7: in criminalibus pro confessione non habenda, C, 17, 10-11*: de missione in bona debitoris latitantis ex primo et secundo decreto, III, 14, 6, IV, 9, 13*, IV, 11, 7.
- Conventicula: Vid. *Coetus clandestini*.
- Conventiones: Vid. *Contractus*.
- Conventus Juridici in Lusitania sub Romanis, H, 15: sub Lusitaniae Regibus, 68—87. Vid. *Senatus*.
- Convivia in Ecclesiis prohibita, I, 5, 7.
- Cordeirus (Joannes) qualis Jctus pragmaticus, II, 117*.
- Corpus delicti: Vid. *Delictum*.
- Correctionis jus quid, quon-tuplex, et an donari possit, II, 3, 41.
- Corregedores*, provinciarum praefecti, qui et unde olim desumpti, H, 65—72: illorum jurisdictio, I, 2, 12, II, 3, 43*, C, 12, 12*.
- Correi promittendi, sive debendi quomodo conveniantur, et inter se agant, IV, 3, 30. Vid. *Fidejussor*: in delictis eodem processu quando liberandi, C, 13, 9*.
- Cortezias*, seu uniuscujusque colendi leges: Vid. *Lex*.
- Costa (Emmanuel) Jctus theoreticus, H, 114.
- Coutadas*, seu ad venationem silvas quis habere possit, III, 3, 4*

- pauciores redditae in utilitatem rei agrariae, *ibid.*
- Coutos* terrae tractus quid, et quotuplices, II, 3, 59, C, 16, 4: illorum iura, II, 3, 60.
- Cratensis Prior: Vid. *Ordo Hospitalarius.*
- Creditores in concursu qui potiores: Vid. *Pignus*; illorum pactum de parte debiti remittenda, vel de induciis debitori concedendis, an dissentientibus noccat, IV, 5, 9: alienatio in fraudem creditorum quemadmodum rescindenda, IV, 6, 15.
- Crimen: Vid. *Delictum.*
- Crumenisecae: Vid. *Furtum.*
- Culpa quid, et quomodo a dolo differat, C, 11, 2: quot illius gradus, et de lata, levi, levissima, 3. Vid. *Dolus.*
- Cultus externi religiosi contentus quomodo pupiendus, C, 2, 12.
- Curatela testamentaria, II, 12, 3: legitima et dativa, 4: minorum, 5: quid de illa invitis danda, *ibid.*, *: quibus minoribus curator non detur, 6: furiosi, 7, et cui deferatur, 8; prodigi, 9: viduae, 10: qualis inde obligatio, IV, 4, 3: de curatela Regis, II, 11, 22*. Vid. *Curator.*
- Curator quis, II, 12, 1: tutoris et curatoris hodie nulla differentia, 2: ad litem, 11: honorum, 12: Clericus tutor, vel curator, 13, in saeculari convepiendus, *ibid.*, *: absentis, prodigo, furioso a quo dandus, I, 10, 14: Clerico furioso, vel prodigo in saeculari dandus, II, 12, 13. Vid. *Curatela.*
- Curia Regis (*Corte*) relegatis prohibita quae, C, 20, 6: quid per curiam in adpellationibus: Vid. *Adpellatio.*
- Castas*: Vid. *Expensae litis.*
- Custodia rei fidejussoribus commissa: Vid. *Fidejussor*: de custodia, seu carcere reorum; Vid. *Carceris.*
- Cyrenaicorum secta qualis, C, 10, 1*.

D

- Damnosi (*damninhos*) qui, C, 6, 16, C, 7, 9. Vid. *Damnum.*
- Damnum quid, et in quo a furto differat, C, 7, 1: necessitas reparationis, 2, C, 1*-12: quis dare possit, C, 7, 3; actio ex lege Aquillia de damno, noxalis, de pauperie:

- Vid. *Actio*: nostrae de damno dato leges, 9: quis reparare teneatur, C, 1, 2*: differentia inter poenam et damni reparationem, *ibid.*, C, 1, 12: in contractibus: Vid. *Contractus*: a famulis datum: Vid. *Famuli*.
- Dardanarii circa annonam qui, et illorum poena, C, 5, 6, I, 7, 13, I, 8, 23. Vid. *Commercium*.
- Emtio venditio*.
- Debiteres: Vid. *Obaerati*.
- Decima pecuniaria sententiarum (*dizima da Chancellaria*) quid, et a quibus solvenda, IV, 22, 22, I, 4, 9.
- Decimae ecclesiasticae apud Lusitanos fere omnes saeculares, I, 5, 38*, II, 3, 51*: pro iis exigendis forum saeculare competens; *ibid.*: laici a quo compellendi ad Ecclesiae Ministros alendos, si decimae non sufficiant, 39.
- Decretum, seu mandatum iudicis quomodo jure Romano differat a sententia, IV, 21, 1*: de decretis municipalibus apud nos: Vid. *Municipalia decreta*.
- Decuriones (*Vereadores*) quam jurisdictionem exercent, I, 2, 11: agrorum culturae invigilant, I, 7, 11, I, 10, 4, Defensio in delictis renuntiari non potest, C, 19, 1: cui incumbat, et quando admittenda, *ibid.*: quae reo communicanda, 2: in capitalibus, vel si reus jam in carcerem coniectus, vel sub fidejussoribus, omnia apertis probationibus illi communicantur, *ibid.**: praecipua defensionis momenta, 3, C, 13, 9*: defensio sui ipsius contra injustum adgressorem, et de moderamine inculpatae tutelae, C, 9, 7.
- Defensores in iudicio criminali qui, IV, 8, 2, IV, 3, 11: quando admittendi, C, 13, 6: a iudice ex Officio nominandi, C, 19, 1*, C, 22, 4*.
- Vid. *Procuratores*: *Advocati*.
- Delatio injuriosa (*mexerico*): Vid. *Injuria*.
- Delator: Vid. *Denuntiator*.
- Delegatio debitoris modus tollendae obligationis, IV, 5, 5.
- Deliberandi jus nullius usus, III, 6, 10.
- Delictum quid, C, 1, 2: jure Romano a crimine differt; *ibid.*; non factum quando delictum *ibid.**: verum, vel, quasi, 3: publicum, vel privatam,

- 4 : quasi delicta publica, *ibid.* : distinctio inter delicta publica ordinaria et extraordinaria nullius usus, *ibid.* : capitalia, vel non, atrociora, simpliciora, facti permanentis, vel transeuntis, 5 : corollaria ex natura et definitione delicti, et quae imputanda, vel non, 6, *seq.* : inspiciendum utrum propositum, an impetu admissum, C, 11, 3 * : casu admissa non imputanda, 5, nisi culpa conjuncta, 6 : universitatis delicta quemadmodum punienda, C, I, 8-25 * : de libertate civili in delictis, 7 : delicta a peccatis differunt, 6 : non omnis excessus poenis subjacet, *ibid.* * : de obligationibus, quae ex delicto, 1-11 : non omnia paria, 25 : delicta sine poena, 23 : praevenienda, 27, et ad quem praevire pertinet, *ibid.* : de venia in delictis, 26-27 : axiomata de delictis, 28 : ecclesiastica publica dicuntur, C, 2, 1 : et ea qualia, 2 : in eis puniendis separanda jurisdictione Ecclesiae propria ab impropria, *ibid.* * : moralia quae, C, 10, I : politica, 16 : privilegiata et communia, C, 13, 5 * : corpus delicti necessarium, 20, et quando formandum in delictis facti permanentis, vel transeuntis, 21 : quibus modis solvatur delictum : Vid. *Obligatio* : de quasi delictis : Vid. *Quasi delictum* : de agente et complice : Vid. *Agentes Complices* : de poenis delictorum : Vid. *Poenae*.
- Demolitorium interdictum : Vid. *Nuntiatio novi operis*.
- Denuntiatio quid, C, 13, 26 : vera accusatio non est, et in quo ab illa, et a querela differat, 2 : quotuplex, 27 : jure nostro probatur, 28 : secreta an admittenda, 29, et quibus conditionibus, 30 : evangelica, et judici ecclesiastico facta, 27 * : Beneficiorum regii patronatus : Vid. *Patronatus* : capellae vacantis : Vid. *Capella*.
- Denuntiator an, et quando expensas solvat, C, 20, 11.
- Deportati qui, et illorum conditio jure Romano, II, 2, 13 * : apud nos a relegatis non distinguuntur, *ibid.*, III, 5, 21 : de illorum testamentis : Vid. *Testamentum*.

- Depositarii publici, et privati, IV, 3, 8.
- Depositum conventionale quid, et jus circa depositum, IV, 3, 8: iudiciale, et irregulare, *ibid.*: poena depositarii rem depositam non restituentis, *ibid.*, IV, 22, 18: modus solvendae obligationis, IV, 5, 4.
- Deprecatio quomodo a iudicibus facienda: Vid. *Citatio*.
- Deputati in tribunalibus quomodo a Senatoribus differant, I, 2, 2.
- Derectarius: Vid. *Furtum*.
- Derelecta cui cedant, III, 3, 5.
- Desembargo do Paço*: Vid. *Senatus*.
- Desembargos*, seu regis dona legi Mentali non subiecta, II, 3, 25: vendi prohibita, IV, 3, 14.
- Desnaturalização*: Vid. *Mors civilis*.
- Desnaturalizados*: Vid. *Proscripti*.
- Detractio: Vid. *Injuria*.
- Devassa*: Vid. *Inquisitio criminalis*.
- Didacus Barbosa qualem historicam bibliothecam scripserit: Vid. *Bibliotheca*.
- Didacus Guerreirus ejus nominis in regno pragmaticorum, II, 117*.
- Diffamatus de questione status, IV, 7, 16.
- Digamia: Vid. *Polygamia*.
- Dilatio in causa quid, IV, 14, 1: quoduplex, 1-2: probatoria, 3.
- Dimissio: Vid. *Missio*.
- Dionysius rex et illius leges, II, 51—53: ad regem omisso medio adpellare concessit, 52, IV, 23; 3*—10*, C, 8, 15*: donationes inofficiosas revocavit, patronorum optimatumque jura imminuit, II, 54: ejusdem ecclesiasticae *Concordatae*, 56: Lusitanae linguae usum in forum introduxit, 57.
- Directarius: Vid. *Furtum*.
- Dissensus modus tollendae obligationis, IV, 5, 5.
- Distractio pignoris judicialis: Vid. *Executio rei judicatae*: pignoris conventionalis: Vid. *Pignus*.
- Divisio hereditatis: Vid. *Partitio*.
- Documentum: Vid. *Instrumentum*.
- Dolus malus quid, I, 8, 9*: contractus dolo initi: Vid. *Contractus*: a culpa differt, C, II, 2. Vid. *Culpa*.
- Domanialia quae, I, 4, 2, III, 1, 9.
- Domicilium quomodo contrahatur, II, 2, 6: de foro domicilii: Vid. *Forum*.

- Dominium** quid, III, 2;
 1: illius effectus, 1-2,
 aliquando restringuntur,
 3: plenum, minus plenum,
 directum, utile, 4: quale
 dominium in bonis Regiae
 Coronae, et majoratus,
ibid.: Vid. *Lex Mentalis*.
Majoratus: differt a
 possessione, 6: quibus
 modis acquiritur jure
 naturali, III, 3, 1, *seqq.*, et civili,
 11: eminens, I, 4, 7, et
 illius effectus non nulli,
 8, III, 2, 3*: liti, IV,
 3, 11*: mare an in
 dominio: Vid. *Maris dominiam*.
- Dominus oppidorum** qualis
 titulus, II, 3, 9. Vid.
Donatarii.
- Domus** cuique sua sancta,
 III, 1, 5*.
- Donatarii Regiae Coronae**
 qui, II, 3, 17: illorum
 jurisdictioni limites positi,
 18-38, II, 60, hac de re
 principia generalia, II, 3,
 39-40-41: ecclesiastici,
 44, et ad quem appellatio
 ab eis tamquam donatariis
 externamve jurisdictionem
 exercentibus: Vid. *Appellatio*:
 de Magno Ordine Magistro,
 45, *seqq.*: de Magno Cratensi
 Priore, 49, *seqq.*: Vid. *Ordo*
Hospitalarius: Regina,
 55, II, 7, 7: Principes,
 et Infantes, II, 3, 56-
 58: Brigantinus Dux,
 57: privilegium exemptionis
 quando loci domino noceat,
 II, 2, 7*, II, 3, 64: novella
 Mariae I, de donatariis
 constitutio, 66: quae illorum
 Auditoribus et iudicibus
 jurisdictio, 43, IV, 23,
 10: et de appellationibus
 ab eis, *ibid.*: quae donatariorum
 jurisdictio criminalis,
 C, 12, 12*. Vid. *Lex Mentalis*.
- Donatio** quid, quotuplex,
 et quando revocanda,
 IV, 3, 3: de querela
 inofficiosae donationis,
 IV, 6, 16: propter nuptias
 in usu non est, II, 9,
 26: de sponsalitia largitate,
 37: inter virum et uxorem
 jure Romano non valet,
 et quare, II, 10, 1: quod
 jus non omnes gentes
 receperunt, 2, et quando
 apud nos receptum, 3: quae
 hodie possunt conjuges
 inter se donare, 4: nativitate
 liberorum quando revocatur,
 5: concubinae factae an
 rata, 6, IV, 4, 11: inter
 conjuges, qui in communi-
 one vivunt, statim
 communicatur, II, 10,
 7: omnium bonorum an
 valida, I, 3, 10*:

- et inter patrem et filium, II, 4, 13 * : de insinuatione donationis: Vid. *Insinuatio* : de donationibus bonorum Regiæ Coronæ : Vid. *Lex Mentalis*.
- Dormientes an delinquant, C, 1, 6.
- Dos quid, II, 9, 3 : profectitia et adventitia, 4 : tenetur pater filiam etiam divitem dotare, 5, et illegitimam, 6, item mater, 7, et frater in subsidium 8 : non tenetur filius matrem dotare, 9 : quomodo constituitur et probetur, 10 : quibus in rebus constituitur ; 11 : illius quantitas, 12 : illustrium, 13 : mariti jus in fundo dotali, 14 : dotis privilegia præcipua, 19 : quid de dotium usu, *ibid.* : illius insinuatio, 20 : constante matrimonio aliquando repeti potest, 21 : morte soluto matrimonio ad quem pertinet, 22, et ob adulterium, aliamve causam, 23 : impensae in rem dotali deducendae, 24 : quæ pacta in dote valeant, 25 : apud Wisigothos, aliosque non ab uxoribus, sed a viris dabatur, 26 * : de collatione dotis : Vid. *Collatio* : dotis vindicatio, IV, 6, 12 : in quo differat ab arrhis, donatione propter nuptias, dotalitii, sponsalitia largitate : Vid. *Arrhae. Donatio. Dotalitium. Sponsalitia*.
- Dotalia quæ, II, 9, 2 : distinctio inter dotalia et paraphernalia, 3 * : quid in dubio dotalia sint, an paraphernalia, *ibid.*
- Dotalitium quid, II, 9, 35 : in quo differat a nostris et juris Romani arrhis, et donationibus propter nuptias, 36. Vid. *Arrhae. Dos*.
- Duces et arcium praefectos creare cujus sit ; Vid. *Militia*.
- Duellum quid, C, 4, 3 : quibus poenis, sed frustra interdictum, 14.
- Duplicatio in causa : Vid. *Replicatio*.
- Dux (*Duque*) qualis titulus, et de illius origine, II, 3, 6 : Ducum filii, filiaeve inter magnates numerantur, 8 * : Brigantini Duces, et illorum privilegia, 57.
- E
- Ebrietas quale crimen, C, 10, 15 : an excuset delicta, C, 1, 6.
- Ecclesia qua devotione a

- Regibus nostris observata, I, 5, 2: illius bona leges nostrae tuentur, 10: collectae pro Ecclesiis reficiendis a quo imperandae et solvendae, 39: de immobilium acquisitione Ecclesiae prohibita: Vid. *Lex amortizationis*: poenas canonicas jure suo determinat, C, 2, 3.
- Ecclesiasticae res, et illarum jura, I, 5, 10, III, 1, 4: quod in illis Ecclesiae, Episcopis, et Principibus dominium, et de alienatione, *ibid.**
- Eduardus: Vid. *Oduardus*.
- Educatio liberorum parentibus incumbit, II, 4, 10: quae educationis et alimentorum nomine veniant, *ibid.*: illorum, qui patre orbat, I, 10, 12, *seq.*: de alendis liberis: Vid. *Alimenta*.
- Effractores carcerum: Vid. *Carceris*.
- Effusa et dejecta, qui de iis teneantur, et qua poena coercendi, C, 11, 8.
- Electio Episcoporum: Vid. *Episcopi*.
- Emancipatio judicialis quid, et quotuplex jure Romano et Lusitano, II, 5, 23: apud quem fieri possit, *ibid.**: ab aetatis venia distinguenda, 24: pater quando emancipare cogendus, 25: per separatam oeconomiam, 26.
- Embargos*: Vid. *Intercessionés*.
- Emmanuel rex, et illius leges non nullae, H, 80: de Codice Emmanuëlino: Vid. *Codex*.
- Emmanuel Alvares Ferreira, et qualis illius tractatus de novorum operum nuntiatione, H, 117*.
- Emmanuel a Costa, Jctus, H, 114.
- Emmanuel Lopes Ferreira, et qualis illius *Practica* de criminibus, H, 117*.
- Emmanuel Soares a Ribeira qualis Jctus, H, 114.
- Emphyteusis quid, III, 11, 1: illius origo, 2: a quibus cognita, et quando apud Lusitanos frequentata, *ibid.**: quae ad illius substantiam et naturam pertinent, et hac de re principia generalia. 3: in quo differat ab emptione, et locatione, 4, a censu, 5, feudo, superficie, pensionibus annuis, et precariis, 6: libellarius contractus nihil fere ab emphyteusi differt, *ibid.*: coloni diversi ab emphyteutis, 7: saecularis, ecclesiastica, perpetua, temporalis, hereditaria, familiaris, nominationis, antiqua, vel no-

va, de pacto et providentia, 8 : quae res emphyteusin admittant, 9 : pensio pro emphyteusi in actibus quomodo solvenda, *ibid.* : qui emphyteusin constituere et recipere possint, 10 : quomodo constituatur, et de illius probatione, 11 : in emphytensi ecclesiastica instrumentum de illius essentia, et quare, 11-28 : cum in testamento constituitur, pro legato conditionali fere habenda, 11 : emphyteutae et domini jura praecipua, 12 : de canone emphyteutico praestando, 12 : qua actione ad canonis praestationem utendum, *ibid.* : canonis quantitas non augenda etiam in renovatione, et quando diminuenda, vel remittenda, *ibid.* : qui agri vectigales, non vectigales, censitici jure Romano et Lusitano, *ibid.* * : de emphyteuseos alienatione necessaria : 14, et voluntaria, 15 : domini consensus in alienatione quomodo intelligendus, *ibid.* * : jus protimescos, 16 * : laudemium quid, et quando solvendum, vel non, 17, et de illius quantitate, *ibid.* * : emphyteusis jure

individua est, et quid in provincia dicta *Entre Douro e Minho*, 18, III, 12, 10 : meliorationes et quae deducendae ; III, 11, 12—19 : quomodo succedatur in emphyteusin hereditariam puram, 20, et mixtam, 21 : optandum, ut emphyteuseos successio regularis efficeretur, *ibid.* * : quomodo succedatur in familiarem puram, 22, et mixtam ; 23 : quid de jure repraesentationis, 20—22—23 : emphyteuta non tenetur de canone ab antecessore non soluto, 13 : secus in hereditaria pura, 20—21, et ecclesiastica, 13—28 : de collatione emphyteuseos, III, 11, 22, III, 12, 10—12 : de emphyteuseos nominatione, 24 : quando nominatio revocari possit, 25 : de renovatione, 26 : emphyteusis quibus modis amittitur, 27 : de subemphyteuticatione, 12, emphyteusis perpetua majoratus vinculo non supponitur, III, 9, 11 : actio rei vindicationis utilis cui competat, IV, 6, 11 : emphyteusis antiqua et nova in ordinum Equestrium bonis a quo constitui et renovari possit, III, 11,

9 *—28 : singularia in emphyteusi ecclesiastica; 28 : de foro laicorum in emphyteusi ecclesiastica : Vid. *Forum* : nominatio insinuatione non indiget, IV, 3, 3.

Emtio venditio, et illius substantialia, consensus, res certa, pretium, IV, 3, 14 : quas pactiones admittat, *ibid.* : magistratus provinciales, illorumve officiales a provincialibus suis emere, contractusque cum eis inire interduntur, *ibid.* : emtio perfecta quaenam, *ibid.* : de arrhis, *ibid.* : pacta adjecta, 15 : periculum et commodum rei venditae, 16 : de rescindenda venditione, 17—18 : spei et rei futurae, IV, 3, 26, C, 5, 6 : sequestrium et depositum rei emtae quomodo emtorem tutum reddat, III, 14, 20* : fructuum in herbis, C, 5, 6 : quarum rerum commercium inter cives et cum exteris prohibutum, I, 8, 23—24—25, IV, 3, 14 : de laesione : Vid. *Laesio* : de dardanariis : Vid. *Dardanarii*.

Episcopi a Regibus nostris eliguntur, I, 5, 3 : Regum a consilio sunt,

27 : regiam jurisdictionem ne immemoriali quidem tempore adquirunt, 55 : de saecularibus juribus et jurisdictionalibus ab illis exercitis revocandis, II, 3, 44 * : de immoderatis illorum bonis, *ibid.* : olim bello merebant, *ibid.* : quibus in negotiis apud saecularem judicem conveniuntur, I, 5, 23 : scribas, tabelliones, adparitores, et publicos carceres de Regum licentia habent, 28, IV, 18, 6 : qualis illorum auctoritas in testamentis exsequendis : Vid. *Testamentaria causa* : inter proceres numerantur : II, 3, 8 * : quis eis ab intestato succedat : Vid. *Successio ab intestato* : de illorum testamentis : Vid. *Testamentum* : Episcoporum forum externum quale : Vid. *Forum* : quae illorum in haereticos potestas, C, 2, 11 * : in quibus Nuntiaturae Apostolicae judicio subjecti, vel non, IV, 7, 34 : de inventario Episcopi defuncti : Vid. *Inventarii beneficium*. Equites antiqui (*Escuderos*) qui, II, 3, 11 : et qui hodie hoc nomine vocantur, 12 : Ordinum Militarium : Vid. *Ordines*.

- Equestres*: Ordinis Hospitalarii seu Melitensis, Vid. *Ordo Hospitalarius*.
- Errones, et leges in eos, I, 10, 20.
- Error in processu: Vid. *Judicium*: nominis et vocabuli an noceat legato: Vid. *Legata*.
- Escudeiros*: Vid. *Equites*.
- Evictio quibus in negotiis praestetur, IV, 4, 12: de praestatione dupli, *ibid*.
- Excellentiae titulo qui pontiuntur, I, 10, 18, II, 3, 62.
- Exceptiones quid, IV, 13, 1: quotuplices, 2, dilatoriae, 3: peremptoriae, anontatae, perpetuae, temporales, reales, personales, praejudiciales, 4: quando opponendae, 5: de proroganda jurisdictione ob omnissam fori *Declinatoriam*, *ibid*. *: suspecti judicis, et quis de ea cognoscat, *ibid*. *: declinatoria fori in executione rei judicatae locum non habet, IV, 22, 6: contra instrumenta: Vid. *Instrumentum*: contra generales, specialesque inquisitiones: Vid. *Inquisitio*.
- Excommunicatio an civiliter valida non nunquam in saeculari judicetur, I, 5, 18: pro aere alieno fieno ex communicandus, 56*: poena ex communicationis in Regis magistratus: Vid. *Censurae ecclesiasticae*.
- Excusator in criminalibus, et civilibus quis, IV, 8, 3: quando in criminalibus admittendus, C, 13, 6*, C, 22, 4.
- Executio: Vid. *Executio*.
- Exemplum quando probet: Vid. *Instrumentum*.
- Exempta ecclesiastica cum qualitate *Nullius*, et quid de illis, II, 3, 48*.
- Exemptionis privilegium loci domino quando noceat: Vid. *Donatarii*.
- Exercitoria actio: Vid. *Actio*.
- Exhereditatio liberorum, parentum, fratrum: Vid. *Heredis institutio*.
- Exhibere et actio ad exhibendum: Vid. *Actio*.
- Expensae criminales (*custas*) quid; quotuplices, quis illas solvat, C, 20, 8: ab adensatore solvendae reo absoluto, et quando in simplum, duplum, triplum, 9: justitiae et fisci procurator expensas non solvit, 10, et quid de hoc jure, *ibid*. *: denuntiator, an et quando solvat, 11, reus capite damnatus, 12, et iudex

- etiam ex honorario , 13 : graviter peccat iudex, qui panniculariis expensarum nomine utitur, *ibid.* * : de litis expensis: Vid. *Alimenta*.
- Expositi infantes quibus iuribus fruuntur: Vid. *Filii*: lactantes a quibus alendi: Vid. *Alimenta*. *Educatio*.
- Expositio infantis quando pro infanticidio habenda, C, 9, 14.
- Exsecutio rei iudicatae quid, IV, 22, I: discernenda iudicis mandato et de usu actionis iudicati, 2: a iudice ordinario competente, et qualis is 3: Iudex Indiae, et Minae, et Olisiponenses civiles Praetores suarum sententiarum speciales executores, *ibid.* * : contra condemnatum, et quis pro condemnato habendus, 4: quae in modo executionis generaliter observanda, 5: condemnatus in primis citandus et ad solutionem requirendus, 6, et illius uxor in immobilium executione, *ibid.* : procurator citari potest, *ibid.* : temporis laxamentum ad solvendum, 7: poena condemnati executionem dolo protrahentis, *ibid.* : ordo in bonis capiendis, 8: quae capi possint, vel non, 9: officiales executionis qui, et de modo pignoris a praecone capiendi; 10: distractio pignoris iudicialis, 11: addictio quando perfecta et consummata, et an res addicta redimi possit, *ibid.* * : regulae in rei iudicatae executione, 12: quae exceptiones (*embargos*) in executione admittendae, 12-13, et quo tempore proponendae, 14: Palatii Curia terminum executionis legalem prorogare non potest, *ibid.* * : quae exceptiones executionem impediunt, vel non, 15: nullae equidem illam impedire debent, *ibid.* * : de tertio possessore executionem impediente, 16: quando executor de exceptionibus oppositis cognoscat, 17: debitores bonae fidei in vincula non conjiciendi, 18: Vid. *Obaerati*: de executione fiscali, 19: sententiae in clericum lata in saeculari, ibi exsequenda, I, 5, 37: de executione sententiae criminalis: Vid. *Sententia*: de auxilio brachii saecularis pro exsequendis sententiis in ecclesiastico la-

tis: Vid. *Brachium saeculare*: in effigie: Vid. *Absentes*.

Executores testamentorum: Vid. *Testamentarii*.

Exsilium perpetuum quid, I, 1, 16: et qualis haec poena in Democrazia, Aristocrazia, Monarchia, *ibid.* *: exsilium in Brasiliam gravius quam in Africam, vel Asiam, C, 20, 6*.

Expectativæ Beneficiorum prohibita, I, 5, 15.

Exsules civitatem non amittunt, II, 2, 12, quibus juribus priventur, 13: quomodo in illos sententiae exsequendae, quid si ex loco exsilii aufugerint, et qui loci relegatis prohibiti, C, 20, 6: qui in Brasiliam, Africam, Asiam, vel ad trimes relegari non possunt, *ibid.* *: de foro relegatorum, IV, 7, 26. Vid. *Deportati*.

Externi a numeribus publicis arcendi, I, 12, 7, II, 2, 8: Beneficia ecclesiastica illis non conferuntur, I, 5, 16: de illorum foro: Vid. *Forum*: externorum in regno decedentium bona cuius sint, II, 2, 11 *: de illorum iudiciis olim, hodieque, *ibid.*: apud

nos benigne suscipiuntur, *ibid.*: civitatis legibus subiecti, *ibid.*: illorum iura, 13: an cives efficiantur et de iure civitatis, 3 *— 5 *: Vid. *Cives*.

F

Factum promittens liberatur praestando id quod interest, IV, 2, 5, IV, 5, 3.

Falcidia: Vid. *Lex*.

Falsarii qui, C, 5, 2.

Falsum, et falsi crimen quid, C, 5, 1: illius poena, 3 *: falsum instrumentum et testamentum qua poena puniendum, 3: de falsitate antiquis documentis abjecta quomodo iudicandum, IV, 18, 12: de inscriptione in crimen: Vid. *Inscriptio in crimen*: de falso testimonio: Vid. *Perjurium*: falsis mensuris et ponderibus utens, cibaria corrumpentes, regias litteras aperientes, signa et sigilla falsantes qua poena coercendi, C, 5, 4: falsum partum supponentes, terminos moventes, circa annonam: Vid. *Annonam*: falsum nummarium, 7: nomina et cognomina mutantes, illicitis scutis gentilitiis, insignibus, honoris titulis,

- falso diplomate, utentes, 8: pretio se baptizantes, mendicantes validi, et qui ementita causa stipem emedicant, fumi venditores, 9: an causa civilis falsi adcusatione objecta prius terminanda, 15.
- Fama in delictis quale indicium, C, 18, 6.
- Familia quid, II, 4, 3: illius jura, 4: familiae erciscundae iudicium, et quid eo contineatur, III, 12, 2, IV, 4, 8, IV, 6, 24: Vid. *Partitio hereditatis*: de iudicio familiari: Vid. *Judicium*.
- Famuli qui, II, 1, 14: illorum in serviendo libertas, *ibid.* *: salarium, 15: quo tempore petendum, 17, et quemadmodum illius solutio probanda, 18: damnum a famulis datum, 19: dominum relinquentium poena, 16: de servis obnoxiiis: Vid. *Servi Captivi*: de legato famulis relicto: Vid. *Legata*.
- Fanatici quales, et de illorum poenis, C, 1, 18 *—23—24: C, 2, 13.
- Feminarum quaedam privilegia: Vid. *Privilegia*.
- Fenus nauticum, I, 8, 20, IV, 3, 23.
- Fera vulnerata cui cedat, III, 3, 4.
- Ferdinandus rex, illius leges, et instituta, H, 60—61.
- Ferdinandus Abrens Faria, Regiarum Ordinationum interpres, H, 118 *.
- Ferdinandus Arius de Meza, Jctus, H, 114.
- Feriae quid, quotuplices, quid in eis liceat, IV, 14, 4: de citatione in feriis, IV, 9, 19. Vid. *Justitium*.
- Festorum ecclesiasticorum celebratio, I, 5, 7: Corporis Christi, Visitationis beatæ Mariæ Virginis, Angeli Custodis regni, 9.
- Feudale jus nullum hodie apud nos, et quæ illius minuendi gratia statuta, II, 1, 13 *, II, 3, 19 *-38 *, III, 2, 4, III, 11, 5 *-6 *, III, 13, 2 *.
- Feudum quid, et quæ illius locum occuparunt, III, 11, 6 *.
- Fictiones juris in criminalibus non admittendæ, C, 14, 9, C, 17, 7.
- Fidalgos*: Vid. *Nobiles*.
- Fideicommissum universale, et singulare quid, III, 7, 18: an differat a legatis, *ibid.*: quomodo verba imperativa interpretanda, *ibid.* *: de fideicommissorum usu apud nos, *ibid.* *: conventio-

nale, 19: fiduciarius heres restituta hereditate heres non manet, 20. Vid.

Legata.

Fidejussor quis, et fidejussionis natura, an in majus quam debitor principalis, et quando in solidum. IV, 3, 28: quae beneficia habeat, *ibid.*: quando agere possit, ut liberetur, *ibid.*, IV, 7, 16: in fiscalibus ad tempus obligati an perpetuo teneantur, C, 15, 9: de mulierum fidejussione, et de Vellejani beneficio, IV, 3, 29, et quid si jurisdictionalia, et mercaturam exercent, *ibid.*: correi promittendi sive debendi a fidejussoribus distinguendi, 30, itemque mandatores pecuniae credendae, 31: fidejussio in delictis liberat a carcere, C, 15, 7: fidejussionis criminalis antiquitas, et qui olim fidejussionem criminalem concedebant, *ibid.* *: nuda promissio rei a carcere non liberat, 6: quibus in criminibus, et a quibus iudicibus concedenda, 8, et quomodo solvatur, 9: de custodia rei fidejussoribus commissa, 10: de expensis et damno dato in adensatione publica, C, 13, 4: a quibus prae-

standa in privata querela, 14 *: Clericus in saeculari non auditur nisi datis laicis fidejussoribus, I, 5, 37.

Fiduciarius heres: Vid. *Fideicommissum.*

Fideis carcereiros, C, 15, 10.

Filii seu liberi quemadmodum inter se differant, II, 6, 1: filiorum differentiam ignorat natura, 17 *: qui filii sint legitimi, et de partu septimestri et decem mensium, 2: nati ex matrimonio putativo pro legitimis habentur, II, 5, 13 *, II, 6, 2 *: legitimorum iura, 3: paternam conditionem sequuntur, *ibid.*, II, 7, 6 *: bastardi, et qui bastardorum nomine veniant, II, 6, 4: de Regum bastardis, illorumque iuribus et honoribus, 5: de aliorum bastardis, 6: filii quicumque ex matre quoque nobilitantur, 7: naturales qui ex legibus antiquis et hodiernis, III, 8, 12 *: expositi pro liberis et ingenuis ex legitimoque matrimonio natis habendi, II, 6, 8: de agnoscendis liberis, 21: et quos agnoscere pater teneatur, 22: quae fides matri

- uxorive filium suum neganti, 2*, C, 5, 5* : de alimentis et educatione : Vid. *Alimenta. Educatio* : de legitimis seu adoptivis, II, 6, 9 : Vid. *Adoptio* : de legitimatis, et illorum juribus, 10 : Vid. *Legitimatio* : quemadmodum filii ab intestato, vel ex testamento succedant : Vid. *Succesio ab intestato. Heredis institutio. Testamentum* : jus vitae et necis patri in liberos concessum jure Romano, I, 3, 5*, C, 4, 11* : et quid jure Lusitano : Vid. *Patria potestas* : de matrimonio liberorum sine consensu parentum : Vid. *Matrimoniam* : de peculio : Vid. *Peculiam* : filius familias quis, II, 4, 2 : et de illius testamento : Vid. *Testamentum* : pater quando ex facto et contractu filiorum teneatur : Vid. *Pater. Contractus* : nulla poena, vel macula filiiis ex delictis parentum infligenda, II, 6, 7*, C, 1, 24, C, 3, 2, *—4* : de natis ex servis obnoxiiis : Vid. *Servi*.
- Fintas*, seu collectas non nunquam magistratus populo imperant, I, 4, 8, I, 10, 4* : pro Ecclesiis reficiendis, vel Ecclesiarum Ministris alendis, I, 5, 39.
- Fiscus quomodo et quando succedat in emphyteusis hereditariam puram, III, 11, 20 : in familiarem puram nunquam succedit, 22 : in portionem illius, qui aliquem testari prohibuerit, III, 5, 28 : quemadmodum in bona hereditaria vacantia, III, 8, 19, et majoratum extincta familia, III, 9, 26, vel ob delictum possessoris, 27 : quomodo et quo onere in capellas vacantes, III, 10, 10 : an indignis, IV, 2, 13* : quid de poenis fiscalibus : Vid. *Poena* : de bonis fiscalibus : Vid. *Bona* : jura fisci singularia, I, 4, 11 : de executione fiscali : Vid. *Executio*. Episcopi fiscum non habent ; III, 8, 11. Vid. *Aerarium*.
- Flumina cujus sint, et quae inde consectoria, I, 9, 14, illorum portus, alveus ; ripae, piscatio, *ibid.*, III, 1, 8, III, 3, 2—7.
- Foetura animalium modus acquirendi dominii, III, 3, 7.
- Foetus quando animatus, vitalis, vel non, C, 9, 14*.

Fontes rescire ad quem pertinet, I, 10, 4*.

Forales leges Henrici Comitis, et Alphonsi I., II, 39: Sancii I., 43: Alphonsi II., 44*: Sancii II., 46*: Alphonsi III., 49: Dionysii, 56: Emmanuelis, 80: foralium legum indoles, I, 7, 15: quod illis non continetur, exigi non potest, 16; et quid de consuetudine et immemoriali possessione in contrarium, *ibid.* *.

Força nova: Vid. *Interdicta*.

Forensis jurisprudentiae aetates, H, 129.

Forestale jus, III, 3, 4*:

Formigueiros: Vid. *Furanculi*.

Formula nulla obligationibus praescripta, IV, 1, 9.

Foros, usanças, costumes quid, et quae hujus juris sanctitas, I, 12, 1*, II, 2, 10*.

Forum competens quotuplex, IV, 7, 23, originis, 24: domicilii commune, 25, et proprium, 26: contractus, 27: rei sitae, 28: continentiae causarum, 29: prorogatae jurisdictionis, 30, IV, 13, 5*: privilegiatum ratione causae, IV, 7, 31: ratione personae, et

qui eo gaudeant, 32: de Senatorum fori privilegio, *ibid.*: Vid. *Senatores*: et quid justum circa hoc, aliaque fori privilegia, *ibid.* *: Clerici regiae addicti ubi conveniendi. Vid. *Clerici*. Equitum et Clericorum ad Regni Militias pertinentium, II, 3, 43*, C, 12, 6: Vid. *Ordines Equestres*. *Ordo Hospitalarius*: forum militare: Vid. *Militia*: peregrini, et Legatorum, II, 2, 11: competens in delictis, C, 12, 3: maleficii, 4, IV, 7, 28: quid si alio loco delictum inchoatum, alio consummatum, et in confinio jurisdictionis, C, 12, 4*: domicilii per viam querelae, 5, secus per accusationem, atque inquisitionem, *ibid.* *: privilegiatum ratione causae, vel personae in criminalibus, 6: jurisdictionis cumulativae, 7: in nominatione auctoris forum nominati: Vid. *Nominatio auctoris*. Forum ecclesiasticum quibus in negotiis Clerico concedatur, I, 5, 30, quae praecedere debeant, priusquam ad forum ecclesiasticum Clerici rejiciantur, 31: Clerici quare fori eccle-

siastici privilegio renuntiare possunt; et de non proroganda per laicum jurisdictione ecclesiastica; 59 *: Vid. *Jurisdictione*: Clericorum in minoribus; 24: Laicus in ecclesiastico convenitur ob vim, vel furtum in Clericum, 32, quod quomodo intelligendum, 33, et quando ob res Ecclesiae, et de poena illius, qui competens Ecclesiae forum recusat, 34, ob illius emphyteusin, 35, ob injuriam in Clericum verbo, vel re, 36, ob conductionem rerum Ecclesiae, 38: et ubi conveniendus pro pensione Beneficii et illius fructibus; pro alimentis in Beneficio reservatis, pro decimis, primitiis, oblationibus, prolegatis Ecclesiae, exsequiarum celebratione, et Missarum elemosynis, *ibid.*: quid si pro Ecclesiis reficiendis, illarumque Ministris alendis, 39: ubi pro rebus sacris, 40: forum Ecclesiae externum quando excogitatum, 42 *: de causis misti fori, piis praesertim, et quid de iis, 46, *seq.*: Episcoporum forum civile, et civilibus legibus subjectum, H, 107 *, I, F, 10 *,

IV, 7, 33: de adpellationibus ab Episcopis tamquam donatoriis, exterumve forum exercentibus: Vid. *Adpellatio*: quibus in negotiis Episcopi et Clerici in saeculari experiundi: Vid. *Episcopum Clerici*: quid de foro Episcoporum circa testamentorum etiam ad pias causas executionem, I, 5, 50 *: quo colore causae mere civiles ad ecclesiasticum traductae: Vid. *Causarum genera*: censuris ecclesiasticis in foro ecclesiastico non utendum, 53-56 *: forum Nuntiaturae Apostolicae quale, IV, 7, 34.

Franciscus de Almeida qualis pragmaticus H, 117 *.

Franciscus Barretus qualis professor Juris Romani, H, 115 *.

Franciscus Caldeira, professor Juris Romani, H, 115.

Franciscus Carneirus de Figueiroa quales memorias chronológicas Academiae Conimbricensis scripsit, H, 115 *.

Franciscus Coelho, Juris Canonici professor primarius, non nullas Codicis Emmanuelini leges temere impugnavit, I, 6, 19 *, IV, 19, 5.

Franciscus Leitão Ferreira
quas chronologicas noti-
tias Academiae Conim-
briensis scripsit, H, 115

*.

Fratrum hereditaria institu-
tio : Vid. *Heredis insti-
tutio*.

Fructus quos adquirat bona
fidei possessor, III, 3, 9: malae fidei de omni-
bus tenetur, *ibid.* *, IV,
6, 10: de poena fructus
immaturos et in herbis
coementium, IV, 3, 26,
C, 5, 6: de furto fructuum,
et de damno dato : Vid. *Furtum*.

Fuga in delictis quale cri-
minis indicium, C, 18,
6: ex carceribus: Vid.
Carceris.

Fugitivi: Vid. *Absentes*.

Fumi venditores: Vid. *Fal-
sum*.

Fundamentales reipublicae
Leges: Vid. *Lex*.

Funerariae leges: Vid. *Sc-
pultura*.

Furiosus quando delinquit,
C, 1, 6: ad damni re-
parationem tenetur, 12:
de curatela furiosi: Vid.
Curatela: de illius testa-
mento: Vid. *Testamen-
tum*.

Fur quis, C, 6, 1 *—21 *.

Furtivae res: Vid. *Fur-
tam*.

Furtum quid, C, 6, 1:

rei, usus, possessionis,
2: consecraria ex furti
definitione, 3: furti di-
visio, 4: manifestum, nec
manifestum, 5: conce-
ptum, oblatum, prohi-
bitum, non exhibitum;
6: nocturnum, diurnum,
7: simplex qualificatum,
8: violentum seu rapina:
et illius poena, et quid
de rapina in via, itinere
publico, vel locis de-
sertis, 9: et in quo a spo-
lio differat, *ibid.*: in ex-
ternos apud omnes fere
gentes olim licebat, *ib.* *:
qualis violentia rapinam
constituat, 11: illius poena
gravior quam furti, 9 *—
21 *: spoliium, plagium,
raptus, 10: quid de diffe-
rentia inter res mobiles et
immobiles, *ibid.* *: furtum
magnum, 12: parvum,
secundum, tertium, 13:
de sacrilegio: Vid. *Sa-
crilegium*: domesticum,
bathnearium, incendio vel
ruina commissum, 15:
arborum, fructuum, et
de damno dato, 16: an
licitum viatori pomum vel
uvas ex alieno decerpere
etiam extra necessitatem,
ibid. *, rei depositae,
commodatae, et de de-
coctoribus, 17: de pecu-
latu et de residuis, 18: de
derectariis, apertulariis,

saeculariis, crumenisecis, manticulariis, 19: capitalis poena furti in usu non est, 20: quid de furto primo, et parvo in legibus foralibus, *ibid.* *: de justitia, injustitiave poenae capitalis in furto, 21: furta manifesta, nec manifesta, diurna, vel nocturna, domestica, vel extranea, sacra, vel profana, magna, vel parva non poenam diversi generis, sed majorem ejusdem generis deponunt, *ibid.* *: quid ob pusillum quid decerptum in re trepida, *ibid.* *: res furtiva domino restituenda; et de poena dupli, vel quadrupli, 22: de non addicenda magistratibus; nec ab illis retinenda re furtiva expensarum nomine, *ibid.* *: inventio rei furtivae penes aduersatum quale indicium: Vid. *Indicia*: famosum: Vid. *Latrones famosi*: furtum et rapina apud nos publicum delictum, C, 1, 4 *, C, 4, 2.

Furunculi qui, C, 6, 13.

G

Gabriel a Costa, professor Juris Romani, H, 115.
Gama (Antonius) qualis

Jctus pragmaticus, H, 117.
 Gladii jus: Vid. *Jus*.
 Glossaria vocabulorum obsoletorum commendata, et de necessitate glossarii linguae Lusitanae, H, 122 *.
 Glossatorum in foro imperium, H, 73—129 *, nullum hodie apud nos, H, 107, I, 1, 10 *.
 Gomes (Alexandre Caetanum) qualis pragmaticus, H, 117 *.
 Gothi Lusitaniam occupant, H, 20—21: illorum mores, codex legum, 22, illius auctor, historia, 23—28 *, et cujus usus apud Lusitanos sub Henrico Comite, et Alphonso I. rege, 41: Gothorum criminalis jurisprudencia, 24: connubiorum jura, 25: judicialis ordo, 26: magistratus, 27: Lusitanorum jus sub Gothis, 28. Gothici imperii finis 29.
 Grão Cruzes Equitis a quo creati, H, 3, 13 *.
 Grassatores, C, 6, 9 *: quae in illos jurisdictio omnibus magistratibus, 23: a privatis etiam capi possunt, *ibid.*
 Gravamen: Vid. *Supplicatio*.
 Graviditatis declaratio apud judicem a muliere an fa-

vienda, et quid de lege illam jubente, C, 9, 14*.

Guerra (Pantaleon Araujus) quis inter Lusitanarum legum interpretes, H, 118.

Guerreirus (Didacus) qualis Ictus pragmaticus, H, 117*.

Gubernator Portucalensis Senatus, H, 87*, I, 2, 8.

Gundisalvus Alvus Godinhus qualis professor Juris Canonici, H, 116*.

Gundisalvus Vaz Pintus, professor Juris Romani, H, 115.

H

Habilis judicandus heres, si pendente adpellatione mors intervenerit, IV, 23, 19.

Habitationis servitus, III, 13, 9.

Hadrianus (Imperator) perpetua jura provinciis omnibus definivit, H, 18.

Haeresis quid, C, 2, 4: est crimen, *ibid.*: quaestio juris ad Ecclesiam pertinet, facti non item, 6: quid de comparatione inter laesae majestatis divinae et humanae crimen, 9*.

Haeretici qui, C, 2, 5:

poenae canonicae in haereticos, 7: fundamentum potestatis civilis in illos, 8: poenae civiles jure communi, 9: de legum in haereticis severitate et de poena capitis, *ibid.*: poenae jure Lusitano, 10: de confiscatione, et infamia in filios et nepotes, *ibid.*, II, 6, 20*: de executione sententiae, et de processu ecclesiastico remittendo ad judicem saecularem, C, 2, 10*: quales Inquisitionis leges in haereticos, 11: quae Episcoporum in illos potestas: Vid. *Episcopi*: leges non nullae in haereticos, blasphemos, et superstitiosos, I, 5, 4.

Hector Rodericus, Juris Romani professor, H, 115.

Henricus Portugalliae Comitatum in dotem adcepit, H, 34: Therasiam duxit uxorem, *ibid.*: illius origo, *ibid.*: supremus initio non fuit, 35, sed a nativitate Alphonsi filii, 36.

Heredipeta, III, 5, 28-36, Clericus, vel Monachus, H, 55*. Vid. *Heredis institutio. Testamentum.*

Heredis institutio non est de essentia testamenti, III, 5, 29: summa de

heredibus instituendis regula, et de libertate testandi, 30 : qui prohibeantur institui, 31 : ex die, vel ad diem, pure, vel sub conditione, 32 : conditio impossibilis, turpis, derisoria vitiat institutionem, 33, jurisjurandi, et *si non nupsert, si in viduitate permanserit, si caste vixerit*, remittitur, 34 : ineptae et fuitiles conditiones vitiantur, 35 : institutio contumeliosa, captatoria, pactitia in alterius arbitrium, 36 : ex quo tempore in heredeabilitas aestimetur, 37 : quid hereditatem *adire, repudiare, pro herede gerere, se immiscere* hereditati, III, 6, 4 : pro herede gestio, vel repudiatio an possit pro parte fieri, vel sub conditione, 5 : liberi omnes necessario instituendi, III, 5, 38, etiam postumi, 39, pure, non sub conditione, licet potestativa, 40 : institui censentur, si pater de tertio disponit, 41 : parentes, et fratres instituendi, vel exheredandi, 42 : causae exheredationis liberorum, 43, parentum, et fratrum, 44 : de filia, quae invitis parentibus nupsit : Vid. *Matrimonium* : ex-

heredationis causa a quo probanda, 45 : heredes omnes voluntarii, III, 6, 2 : et qui heredes *necessarii, sui et necessarii* jure Romano, 2-4 : liberi omnes quo jure heredes, 3 : furiosi, mente capti, infantes, minores, filii-familias instituti quomodo hereditatem adeant, 6 : heres succedit in universum jus defuncti, 7, sed non tenetur ultra vires hereditatis, 8-9 : de herede fiduciario : Vid. *Fideicommissum* : heres sequitur forum defuncti, IV, 7, 26.

Hereditaria quae, III, 1, 10.

Hereditas quid, III, 6, 1 : jacens, et quid de hereditate personata, *ibid.** : de interdicto adipiscendae, IV, 6, 32 : nondum adita transmittitur, modo sit delata, III, 6, 12 : in conditionali transmittitur spes debitum iri 13 : quibus modis acquiritur, vel repudiatur, 4 : quid hereditatis aditio, repudiatio, pro herede gestio *immixtio*, an pro parte, vel sub conditione : Vid. *Heredis institutio* : hereditatis petitio, III, 12, 1, IV, 6, 16 : de partitionibus : Vid. *Partitio* :

aditio hereditatis est quasi contractus, IV, 4, 7: pactum de hereditate viventis: Vid. *Pacta*.

Hermeneutica juris Lusitani necessaria, H, 119: de hermeneutica Jctorum Romanorum, et quid de regulis juris, *ibid.* *: juris Lusitani hermeneutica communibus, et propriis regulis constat, 120: interpretationis species, 121: et quid de minutissimis hermeneuticae divisionibus, *ibid.* *: grammatica quid, 121—122, et unde ducatur, 122 *—123 *, illius usus apud Romanos, 121 *: a grammatica interpretatione non temere recedendum, 123: logica quid, 121—124; et an grammaticae praeferenda, 124 *, illius usus apud Romanos, 121 *—124 *: an, et quae prohibenda, 124 *, I, 1, 8 *, et unde ducatur, H, 125: jus patrium a peregrino distinguendum, 126: interpretatio authentica quid, illius auctoritas, et cui concessa, 121—127, I, 1, 8: quando omnis cesset interpretatio, H, 128: forensis jurisprudentiae aetates, de Glossatoribus scilicet, communibus opinionibus,

et rerum judicatarum momentis, 129: ab Scholasticorum interpretationis regulis abstinendum, et quid de favorabilibus et odiosis, 130.

Hieronymus a Silva Pereira quale nostrarum Ordinationum *Repertorium* scripsit: Vid. *Repertorium*.

Hispaniae divisio sub Romanis, H, 11—15 *.

Historia Juris Lusitani quid, H, 1: illius in jure tradendo utilitas, *ibid.* *: literaria qua negligentia apud nos scripta, 85—113 *.

Honras quid, II, 3, 59: quibus juribus fruuntur, 60.

Homagium fidelitatis, C, 15, 2 *: in delictis quid, II, 3, 63, C, 15, 2, quibus concessum, 3, et in quibus delictis, 4: qui sub homagio sunt, capti dicuntur, et quare, 1: a quibus, et quomodo concedendum, et de fracti homagii poena, 5.

Homenagem: Vid. *Homagium*.

Homicidium quid, et quotuplex, C, 9, 1: in non facto, *ibid.* *: dolosum, 2, *culposum*, 3, et utriusque poena, 4: casuale, 5, C, 11, 5 *: necessarium, C, 9, 6, manda-

- tor de homicidio tenetur, mandatario tamen fines mandati excedente, non tenetur, 9: proditorium, 10: de homicidio armis prohibitis commisso, 16: in turba atque rixa, 17: iudicium de letalitate vulnerum unde petendum, *ibid.* *: quale Medicorum iudicium, et an probationem in contrarium admittat, C, 8, 12: quando poenae ordinariae, vel extraordinariae locus sit, C, 8, 12, C, 9, 17: deprehensio rei in loco delicti vestibus et armis cruentatis quale iudicium: Vid. *Indicia*: de iudice homicida: Vid. *Judex*. De assassinio, parricidio, veneficio, infanticidio: Vid. *Assassinium*. *Parricidium*. *Veneficium*. *Infanticidium*.
- Homo et persona non differunt jure Lusitano, II, 1, 2: hominum prima divisio, *ibid.*: secunda, II, 2, 1: tertia, II, 3, 1: quarta, II, 4, 1, quinta, II, 13, et iterata, 12.
- Honorarium Advocatorum: Vid. *Advocati*.
- Hospitales: Vid. *Valetudinaria*.
- Hospitalarius Ordo: Vid. *Ordo Hospitalarius*.
- Hypocrisis quid, C, 2, 13: qua poena coercenda, C, 1, 18*.
- Hypocritae quales, et quae illis fides sit, IV, 17, 13.
- Hypotheca: Vid. *Pignus*.
- Hypothecaria actio: Vid. *Actio*.
- I
- Ignatius a Costa Quintella qualem Jctorum Lusitanorum bibliothecam scripsit, H, 115*.
- Ignorantia Juris Romani, vel Pontificii non nocet, IV, 4, 10: iudicis quomodo punienda, I, 2, 17, C, 11, 7, C, 20, 13.
- Illictores: Vid. *Stellionatus*.
- Immiscere se hereditati quid: Vid. *Heredis institutio*.
- Inmissio in bona debitoris latitantis ex primo et secundo decreto: Vid. *Contumacia*.
- Immobilia quae, III, 1, 10: de immobilibus a marito non alienandis sine uxoris consensu: Vid. *Commatio honorum*. *Maritus*.
- Immunitas Ecclesiarum: Vid. *Azylum*.
- Impedimenta sententiis in-

- terjecta : Vid. *Intercessiones*.
- Imperium quid , I , 3 , 1 : ei jurisdictio inest , 2 : merum et mixtum nullius usus , *ibid.* , II , 3 , 39 * : C , 12 , 12 * : summum quid , et quae illius jura , I , 1 , 2 *.
- Imprecationes in aliquem an delictum , C , 2 , 16 , C , 8 , 8 : religiosae , C , 2 , 18 * : quid de imprecationibus in donationibus maxime Ecclesiae factis , IV , 3 , 3.
- Impuberes qui , II , 13 , 2 : tres illorum gradus , *ibid.* * : quae hodie differentia inter minores et impuberes , II , 11 , 3 * : an , et quando delinquendi capaces , C , 1 , 6 : de auctoritate tutorum : Vid. *Tutores* : de Regis impuberis tutela : Vid. *Tutela* : illos pater in judicio defendere tenetur , II , 4 , 12 : de educandis orbatis patre : Vid. *Educatio*. *Orphanorum iudex*.
- Imputatio actionum quibus in delictis et personis locum habeat , vel non , C , 1 , 6.
- Inaedificandi modus : Vid. *Aedificia*.
- Incendiarii quibus poenis coerciti , C , 7 , 10.
- Incestus quotuplex , et illius poena , C , 10 , 12 , I , 5 , 49.
- Incolae quomodo et quo temporis decursu domicilium constituent , II , 2 , 6. Vid. *Cives*.
- Indiae et Minae iudex : Vid. *Iudex*.
- Indicia criminum quid , C , 18 , 1 : hominis , juris , juris et de jure , remota , proxima , propria , communia , 2 : qua nota a probationibus distinguenda , 3 : ex indicis et praesumptionibus nemo condemnandus , 4—5 : fallacia non nulla referuntur , veluti fama , fuga , effractio carceris , mores et vita aduersati , minae , nominatio socii criminis , inventio rei furtivae penes aduersatum , deprehensio aduersati in loco delicti vestibus et armis cruentatis , 6 : et quam fidem faciant , quae indubitata dicuntur , C , 17 , 3 * . Vid. *Probatio*. *Praesumptiones*. *Conjectura*.
- Indigni qui , IV , 2 , 13 *.
- Indorum libertas , II , 1 , 10.
- Induciae a creditoribus concessae : Vid. *Moratoria*.
- Indulgentia criminum : Vid. *Aggratiandi jus*.
- Infamia juris et facti quid ,

- et de iis, qui notantur infamia, II, 3, 16, II, 13, 13 *: infames a muneribus publicis arcentur, II, 3, 16: raro hac poena utendum, et in quibus delictis, C, 1, 18 *: et an maneat filios ex delictis parentum, 24, C, 3, 2* — 4*, et feminas virum extra matrimonium cognoscentes, II, 6, 7*: quid circa transientes de criminibus: Vid. *Transactio*.
- Infanciones qui, II, 3, 4.
- Infanticidium, C, 9, 14: leges ipsae hujus criminis causa, *ibid.* *. Vid. *Partus*.
- Infantis titulus quando Regis secundo genito datus, I, 10, 18*, II, 3, 56*: de magna Infantis dono, illius privilegiis, et donationibus, 56*—58.
- Ingrati quare actione civili non pulsantur, et quae eos poenae maneat, IV, 1, 4*.
- Inhibitoriae literae a iudicibus ecclesiasticis in Regis magistratus prohibita, I, 5, 17. Vid. *Censurae*.
- Inimicitiae literae hodie abrogatae, C, 4, 12*.
- Injuria quid, et quotuplex, C, 8, 1—2: in non facta contentus causa, 3: atrox, 2—4: quid si quis injuriarum actionem in iudicio non prosequitur, ab illave desistit, *ibid.* *: in absentes, infantes, furiosos, 5: de injuriandi animo, 6: veritas convicii, *laudatio* auctoris, protestatio, error in persona, prolatio injuriarum, provocatio, an excuset, *ibid.* *: injuriarum sine animo injuriandi exempla, 7: de calumnia, maledicentia, simplici detractione, odiosa et maligna delatione (*mexerico*) 8: Vid. *Maledicentia*: quid per calumniam in antiquis legibus et donationibus, *ibid.* *: scripta, et de famosis libellis, 9: realis, 10, et illius poena mulctaque in publicis et foralibus legibus, 11: de injuriis ex vulneribus: Vid. *Vulnera*: de injuriarum actione, 14: quid de actione aestimatoria, *ibid.* *: ordo judiciarius in injuriis verbalibus, et de appellacione et gravamine interponendo, 15: actio ad palinodiam non admittenda, 16: de re-torsione injuriarum, *ibid.*: iudex injuriam sibi, suisque officialibus illatam vindicat, I, 2, 24: quae a repugnatione di-

stinguenda, C, 4, 7*.
In jus vocatio: Vid. *Citatio*.

Innocens injuste adensus et damnatus sarcendus C, 20, 10*: satius est aliquos nocentes impunitos relinquere, quam innocentes damnare, C, 18, 5*.

Inofficiosum testamentum, et querela inofficiosi: Vid. *Testamentum*.

Inquisitio criminalis (*devassa*) quid, et quotuplex, C, 13, 15: illius origo, 16: generalis, 17, et quae inde mala, *ibid.**: specialis, 18, quotuplex, *ibid.**: exceptiones contra generales specialesque inquisitiones, 19: iudex competens, *ibid.**: quae necessario contineat inquisitio generalis, et de corpore delicti, 20—21: auctor delicti constat ex conjecturis, vel ex testium fide, 22: quae conjecturae ad specialem inquisitionem requirantur, 23, et quando inquisitio a iudice facienda, 24: testibus in inquisitione productis nulla fides in iis, quae ad causae decisionem pertinent, C, 14, 8, nisi judiciales efficiantur, et hoc quomodo intelligendum, 9: de arti-

culis inquisitoriis: Vid. *Articuli*.

Inquisitiones reorum: Vid. *Interrogationes*.

Inquisitionis contra haereticos tribunal quam jurisdictionem exerceat, C, 2, 11: illius historia, et defensio, *ibid.**: Consilium Generale, I, 2, 4: de executione sententiarum in haereticos, et de remittendo processu ad iudicium saeculare: Vid. *Haeretici*: de Inquisitionum jussis rogationibusve a regis magistratibus adimplendis, II, 81.

Inscriptio adusatoris in crimen hodie in non usu, C, 13, 4: in adlegatione falsi instrumenti, IV, 18, 12*.

Insignia magistratum, I, 2, 16: insignibus illicitis utentes qua poena puniendi: Vid. *Falsum*.

Insinuatio dotis, et aliarum donationum, II, 9, 20, IV, 3, 3: quid de mulierum donationibus insinuandis, II, 6, 9*.

Institutio heredis: Vid. *Heredis institutio*.

Instrumentum quid, et quotuplex, IV, 18, 1: quae publica, privata, et quam probationem faciant, 2: acta judicialia publica sine testibus plene pro-

bant, et quae partis subscriptionem et testes requirant, 3: tabellionis instrumenta publica, 4: itemque tabulae censuales, instrumenta in regni tabulariis, 5: quid de libris censualibus Episcoporum, Monasteriorum, Ecclesiarum, Nobilium, de libris baptismi, nuptiarum, obitus, de fide Episcoporum et Clericorum in iis, quae ad illorum officium spectant, *ibid.*: quae fides iis, quae a scribis Episcoporum conficiuntur, 6: Vid. *Scriptura*: quam probationem faciant privata instrumenta, 7: Nobilium contra scribentem probant, *ibid.*: exemplum quando probet, 8: quando instrumenta producenda, IV, 10, 6, IV, 18, 9: de protocollis, illorum fide, et de exemplis extrahendis, 10: amissa instrumenta quomodo restituantur, 11: exceptiones contra instrumenta, et quando testes contra illa probent, 12: mercatorum libri quomodo probent, et an integri edendi: Vid. *Mercatores*: instrumenta in criminalibus quam fidem faciant, C, 17, 13: *falsam*: Vid.

Falsum: de iis, quae non nisi per publicam scripturam probantur: Vid.

Probatio: de instrumentis inter se pugnantibus, et cum testibus, IV, 16, 11, IV, 18, 12.

Insula in flumine et mari nata cuius sit, I, 9, 14, III, 3, 7.

Intercessiones (*embargos*) sententiis oppositae intra decemdiem, IV, 21, 11—12: in cancellaria, IV, 22, 21: in executione rei iudicatae: Vid. *Executio*.

Interdicta *retinendae*, seu *uti possidelis*, de itinere, actu privato, aquae ductu, IV, 6, 30: *recuperandae*, seu *unde vi*, et de spoliis remedio, 31: *adipiscendae possessionis rerum hereditiarum, quorum bonorum, Carbonianum, Salvianum, Divi Hadriani, quod legatorum, de tabulis exhibendis*, 32: Vid. *Possessio*: demolitorium, quod vi, aut clam: Vid. *Nuntiatio novi operis*.

Interitus rei modus tollendae obligationis, IV, 5, 5.

Interlocutio mera et mixta quid, IV, 21, 1, IV, 23, 6*. Vid. *Sententia*.

- Interpretatio: Vid. *Hermeneutica*.
- Interrogationes testium: V. *Testis*: litigantium initio litis, vel instituta jam actione, et earum usus, IV, 15, 1—3 *: Vid. *Positiones*: reorum in criminalibus quomodo faciendae, et quid de suggestionibus, C, 13, 24—25, C, 17, 11: de crimine reus respondere non tenetur, neque illius silentium pro confessione habendum, C, 17, 11 *: si reus interrogationes et responsiones requirat ad litem contestandam, illi communicandae, C, 13, 9 *.
- Inventae res cui cedant, III, 3, 5: quid de venatoria ave, de bestiis pecore erratico, *ibid.* *.
- Inventarii beneficium, III, 6, 8—9: quomodo inventarium fieri debeat jure Romano, et Patrio, 9 *: de inventario ab herede, vel aliis conficiendo, 11, III, 12, 11: Episcopi defuncti inventarium, III, 6, 11, I, 5, 10: minorum: Vid. *Tutores*.
- Investitura in jure emphiteutico quid, III, 11, 5 *.
- Iratus an testamentum facere possit, III, 5, 20 *:
- et an delinquat, C, 1, 6, C, 11, 3 *.
- Irenarchae qui apud nos, et illorum officium, I, 10, 4 *.
- J
- Jacobeos* quale genus hominum, et quibus poenis puniendi, C, 1, 23—24, C, 2, 13 *.
- Joannes I. rex salutatus comitiis Conimbricensibus, illius leges, et instituta, H, 66—68.
- Joannes II. rex, illius leges, et instituta, H, 72.
- Joannes III. rex, illius leges, et instituta, H, 81.
- Joannes IV. rex consalutatus, H, 95: illius leges, *ibid.*
- Joannes V. rex, illius leges, et instituta, H, 98.
- Joannes Altamiranus Jctus theoreticus, H, 114.
- Joannes Carvallius, Jctus theoreticus, H, 114.
- Joannes Morgovejus, Juris Canonici professor, H, 116.
- Joannes Pintus Riberius Lusitanarum legum interpret, H, 118 *.
- Josephus I. rex, H, 101: aerarium denuo instituit, *ibid.*: commercium auxit, 102, agriculturam, et militiam, 103: sacerdo-

- tii et imperii limites possuit, 104: noyos magistratus et tribunalia instituit, 105: illius variae leges, 106: jurisprudentiam in foro fixit, 107: Bullae *In coena* et aliarum retentionem prohibuit, 108: humaniora studia instauravit, 109: Academiam Conimbriensem veluti denuo fundavit, 110: Juris Patrii scientiam creavit, 111.
- Judaei quo jure et privilegiis in Lusitania utebantur, H, 66 (C) — 71: an a testimonio in Christianos dicendo repellendi, IV, 17, 2.
- Judex quis, IV, 7, 20: qualis, 21*: illius officium, et quae non rogatus facere debet, 21, et quae rogatus tantum, 22: de iudice competenti in civilibus et criminalibus: Vid. *Forum*: acta diligenter a iudicibus examinanda, IV, 21, 2: iudices illiterati an possint sine jurisperitorum consilio iudicare, 3: omnes iudices prohibentur superiores consulere, acta ad eosdem transmittere, vel ad collegia juridica, *ibid.*: viri boni olim litibus iudicandis adsidebant, *ibid.* *: Vid. *Sententia*: Ordinarium, foranei (*de fóra*), aediles, decuriones, I, 2, 11: speciales non nulli certis causis et personis constituti, 10: Indiac et Minae, I, 9, 15, suarum sententiarum executor: Vid. *Exsecutio*: iudex quando homicida, C, 5, 11*: male iudicans ex ignorantia quibus poenis subiaceat, C, 11, 7: Vid. *Ignorantia*: Senatores contra leges iudicantes an in iudicium vocandi: Vid. *Senatores*: de praevaricatione iudicium: Vid. *Praevaricatio*. *Repetundarum* \square *crimen*: de rationibus finito officio a iudice reddendis, I, 2, 17: de iudicum recusatione in criminalibus, C, 17, 11*: iudices criminales initio haud distincti a civilibus, C, 12, 12*: ecclesiastici de laicis omnino incompetentes, et e contrario, I, 5, 59: de iudicibus apostolicis alterius regni non impetrandis, 15, et de eisdem a Rege nominandis, *ibid.* *: Vid. *Magistratus*. *Senatores*.
- Judiciaria potestas ad quem pertinet, I, 2, 1.
- Judicium quid, IV, 7, 1: quotuplex, 2: quae illius substantiam ingredian-

tur, 3 : ordo judiciarius naturalis, vel civilis, 4 : naturalis quae necessario contineat, 5 : ordo judiciarius juris Romani et Canonici an apud nos receptus, 6, I, 2, 14 : judiciorum ordo sub Gothis : Vid. *Gothi* : sub Henrico Comite, et Alphonso I. rege, H, 41, et sequentibus temporibus, 65-72-78*, I, 2, 13 : judicia privata prohibita, 23 : aliquando vis et iudicium privatum hodie permissum, 24-25, C, 4, 13 : iudicium criminale a rege exercitum, et an exercendum, H, 44, I, 3, 3, C, 20, 4* : quid iudicium criminale, C, 12, 1 : et quae de illius substantia, 2, judiciarius ordo in criminalibus : 8 : processus adensatorius ordinarius, 9, C, 13, 9, et ejus origo, 16 : summarius in gravioribus delictis, C, 12, 10, et levioribus, 11 : iudicii criminalis partes potiores, 13. Simplex apud nos initio judiciorum ordo, IV, 7, 7 : et hae in re quid constituerint Alphonso secundus, et tertius, et Dionysius, 8, Alphonso quartus, 9, Alphonso quintus, 10, Em-

manuel, 11, Joannes tertius, et Sebastianus, 12 : qualis hodie ordo judiciorum ordinarius, unde derivatus, et illius emendandi ratio, *ibid.* *, *summarius*, et quae causae summariae, 13, tumultuarius, 14 : error processus in civilibus quando et a quo supplendus, 21 *, et an in criminalibus, C, 14, 10. *Judicia ecclesiastica*, et qualis in eis ordo procedendi, I, 1, 10, IV, 7, 33 : qui possunt in iudicio adesse, IV, 8, 1, et qui in iudicium vocari : Vid. *Citatio* : iudicium familiare, C, 4, 11* : economicum, I, 10, 25 : armis olim potius, quam iudiciis disceptandi usus, C, 4, 12* : processus criminalis publicus, vel secretus, C, 17, 11* : *judicia criminalia*, et capitalia intra quod tempus terminanda, C, 20, 2* : processus civilis coram litigatoribus, illorumve procuratoribus in Senatu olim referebatur, *ibid.* : de causarum genere. Vid. *Causarum genera*.

Jugada tributum quid, I, 4, 9 : ab illo nec Ecclesia, nec Clerici immunes, I, 5, 29* : privile-

- gium non solvendi jugationis tributum censualibus legibus concessum loci domino nocet, II, 2, 7 *, II, 3, 64.
- Junta dos tres Estados*, I, 2, 4 *.
- Jurados*, I, 7, 11, I, 10, 4 *.
- Juramentum: Vid. *Jusjurandum*.
- Jureconsulti Lusitani, et illorum historia literaria, H, 113: theorici, 85 *. 114: professores Juris Romani apud Conimbricensem Academiam, 115, et Canonici, 116: pragmatici, 117, quales, *ibid.* *: regiarum Ordinationum interpretes, 118; et quid de illorum scriptis, *ibid.* *.
- Jurisdictio quid, et quibus competat, I, 3, 2: leges ad regiam jurisdictionem ab Episcoporum incursionibus tuendam, I, 5, 59: et an Episcopi saecularia et jurisdictionalia exercere debeant: Vid. *Episcopi*: prerogatio jurisdictionis quando locum habeat, IV, 7, 30, IV, 13, 5 *: *cumulativa* in delictis, C, 12, 7: criminalis quid, penes quem, et quae illius natura, 12: criminalis cum civili olim conjuncta, *ibid.* *: Vid. *Imperium*: de jurisdictione donatariorum, *ibid.* *: Vid. *Donatarii*.
- Juros reales*. An Collegia ecclesiastica, vel saecularia sine regis licentia hanc speciem bonorum habere possint, III, 11, 28 *. Vid. *Lex* amortizationis.
- Jus in re, et ad rem, III, 1, 12: *Canonicum* quomodo receptum, et illius usus ab Alphonso I. ad Joannem I, II, 63—64, I, 5, 2; a Joanne I. ad Emmanuelem regem, H, 73, nullius auctoritatis in foro externo, 107, I, 1, 10, juri nostro contrarium nullius usus, I, 2, 7, illius ignorantia non nocet, IV, 4, 10: Jus circa sacra, I, 5, 1, et ad quae extenditur *ibid.* *: Feudale: Vid. *Feudale*: Jus gladii quid, I, 3, 1: *Lusitanum* ante Romanorum in Hispaniam adventum, II, 8—9, sub Romanis, 10, *seqq.*: differentia juris Romani, Latini, Italici, Provincialis, quae civitates oppidaque diverso hoc jure utebantur, et a quo haec juris differentia, sublata, 17 *—18 *: sub Gothis, 28: sub legionis regibus, 31—32: sub Mauris, 33: sub Henrico Comite, et

Alphonso I. rege, 39, *seqq.*: sub Sancio I., 43: sub Alphonso II., 44-45: sub Sancio II., 46: sub Alphonso III., 48-49: Juris Patrii scientia a Josepho I. apud nos creata, 111: optandum, ut imminuto Juris Romani et Canonici professorum agmine, necessariae Lusitani Juris cathedrae stuantur, *ibid.* *: patrium a peregrino distinguendum, 126: juris objecta, II, 1, 1: De jure patronatus regii: Vid. *Patronatus: Publicum*, quid, I, 1, 2, et quotuplex, *ibid.* *: jura regalia, seu majestatica quae, I, 4, 5: realia et personalia, III, 1, 12: *Romanum* apud nos quando receptum, et de illius usu ab Alphonso I. ad Joannem I, II, 62 — 64, et a Joanne I. ad Emmanuelem regem, 73, 1, 5, 25 *, hodie nullius auctoritatis, II, 107, I, 1, 10, populus in Comitibus illud abolitum postulavit, *ibid.* *, a Lusitano jure differt, II, 126, I, 1, 11, I, 2, 14, *Praefat. ad Histor. Jur. Civil. Lusit.*, quandoque a se ipso dissentit, III, 13, 3 *, illius ignorantia non

imputanda, IV, 4, 10: de reverentia legibus nostris debita etsi juri Romano aut Canonico contrariis, I, 1, 7. In jus vocatio: Vid. *Citatio*: Jus sibi dicentis poena, I, 2, 23, sed aliquando permissum, 24-25. Vid. *Vis*: de jure ad crescendi: Vid. *Ad crescendi*: de jure deliberandi: Vid. *Deliberandi*.

Jusjurandum quid, et quotuplex, IV, 19, 1-2 *: voluntarium vel extrajudiciale, vel judiciale, sive *in animam* dictum, 2, IV, 9, 12: judiciale voluntarium quomodo a necessario differat, IV, 19, 2* — 4*: suppletorium necessarium, 3, et de illius origine, *ibid.* *: purgatorium, 4: promissorium; 5: promissum dictum *de boâ fê* hodie prohibitum, *ibid.* *: in litem veritatis, et adfectionis, 6: Zenonianum, 7: propter calumniam generale, et speciale, 8: contractibus improbatibus adjectum, et *per se stans*, I, 3, 10 *: perhorrescentiae, I, 5, 43: contractus, quibus jusjurandum adjectum, non valent, 42* — 59, I, 8, 13: in proclamatione regis, II,

- 3, 36 * : quid de jurisjurandi consuetudine, C, 2, 19 * : reo de proprio suo delicto non deferendum : C, 13, 25, C, 17, 11 *, retractari potest sine perjurii poena, 8 : jusjurandum in accusatione criminali et querela, C, 13, 14 * : de minorum contractibus jurejurando firmatis : Vid. *Minores* : quid de jurejurando ab Alphonso III. Parisiis praestito, H, 50, I, 5, 27 : civile et religiosum, C, 2, 18 : de perjurio : Vid. *Perjurium*.
- Justitium quid, et quotplex, I, 2, 25 * : illius tempore status naturalis redit, et jus sibi dicere licet, *ibid.*
- L
- Læsio enormis sive *enormissima* contractus quoscumque rescindit, I, 8, 11, IV, 3, 17 : differentia inter enormem et enormissimam læsionem ignoratur, *ibid.* : quid de læsione in judicio familiae exerciscundae, III, 12, 14.
- Laici quibus in negotiis apud ecclesiasticum conveniantur : Vid. *Forum* : in carcerem ab Episcopis non detrudendi sine auxilio brachii saecularis, I, 5, 54—55 : Vid. *Brachium saeculare*.
- Larvati homines in spectaculis et diebus festis qua poena coerciti, I, 5, 9, I, 10, 24, C, 10, 16.
- Latrocinium quid, et in quo ab assassinio differat, C, 9, 12 : latrocinandi olim licentia inter populos, C, 6, 9 *.
- Latrones famosi investigandi, et a quocumque capi possunt, C, 6, 23.
- Laudemium quantum, et quando ab emphytenta solvendum, III, 11, 17.
- Legata praesertim pia cognita prius quam hereditum institutiones, III, 5, 2 *, III, 7, 1 * : Juris Romani hac in re auctoritas, 1 : legare qui, et quibus possint, 2 : libera legandi facultas, 3 : non debentur etiam pia ex testamento nullo, 4 : sexus ex testamento patris per querelam inofficiosi rescisso, III, 5, 38—53, et ex testamento destituto, 54 : quibus actionibus petantur, III, 7, 5 : debiti, II, 1, 20, III, 7, 6 : quod creditori legatur, compensandum, 7 : de legato ad certum tempus, vel lo-

cum, 8: de verborum significatione in legatis, 9—10 *: mobilium, et quae mobilium nomine veniant, 10: non nocet error nominis neque vocabuli, 11, neque falsa demonstratio, vel falsa causa; 12: de legato sub modo, et de cautione Muciana, 13: nocet conditio impossibilis, et signum contumeliosum, 14: transmittitur legatum conditionale, 15: renuntiari possunt ante conditionem, vel diem, et pro parte repudiari, 16: pluribus rebus legatis, una perempta, quae supersunt, debentur, 17: an differant a fideicommissis: Vid. *Fideicommissum*: de legato emphyteuseos, III, 11, 11.: famulis, vel servis relicta quando debeantur, II, 1, 20, III, 7, 7: lex Falcidia nullius usus neque auctoritatis, 21: itemque SCtum Trebellianum, 22: de jure ad crescendi, 23: de Ecclesiae legatis in saeculari agendum, I, 5, 38. *: quae episcoporum auctoritas in legatis piis, miserabilium personarum, 52: de legatis alimentorum Monacho relictis: Vid. *Religiosi*,

Legati quatenus sancti, I, 6, 16, illorum aedes asylum nocentibus non sunt, *ibid.*: ex quibus contractibus, et delictis conveniendi, et de illorum foro competenti, II, 2, 11, IV, 7, 26: de iis, qui liberarum gentium legatos offendant, C, 3, 5. Legionense regnum a Pelagio fundatum, II, 30: jus Lusitanum sub Legionis regibus, *ibid.* *: legum Wisigothorum iis temporibus usus, 31: non nulla eis addidit Alphonsus V. rex, 32.

Legitima portio nullo modo gravari potest, III, 5, 40, III, 9, 10 *.

Legitimatio per subsequens matrimonium jure Romano, II, 5, 14, Canonico, 15, et Patrio, 16: et quid si ex damnato coitu progeniti eo tempore, quo matrimonium celebrare prohibitum, *ibid.* *: per rescriptum Principis jure Romano, 17, Canonico, 18, et Patrio, 19: aliae legitimations; 20: quod jus ex nominatione filii in testamento, *ibid.*: legitimati, et adoptivi quemadmodum succedant ab intestato: Vid. *Successio ab intestato*.

Leitão (Antonius *Lopes*)
qualis JCtus pragmat-
icus, H, 117*.

Leitão (Matthaeus *Homem*)
qualis Juris Lusitani pra-
gmaticus, H, 117*.

Lenocinium quid, quotu-
plex, et illius poena, C,
10, 14, C, 1, 29*: de
illius foro competenti, I,
5, 49.

Leodes, vel *leades* vassalli
in legibus feudalibus qui
dicebantur, III, 11, 17*.

Lex *amortizationis*, et illius
historia, H, 45-55-60-
71, I, 5, 11, III, 5,
31: qui de acquirenda,
et retinenda emphyteusi,
III, 11, 10-28: an in
bonis dictis *juros reães*
locum habeat, *ibid.**:
Aquila de damno, C,
7, 4, nunquam apud nos
recepta, 6: *Commissoria*
in pignore, I, 8, 20,
III, 14, 19, et vendi-
tione, *ibid.*: *Falcidia*,
III, 7, 21; et quid de
ejus usu et auctoritate,
*ibid.**: *Julia* de fundo
dotali, II, 9, 14*,
in paraphernalibus locum
non habet, 15*: *Men-
talis*, et illius historia,
II, 68-69-71, II, 3,
19: quae illius summa,
20: quale Regis domi-
nium circa bona Regiae
Coronae, et quid de illo-

rum donatione, *ibid.**:
inde regulae generales,
21: in quibus Regiae Co-
ronae bonis locum habeat,
22, et donationibus 23,
in quibus non habeat,
24-25, I, 4, 2*: qui
in haec bona succedant,
II, 3, 20-26: qui de
jure repraesentationis,
ibid.: illorum alienatio
prohibita, 27: donatio-
nis natura et indoles, 28:
modus, 29: legis Men-
talis dispensationes, 30:
et an Princeps hac cete-
risque legibus solutus,
30*-36*: reversionis
jus, 31: confirmationum
necessitas, et divisio, 32:
confirmatio per successio-
nem, 33, *de Rei a Rei*,
34, specialis in confirma-
tionibus generalibus, 35,
generalis in forma com-
muni, 36: prorogatio
temporis confirmationis
petendae, 37: jurisdictio
donatariorum restricta,
38, et hac in re principia
generalia, 39: quae res
expresse donari non pos-
sunt, 40: et quid de jure
correctionis, 41: quae res
expresse donari possunt,
42: officia palatina inter
bona Regiae Coronae re-
feruntur, 62. Vid. *Do-
natarii. Bona: Leges fun-
damentales* quid, et quae,
II.

II, 38—40, I, 1, 2*, III, 9, 3*: *Agrariae*: Vid. *Agricultura*: *Funerariae*, I, 10, 17: *Municipales*, I, 1, 9, II, 2, 9—10: Vid. *Forales*: *Litterariae*, I, 10, 26: *Oeconomicae*, 25: pro uniuscujusque colendi ratione, seu *dos tractamentos ou cortezias*, I, 10, 18, II, 3, 62: *Rhodia de jactu*, IV, 4, 5: *Salutares*, I, 10, 11: *Sumtuariae*, 16: *theatrales*, 24. Leges civitatis fini consequendo necessariae, I, 1, 3: legum condendarum potestas praecipuum majestatis jus, *ibid.*, penes Lusitaniae reges, 4, et quae in eis ferendis populi potestas in Comitibus, *ibid.* *: diversa legum genera, et quando obligant, 5: olim per verbum *mandamos* leges concipiebantur, quod hodie immutatum, *ibid.* *: illarum codices, 6: Vid. *Codex*: reverentia nostris legibus debita, 7: authenticae interpretationes pro legibus habendae, 8. Vid. *Hermeneutica*: qua poena puniuntur, qui adversus leges et regni privilegia Romae procurant, I, 5, 16: quid de Episcoporum conatibus in legi-

bus ferendis, 27: *Criminales* non nullae per non usum abrogatae, C, 1, 29: coelo, genio, moribus, temporibus omnes adcommodandae, *ibid.* *. Externi et peregrini legibus civitatis tenentur, II, 2, 11, Vid. *Jus*.

Libellarius contractus quid, III, 11, 6.

Libellus quid, IV, 10, 1: quae continere debeat, et ejus virtutes: 2: in scriptis quando necessarius, 3, quando emendari, declarari, et mutari possit, 4, et tunc denuo in jus vocandus reus principalis, *ibid.*: clausulae salutares, 5: instrumenta una cum libello edenda, 6: de usu positionum in libello: Vid. *Positiones*: libello adpellatorio non utimur, IV, 23, 15: accusatorius, C, 13, 9: famosus: Vid. *Injuria*.

Liberi: Vid. *Filii*.

Libertas civilis quid, C, 1, 7.

Libri mercatorum quam probationem faciant: Vid. *Mercatores*: et quam censuales Episcoporum, Ecclesiarum, Monasteriorum, Nobilium: Vid. *Instrumentum*: librorum edendorum iudex: Vid. *Censoria Curia*.

- Licitator in pignore iudiciali, et quid ei juris in re addicta, IV, 22, 11*.
- Lima* (Antonius) qualia in articuloꝝ gabellarum commentaria scripsit, H, 117*, I, 4, 9*.
- Lima* (Maurus Ludovicus) qualis Lusitanarum legum interpres, H, 118.
- Lingua Lusitana a Dionysio rege in forum introducta, H, 57—122*, de glossarii necessitate, *ibid.* *.
- Lizirias* agri: Vid. *Agricultura*.
- Litis contestatio vetus, IV, 11, 1: hodierna, 2: affirmativa, negativa, generalis, specialis, 3, ficta, et illius effectus, 4: an de essentia iudicii, *ibid.* *: lis contestatur exceptione peremptoria, 5, et dilatoria, 6: de poena rei contumacis in non respondendo, 7: litis contestationis effectus, 8: in criminalibus, C, 13, 9: lites quare hodie immortales, et quomodo illarum brevitati consulendum, IV, 7, 12*: de poena temere litigantium, IV, 19, 8, C, 20, 8—9: litis denuntiatio quid, IV, 4, 12: de lite pendente; IV, 9, 24.
- Litterae elegantiores quantum apud nos floruerunt saeculo XVI., H, 85*—117*.
- Literariae leges: Vid. *Academia*.
- Litus maris, et quae ad illud adpulsa, cuius sint: Vid. *Maris dominium*.
- Locatio conductio quid, IV, 3, 19: differt a commo- dato, 4—19: et in quo ab emphyteusi, et censu: Vid. *Emphyteusis*: merces qualis, *ibid.*: locator conductorem expellere non potest sine justa causa, et quae ea sit, *ibid.*: quid in aedium locatione, *ibid.*, in provincia Transtaganana conductores quando a conductione removendi, *ibid.*: pensio quando remittenda, *ibid.*: operarum, et de illarum mercede aestimanda, *ibid.*: quando tacite renovata censetur, *ibid.*: de re locata restituenda, *ibid.*: locator an conductorem non solventem propria auctoritate expellere possit, I, 2, 24*: rerum ecclesiasticarum locator quando in saeculari conveniendus, I, 5, 38. Vid. *Colonus*.
- Lotaria* an, et quatenus sit permissa, IV, 3, 25.
- Luctuosa ecclesiastica hodie prohibita, III, 8, 11:

illius origo, *ibid.* * : civilis ; *ibid.* * : Commendatarii Melitenses illam solvant, *ibid.* *.

Luctus in funeribus et de lugubribus vestibus, I, 10, 17: neniae prohibitae, H, 68 * : de justitia oblectum, I, 2, 25 * : eadem in Reginae atque Regis obitu lugubria, et quid de funebri scutorum rptione, II, 7, 7*.

Ludovicus Correa qualis Juris Canonici professor, H, 116.

Ludovicus Ribeirus Leiva qualis Juris Canonici professor, H, 116*.

Ludus delictum, an vitium et quales ad hunc usque diem poenae in lusores, C, 1, 23. Vid. *Aleatores*.

Lusitani ante Romanorum in Hispaniam adventum et illorum mores barbari, II, 6 : sensim tamen meliores ; 7 : quae olim regiminis forma, et de jure publico, 8 : quales illorum mores, et de jure privato, 9 : Lusitanorum jus sub Romanis, 10, *seqq.*, sub Gothorum regibus ; 19, *seqq.*, sub Legionis regibus, et Arabum dominatione, 29, *seqq.*

Lusitaniae nominis derivatio, II, 2 : illius olim populi, et termini, 3 : pri-

mi incolae, 4, coloniae orientis, 5 : superstitio omnium gentium de origine sua, 4 * : quae Lusitaniae sors sub triumviratu et Octavio Augusto, 14, *seqq.* : quid hodie sub nomine Lusitaniae, II, 2, 2.

Luxus an omnino eliminandus, I, 10, 16*.

M

Macedotianum SCtum : Vid. *Senatusconsultum*.

Macedus (Antonius de Sousa) qualis JCTus pragmaticus, H, 117.

Machiavelismus politicus, vel religiosus an puniendus, C, 1, 23.

Magia an ullis, et quibus poenis punienda, C, 1, 23 : mixti fori delictum, I, 5, 49.

Magister Magnus Equestrium Ordinum, et quae illius jurisdictione in illorum bonis : Vid. *Ordines*.

Magistratus Lusitani sub Romanis, H, 15 : Lusitanorum et Romanorum magistratuum differentia, I, 2, 14 : qui magistratus gerere possunt, 15 : a quibus debent abstinere, et de illorum insignibus, 16 : provincias moderantibus contractus cum pro-

- vincialibus suis, et donationes interdicuntur, IV, 3, 14: qui sine Regis licentia in iudicium non vocantur: Vid. *Citatio*: a quo, et quemadmodum patiendi, I, 2, 17: de illorum dimissione, *ibid.* *: de imperitis et indignis munera occupantibus: Vid. *Munera*: olim unde desumpti, II, 3, 14 *: de censuris ecclesiasticis in illos: Vid. *Censurae*: seditioes in magistratus, et repugnationes an crimen majestatis: Vid. *Majestas*: qua nobilitate gaudeant: Vid. *Nobiles*: de Senatoribus: Vid. *Senatores*. *Senatus*. *Judex*.
- Magnatum sive procerum honorifica non nulla privilegia apud Regem, II, 3, 8 *. Vid. *Nobiles*.
- Majestas quid, et crimen majestatis, C, 3, I: quousque procedat, et quid de dictis, et factis in illius contemptum, *ibid.* *: poenae Romanorum et aliarum gentium in majestatis reos, 2, et quae apud nos, 3—4: quae capita contineat majestatis crimen, et quales illius poenae, 4: singularia in hoc crimine, 2—4: quid de poenis in filios innocentibus, 2 *—4 *, C, 1, 24, juris gentium delicta an majestatis crimen, et qui illorum rei, C, 3, 5: quid de seditioibus in magistratus, et repugnationibus, C, 4, 7: in quos majestatis crimen proprie cadat, et de diversitate poenarum, *ibid.* *.
- Majestatica jura quae, I, 4, 5.
- Majoratus quid, III, 9, I: exitiosi et vix tolerabiles, 20 *: illorum origo, 2: de majoratus successione leges speciales, 4: et quid in illarum defectu, 3: distinguendi a *primogenitura*, a fideicommissis perpetuis, et capellis, 5: olim regulares, vel irregulares, 6: hodie omnes majoratus regulares, 7: quae requiruntur ad illorum institutionem, 7—8: de conditionibus majoratus adjectis, 9: qui majoratum instituere possunt, 10: salva semper filiorum legitima, *ibid.* *: et in quibus bonis, 11: quibus modis instituuntur, et de illorum probatione, 12: successio hodie solum cognatica, 13: Grotii doctrina de regni successione perpenditur, et an ad majoratus successione

omnino traducenda, *ibid.* * : hodie linea substantiae tantum modo admissa, 14: et quid linea substantiae, qualitatis, consanguinitatis, *ibid.* * : qualitas ab institutione rejicitur, 15 : *graduatio* recipitur, 16 : regulae de lineali successione, 17 : repraesentatio admittenda : 18 : solus primogenitus succedit, licet impubes, vel furiosus 19 : si gemini nascantur, quis praefereendus, 20: non succedunt bastardi, neque legitimi, nisi per subsequens matrimonium, 21 : neque clerici, monachi, monasteria, perduelles, et eorum filii, 22, C, 3, 2—4 * : neque ascendentes; et hac in re exceptiones, III, 9, 23: transversales quemadmodum succedant, 24: et femina, 25 : quid de successione fisci extincta familia, 26 : et quis de fiscali successione iudex, *ibid.* * : ob delictum quando fiscus succedat, 27 : quale dominium possessoris, et inde consecratoria de alienatione, permutatione, in emphyteusis datione, fructuum venditione vivo mortuo-ve possessore, locatione, servitute, transactione,

praescriptione, an successor vivente possessore rem non jure alienatam vindicare possit, an agere ut successor declaratur: quid juris in dilapidatione? exhereditatio in majoratu non conceditur: possessor solus in jus vocatur, et successor adesse potest, vel non, et ei sententia nocet, 28 : aes alienum ab institutore, possessoreve conflatum quis solvere teneatur, 29 : alimentorum onus, *ibid.* * : Vid. *Alimenta*: de majoratus a Rege instituti successione, 30, et a conjugibus in eadem charta, 31 : de piis operibus, 32 : majoratus bona quae, III, 1, 11 : non dividuntur, III, 12, 9 : secus illius fructus jam percepti, *ib.* : quid de meliorationibus solvendis, III, 9, 29, III, 12, 9 : majoratus bona legitimus successor propria auctoritate occupare non potest, si illorum possessio naturalis et civilis ab alio praerepta, IV, 6, 32 : in quo a capellis differunt, Vid. *Capella*.

Majores qui, II, 13, 10 : quasi majores, 11, et in quibus restitutionis bene-

- ficio frauntur, *ibid.* * : majores septuaginta annorum a quibus excusantur, 13.
- Malae fidei possessor fructus non facit suos, III, 3, 9, IV, 6, 10.
- Maledicentia an illis, et quibus poenis subjicienda, C, 3, 1, *, C, 4, 6, C, 8, 8. Vid. *Injuria*.
- Malefici : Vid. *Magia*.
- Mamosteiros, seu speciales quaestores pro captivis redimendis aboliti, I, 11, 11, II, 1, 8 *.
- Mandator pecuniae credendae, et in quo a fidejussore differat, IV, 3, 31 : homicidii : Vid. *Homicidium*.
- Mandatum quid, et quotuplex, IV, 3, 10—11 : procuratorium ad litem quomodo constituitur et finitur, 11 : de solvendo : Vid. *Sententia*.
- Maninhos, seu steriles agri cujus in dominio sint, I, 7, 6 *, II, 2, 9 *, III, 1, 8 : de jure pascendi, III, 13, 10 *. Vid. *Pascua. Agricultura. Baldios*.
- Mantença quid, II, 3, 48 *. Vid. *Tença*.
- Mantularii : Vid. *Furtum*.
- Marchiones qui priimi, II, 3, 7.
- Maria I. Regina, et illius leges, II, 112 : novum legum codicem intentavit, *ibid.* * : Vid. *Panegyri. Hist. Päsche. Joseph. Mell.* pag. 26 *—27 *.
- Maris dominium jure Romano, I, 9, 2, naturali, et gentium, 3, Lusitano, 4 : quid maris domino liceat, 5 : cujus juris maris litora, III, 1, 8, et quae illis adpulsa, I, 9, 9 : Vid. *Occupatio* : de navigatione per mare occupatum : Vid. *Navigatio*.
- Maritus quam habeat in uxorem potestatem, I, 3, 5, II, 7, 1—4 * : in quo maritalis potestas consistat, et illius indoles, 2, et effectus non nulli, 3 : mariti administratio restricta, 4, et quid de marito Reginae, cui imperium est, 5 : de immobilibus communibus a marito non alienandis sine expresso uxoris consensu, II, 8, 18, II, 9, 16 : et quid de immobilibus, II, 8, 19, II, 9, 17. Vid. *Uxor*.
- Martialis Casadus qualis Juris Romani professor, H, 115 *.
- Materia vetus in causa appellationis, IV, 23, 19.
- Materfamilias quae, II, 4,

- 2: matris in filios potestas qualis, 6—15: et quando illos alere teneatur: Vid. *Alimenta*: quae fides matri filium suum neganti, II, 6, 2*; C, 5, 5*.
- Matrimonium** filiorum sine consensu parentum irritum non est, I, 5, 45*, II, 5, 5*: an filia viginti quinque annis minor, quae sine consensu parentis nupsit, exheres sit, III, 5, 43, H, 126*: solo consensu nuptiali perficitur, II, 5, 5: Regis consensus quando requiritur, 6, et parentis, tutoris, curatoris, domini dominaeve, 7: nobilis cum plebeia, 8, divitis cum paupere, *ibid.**: morganaticum, conscientiae, Regum, *ibid.**: clandestinum, 10: putativum, 13*, II, 6, 2*: matrimonium, et mors viri vel uxoris quemadmodum probetur; II, 5, 12*, II, 6, 2*: puerorum, impuberum, senum, viduarum intra annum luctus: Vid. *Nuptiae*: de libertate matrimonii, II, 5, 4—8*: quaestio de matrimonio quando in saeculari tractanda, I, 5, 8—44—45: de communionem bonorum: Vid. *Communio bonorum*.
- Maurorum dominatio**, et quo sub illis jure Lusitani utebantur, H, 33, et quo Mauri sub Lusitanis, H, 42—66, II, 1, 6: de Mauris a nostris captis: Vid. *Captivi*.
- Medicina** a quibus exercenda, et quibus sub legibus salutaribus, I, 10, 11.
- Medici** tenentur imperitiae, C, 11, 8: negligentes in curando morbo, morte secuta, homicidii ex culpa tenentur, C, 9, 3: medicorum iudicium de vulneribus letalibus, et an probationem in contrarium admittat, C, 8, 12*, C, 9, 17*.
- Melancholici** an delinquant, C, 1, 6: de illorum testamentis: Vid. *Testamentum*.
- Melitensis ordo**: Vid. *Ordo Hospitalarius*.
- Menagem**: Vid. *Homageum*.
- Mendes de Castro** (Emmanuel qualis) Jctus pragmaticus, H, 117.
- Mendicantes** quibus legibus coerciti, H, 61*, I, 10, 22, C, 10, 16: et quare leges in eos lucusque frustra fuerunt, *ibid.**: de validis, et iis, qui ementita causa stipem emendicant: Vid. *Falsum*.
- Mensurae falsae poena**:

- Vid. *Falsum*: qui illis exigendis invigilare debent, I, 10, 3—4.
- Mentalis lex: Vid. *Lex*.
- Mente capti an delinquant, C, 1, 6.
- Mercatores qui nobilitate gaudeant, I, 8, 29: illorum codicibus quando fides adhibenda, 30, IV, 18, 13, et an integer codex edendus, IV, 10, 6: decoctores culpa, vel fortunae injuria, I, 8, 31, C, 6, 17: societatis mercatoriae effectus et indolles, et collegia mercatoria in Lusitania: Vid. *Commercium*.
- Mercatura olim ingennis prohibita, II, 3, 14, IV, 3, 14.
- Mercatus liberi esse debent, I, 7, 13*: plures ab Alphonso III. instituti, H, 50, I, 8, 2.
- Merceeiros*, seu mercenarii precatores in Alphonsi IV, capellis, III, 10, 9.
- Meretrici datum an repeti possit, IV, 4, 11.
- Messis ex bona fide in alieno solo cujus sit, III, 3, 9. Vid. *Fructus*.
- Metallifodina jus regale, I, 9, 14*, III, 3, 6.
- Mexeriqueiros*, sive delatores injuriae qua poena puniendi, C, 8, 8. Vid. *Injuria*.
- Michaël Ferdinandus Andradius qualis Juris Romani professor, H, 115*.
- Milites. Vid. *Militia*.
- Militia apud nos non eadem hodie quae olim, I, 11, 2: illius diversa instituta, *ibid.*: urbana, auxiliaris, vel lecta, 3: auxilium privilegia, *ibid.*: duces, et arcium praefectos creare Regis est, 4, et milites legere, militaria subsidia imperare, 5: forum militare jure Romano, et Patrio, 12, IV, 7, 32, C, 12, 6: Auditores, I, 11, 13: de militum privilegiis, 14: de jurisdictione Belli Consilii in iis, quae ad rem militarem spectant, 15: militaria delicta severius, quam par est, puniuntur, C, 5, 10*: de testamento militis: Vid. *Testamentum*: Episcopi et Monachi olim bello merebant, et milites suis impensis alebant, II, 3, 44*: de Equitibus Ordinum Militarium: Vid. *Equites*. *Ordines Equestres*: de Melitensibus: Vid. *Ordo Hospitalarius*: de antiqua municipiorum et dominorum militia, II, 2, 9*: de militum missione: Vid.

- Missio* : de militari nobilitate : Vid. *Nobiles*.
- Minores qui , II , 13 , 1 , quae gerere possint , vel non , 4 : de illorum in iudicio obligatione , 5 , et extra iudicium , 6 : in delictis quomodo obligentur , 7 , C , 1 , 6 : de restitutione minorum , II , 13 , 8 : quid de illorum contractibus iurejurando firmatis , *ibid.* * : quasi minores qui , 9 : differentia inter minores et impuberes olim ignota , II , 11 , 3 * : de curatoribus minoribus dandis : Vid. *Curatela*. *Curator*.
- Miserabiles personae , quibus in integrum restitutio , II , 13 , 9 : illarum iura non nulla et privilegia , 13 , IV , 7 , 32 : mendicantes religiosi bona in communi possidentes pro miserabilibus non habendi , *ibid.*
- Misericordia intempestiva quasi delictum , C , 11 , 8 *.
- Missarum causa quo foro tractanda : Vid. *Forum* : de illarum reductione : Vid. *Pia causa*.
- Missio militum honesta , causaria , ignominiosa , I , 2 , 17 : Magistratum : *ibid.* : de missione in bona debitoris latitantis. Vid. *Contumacia*.
- Mixti fori casus : Vid. *Forum*.
- Mobilia quae , III , 1 , 10 , III , 7 , 10 : de illorum a marito sine consensu uxoris alienatione : Vid. *Communio bonorum*.
- Moderamen inculpatae tutelae quid , et quomodo liceat , C , 9 , 7 , Vid. *Vis*.
- Mollitia corporis : Vid. *Venus nefanda*.
- Monachi : Vid. *Religiosi*.
- Monasteria , collegia , et corpora dicta *manus mortuae* immobilia quocumque titulo vel oneroso vel lucrativo acquirere prohibentur , III , 5 , 31 * : neque Monachis nisi in mobilia succedere possunt , III , 8 , 9 : Novitiis succedunt omnino consanguinei , *ibid.* Vid. *Lex amortizationis Religiosi*.
- Moneta : Vid. *Namus*.
- Monitoriae literae amandandae , I , 5 , 53.
- Monopolium : Vid. *Dardanarii*.
- Monteiro mór* , II , 3 , 62 *.
- Moradia* quid , II , 3 , 8 * — 25 * : legi *Mentali* non subjicitur , *ibid.*
- Moraes* (Silvester Gomes) qualis Jctus pragmaticus , II , 117 *.
- Moratoriae , seu respirationis literae quid , IV , 5 ,

- 8: quibus debitoribus et qua ratione concessae, *ibid.*: contra debita fiscalia, vel judicialia non nisi expresse, *ibid.*: quid de illarum justitia, injustitiave, *ibid.* *: de induciis a creditoribus datis, IV, 2, 6, IV, 5, 9: a maxima parte creditorum in praejudicium non consentientium dari non possunt, *ibid.*: an debitor, cui induciae concessae, debitores suos convenire possit, 10.
- Mordomo mór*, seu major domus, et quae illius auctoritas, II, 3, 62*.
- Morganaticum matrimonium: Vid. *Matrimonium*.
- Mors civilis quid, et in quem cadat, C, 1, 16, C, 15, 4: Vid. *Praescripti. Banniti*: morte solvuntur delicta, C, 23, 4.
- Mortuarium Episcopis in bonis Parochorum, vel Clericorum prohibitum, III, 8, 11: illius origo, *ibid.* *: quis hodie mortuarii jure utitur, *ibid.* *.
- Multa in delictis quid, et illius origo, C, 1, 17, C, 20, 7.
- Mulierum privilegia: Vid. *Privilegia. Uxor*.
- Municipalia decreta quando apud nos pro legibus habenda, I, 1, 9: de foralibus: Vid. *Forales*: municipalia jura et privilegia, I, 12, 1*, II, 2, 9: de municipali Curia, *ibid.* *: insignioribus civitatibus et oppidis quaedam concessa referuntur, *ibid.* *: quae juris municipalis sanctitas, 10.
- Municipes qui apud nos, et illorum privilegia, II, 2, 7.
- Municipia Lusitana sub Romanis, et quo jure utebantur, H, 16—18: a quo sublata, *ibid.*.
- Munera publica non peregrinis, sed civibus conferenda, I, 12, 7: illis impares ambire non debent, 4: de imperitis et indignis munera occupantibus, et quae inde reipublicae mala, C, 5, 12*: quid de venalitate munerum, *ibid.*: de muneribus (*peitas*) a litigatoribus judici datis vel receptis: Vid. *Repetundarum. crimen. Xenia*: non hereditaria, II, 71: quae illorum natura et indoles, I, 2, 20: non nulla extincta, 19: illa creare, vel extinguere solius Regis est, 1—18—19, II, 3, 40—51*: palatina in Regiae Coronae bonis relata, II, 3,

62, et quae illorum jurisdictionis et auctoritas, *ibid.* *: de remunerazione: Vid. *Remuneratio*.

Muri quatenus res sanctae, III, 1, 5.

Musicam ad alterius jannam noctu concinere prohibitum, I, 10, 24: quis illam publice profiteri possit, *ibid.*

Mutuum, IV, 3, 6: an ex eo debeantur usurae: Vid. *Usura*: filiofamilias datum non obligat patrem, II, 4, 14, IV, 1, 8: in quo a commo- dato differat, IV, 3, 4. Vid. *Commodatum*.

N

Navarrus (Emmanuel Rodericus) qualis Juris Romani professor, H, 94*.

Navarrus (Martinus Aspilueta) qualis Juris Canonici professor, H, 94*.

Naves inimicae cui cedant, I, 9, 10: quid si res amicorum in navi inimica, vel res hostiles in amica deprehensae, *ib.* *: navi capta, quemadmodum praeda dividenda ex Joannis I. lege, H, 66 (b) *: de dividio praedae capienti cedenda, I, 9, 11: navium structura et magnitudo, I, 9, 12*.

Naufragorum bona ad litora nostra adpulsam cui cedant, I, 9, 9, III, 3, 5.

Navigatio per mare occupatum exteris prohibita, I, 9, 6—11: Vid. *Maris dominium*: neque civibus promiscue omnibus concessa, 7: de classis et solutae navis vectigalibus, et de libertate in Brasiliam navigandi, 8: qui contra Regni leges navigant, possunt a quocumque capi, 11: singularia quaedam navigationi concessa, 12: exterorum classibus merere Lusitanis prohibitum, 7.

Nautae, caupones, stabularii quemadmodum de receptis teneantur, I, 10, 21, IV, 4, 9; C, 11, 8.

Nautica res quantum Lusitanis debeat, H, 66, I, 9, 1*.

Nauticum fenus, Vid. *Fenus*.

Nefandae veneris delicta: Vid. *Venus nefanda*.

Negativae probatio: Vid. *Probatio*.

Negatoria actio: Vid. *Actio*.

Negligentia judicis saecularis ab ecclesiastico suppleri non debet, sed e contrario, I, 5, 26 *—42*.

Negotiatio: Vid. *Commercium*.

- Negotiorum gestio, IV, 4, 2, IV, C, 21.
- Nobiles et patricii qui, II, 3, 2: proceres, 6-7-8-10: illorum privilegia apud Regem, 8 *: regiae addicti, 10—62 *: Equites antiqui, seu *Escudeiros*, 11, hodierni, 12, Ordinum Militarium, 13: de nobilitate civili, 14: olim omnis nobilitas militaris, *ibid.*: iudices ordinarii, et majores magistratus unde olim desumpti, *ibid.* *: nobilibus quaedam interdicta, 14—65: illorum jura privata, 63, quae omnia derogari possunt, I, 12, 1 *: nobilitas a matre quoque in filios, II, 6, 7.
- Nobilitas: Vid. *Nobiles*.
- Nomina vel cognomina mutantes qua poena coercendi: Vid. *Falsum*.
- Nominatio auctoris (*authoria*), IV, 4, 12, IV, 8, 4: nominati forum, *ibid.*
- Nomocanones non nulli, I, 5, 1—2—7—8.
- Nosocomia: Vid. *Valetudinaria*.
- Notarii quam fidem civilibus, quam criminalibus faciant, C, 17, 13: de Episcoporum notariis, et quae illorum fides, I, 5, 28—59, IV, 18., 6: olim nulli apud nos publici notarii, H, 78 *: quemadmodum ab illis instrumenta scribenda, IV, 18, 4: de protocolis seu auctoritatibus, et exemplis extrahendis, 10: de notariorum crimine falsi, C, 5, 3.
- Novatio modus tollendae obligationis, IV, 5, 5.
- Novitiorum testamenta, et qui illis ab intestato succedant: Vid. *Testamentum. Successio ab intestato*.
- Novos direitos* tributum, II, 96, I, 4, 9: Conimbriensis Academiae professores ab illo immunes, *ibid.*
- Noxae datio: Vid. *Damnum*.
- Nullitatis querela pro sententiis rescindendis: Vid. *Sententia*: de exceptionibus (*embargos*) nullitatis in executione rei judicatae, IV, 22, 12, 13—14.
- Numismata antiqua dissolventes qua poena coerciti, H, 98, C, 5, 7.
- Numus a quo cadendus, et de illo non nulla, I, 8, 32: quid de antiquis contractibus, pretio numorum adhaucto, *ibid.*: *apolicies* pro numo habentur, et quid in eis, et literis cambialibus, si

pretium monetae adau-
ctum, *ibid.* : de falsa mo-
neta : Vid. *Falsum*.

Nundinae : Vid. *Merca-
tus*.

Nuntiatio novi operis , I ,
2 , 24 , I , 10 , 8 : quis
illius iudex competens ,
9 : iudicii ordo *summa-
rius* , et de adpellatione
interponenda , 10 : de
interdicto demolitorio ,
quod vi , aut clam , IV ,
6 , 33 , IV , 23 , 5. Vid.
Aedificia. Servitus.

Nantiatura Apostolica , et
illius Curia , IV , 7 , 34 :
Curiae Supplicationis Sen-
natores illius olim adses-
sores , *ibid.* *.

Nuntius Apostolicus , et
qualis illius iurisdictione ,
IV , 7 , 34 , de iudicibus
apostolicis pro quacum-
que causa iudicanda a
Rege nominandis ; I , 5 ,
15 *.

Nuptiae viduarum intra an-
num luctus , I , 10 , 17 ,
II , 5 , 11 : secundae ,
ibid. : puerorum , senum ,
ibid. : impuberum , vel
puerum diversae aeta-
tis , *ibid.* * : nuptiarum
ritus , 9. Vid. *Matrimo-
nium* : de bonorum com-
munionem in secundis nu-
ptiis : Vid. *Communio
honorum* : de incestis : Vid.
Incestus.

O

Obaerati decemviralibus le-
gibus quomodo a credi-
toribus tractati , et an in
partes secati , IV , 3 , 7 :
bonae fidei in carcere
hodie non detruduntur ,
IV , 22 , 18 : Vid. *Car-
ceris* : quibus alimenta
relinquenda , et de com-
petentiae beneficio , I ,
8 , 31 , IV , 5 , 7 : de
executione contra debi-
torem fiscalem ; illiusque
fidejussorem , atque debi-
toris debitorem , et de be-
neficio ordinis , IV , 22 ,
19.

Oblationum ecclesiastica-
rum jus imperfectum I ,
5 , 38 * : illarum causa
in saeculari agenda , *ibid.* :
de oblationibus pro mor-
tuorum sepultura : Vid.
Sepultura.

Obligatio quid , IV , 1 , 2 ,
unde nascitur , 3 : natu-
ralis , civilis , mixta , per-
fecta , imperfecta , 4 : obli-
gationis naturalis effe-
ctus , 5 : omnis civilis est ,
et quid de praetoria , 6 :
principalis , adaccessoria ,
benefica , onerosa , 7 , qui
obligari possint , et quae-
nam obligationes valeant ,
5—8 : formula nulla obli-
gationibus praescripta ;
et modus contrahendae

- obligationis, 9: quibus modis tollitur, IV, 5, 1-4-5, ex die, vel ad diem, 5, III, 13, 3*: literalis, IV, 6, 26: et quid de chirographaria, 27: patris ex facto filiorum, II, 4, 14: de correorum obligatione, IV, 3, 30: Principis ex facto ministri, 8: alteri per alterum, IV, 2, 4. Vid. *Contractus. Pacta.* Obligatio criminalis unde nascitur, C, 1, 11: an, et quatenus transeat ad heredes: Vid. *Dammam*: solvitur praescriptione, C, 23, 2, abolitione et *aggratiatione*, 3, morte, 4, sententia, et transactione, 5.
- Obreptio regias literas nullas reddit, II, 3, 64.
- Obsides: Vid. *Legati.*
- Obsignatio judicialis modus tollendae obligationis, IV, 5, 4. Vid. *Depositum. Consignatio.*
- Occasio delinquendi an, et quando delicta minuat, C, 6, 15*—17, C, 19, 3*.
- Occupatio rerum publicarum modus acquirendi dominii, III, 3, 1—2: hostilis cui cedat, I, 11—6, III, 3, 3. Vid. *Bellum*: per venationem et piscationem, 4: per interventionem, et quid de derelictis, 5, et thesauro, 6.
- Ociosi: Vid. *Otiosi.*
- Oduardi Nonii Leonis collectio legum, H, 86.
- Oduardus rex, et illius leges, H, 69.
- Oeconomica Principis potestas quid, I, 10, 25: oeconomica jurisprudentia de re aeraria, et de bonorum publicorum administratione apud nos in neglectu, I, 4, 9*.
- Officia civium generalia, I, 12, 1: erga rempublicam, et imperantes, 2: erga cives, 3: specialia, 4: imperantium, 5—6—7. Vid. *Munera. Cives.*
- Oitavo tributum quid, I, 4, 9.
- Oliva (Felicianus) qualis pragmaticus, II, 117.
- Omenagem: Vid. *Homageum.*
- Omissio illius, quod lex jubet, delictum, C, 1, 2*.
- Opponentes in judicio, IV, 8, 5: de tertio possessore in executione rei iudicatae: Vid. *Executio rei iudicatae.*
- Optionis sive protimeseos ius in emphyteusi domino directo concessum, III, 11, 16: secus in emphyteusi ecclesiastica, 28:

emtionem venditioni adjectum, IV, 3, 15.
 Oratoria privata, III, 1, 3.
 Ordinationes Regni: Vid. *Codex*.
 Ordines Equestres sive Militares a quo instituti, II, 3, 45*: Magnus illorum Magister in quibus Regiae Coronae donatarius, et illius jurisdictio, 45*—46*—47*: Ordinum bona, postquam Regiae Coronae sunt unita, an regia, 24*: Militiarum Beneficia, patronatus, jurisdictio, et quid de exemptione Clericorum et Parochorum a potestate ecclesiastica ordinaria, 46*—48: quid de exemptis cum qualitate *Nullias*, 48*: de commendis et commendatariorum juribus: Vid. *Commendae*: privilegia non nulla Equitibus concessa, et quid de fori privilegio, 48: de tertia *instantia*, *ibid.* *, IV, 23, 28*: Vid. *Forum*: Ordinum Statuta emendanda, II, 3, 48*: de Equitum testamentis, et successio-nibus ab intestato: Vid. *Testamentum*. *Successio ab intestato*: Conscientiae, et Ordinum Equestrium Curia a quo instituta, I, 2, 4*.

Ordo Hospitalarius, hodie Melitensis, illius institutio, et quando apud nos receptus, II, 3, 13*—49*: ex quibus Equitibus constat, *ibid.*: de Prioribus Hospitalis, et de Magno Hispaniae Commendatario, *ibid.*: electio Magni Prioris ad quem pertinet, et quid eo mortuo, *ibid.*: Cratensis Prior Regiae Coronae donatarius, 49, inter proceres numeratus, 8*, et quae illius jurisdictio ecclesiastica, 50, de Ordinis Commendatariis, et Baliviis, *ibid.* *: Provisor Cratensis ordinariam, an delegatam jurisdictionem exerceat, et a quo illam adiciat, *ibid.*: Prioratus Cratensis Infantis Domino perpetuo unitus, *ibid.* *: Cratensis Prioris tamquam donarii jurisdictio, jura, et privilegia, 51: non nullae Hospitalariis factae donationes referuntur, *ibid.* *: illius patronatus regius est, *ibid.* *: de Auditoribus Magni Prioratus Cratensis, et patrimonii Magni Prioris, 52: appellatio ab Auditore patrimonii ad quem interponenda, *ibid.* *: Curia Prioralis a quo instituta, et de illius

- Deputatis*, *ibid.* *: de
 Conventus dicto *Assemblea*,
 illius jurisdictione, et de
 appellacione, recursu, et
 tertia *instantia*, *ibid.* *,
 54 *: Ordinis non nullae
 immunitates, privilegia,
 et quomodo intelligenda,
 53—54 *: fori privilegium
 cui, et quibus in causis
 concedendum, 54, a quo,
 et quemadmodum expedienda,
ibid. *: de iudice privilegio-
 rum conservatore, illius
 jurisdictione, et de appella-
 tione ab eo, *ibid.* *: de
 potestate regia in Ordinem
 Hospitalarium, et illum
 professos, et quid de potestate
 papali, 49 *—53 *—54 *:
 de Equitum testamentis,
 et successione ab intestato:
 Vid. *Testamentum*. *Successio*
ab intestato: Commendatarii
 solvunt luctuosam, III, 8,
 11 *.
- Originis forum secundum
 jus Romanorum quid, et
 an apud nos, IV, 7, 24.
- Orphanorum iudex, et illius
 officium circa educationem
 puerorum, I, 10, 12, et
 illorum bona, 13, II, 6,
 11, *seq.*
- Osorius (Benedictus Cardo-
 sus) pragmaticus, II, 117 *.
- Otiosi quibus legibus coër-
 citi, I, 10, 20, C, 10,
 16 *. Vid. *Mendicantes*.

P

- Pacta quid, et in quo a con-
 tractibus differant jure
 Romano, IV, 2, 1: Romanorum
 doctrina de pactis apud nos
 in usu, si jure naturali et gen-
 tium nitatur, contra vero si
 Juris Romani solemnibus,
 2: et quae hujus regulae
 consecraria de iis, qui
 pacisci possunt, de pactis
 vi aut metu extortis, nudis,
 non nudis, et, an pacta
 differant a contractibus,
 de illorum actione et excep-
 tione, 3—4: factum promittens
 liberatur praestando id quod
 interest, 5: creditorum
 partem debiti remittentium
 dissentientibus non nocent,
 6: pignori adjecta: Vid.
Pignus: tractatus de con-
 trahendo a pactis et con-
 tractibus distinguendi,
 4—7: successoria, et de
 hereditate viventis, I, 3,
 10, *, III, 5, 36: de non
 revocando testamento,
 III, 5, 49: dotalia: Vid.
Dos: de quota litis, IV,
 3, 10: de retrovendendo,
 legis commissoriae, antichre-
 sis, I, 8, 20, III, 14,
 19:

- 19 : de actionibus ex pacto, IV, 6, 19. Vid. *Contractus. Obligatio.*
- Paiva e Pona* (Antonius) qualis pragmaticus, H, 117*.
- Palatia Principum sancta, III, 1, 5.
- Palinodia nunquam admit-tenda, et unde illius actio, C, 8, 16.
- Paraphernalia quae, II, 9 ; 2 : quid in dubio, para-phernalia sint, an dota-lia, 3* : distinctio inter paraphernalia et dotalia, *ibid.* : mariti jus in pa-raphernalibus, 15.
- Parricidium quid, et illius poena, C, 9, 13.
- Partiarius colonus: Vid. *Co-lonus.*
- Partitarum leges a quo Lu-sitane redditae, H, 57—126*.
- Partitio hereditatis sive fa-miliae eriscundae judi-cium quibus modis insti-tuatur, IV, 4, 8, III, 12, 2—3: arbitri seu par-titores, et quid si dissen-tiant, *ibid.* * : coheredes omnes, si loco certo sint, citandi, 4 : ab eo peten-da, qui in possessione, 5, veluti a conjuge su-perstite, 6, a filio, vel extraneo, 7 : quid si ri-xae vereantur, *ibid.* : mo-dus partitionis ex Am-brosii sententia, 5* : quae natura, vel jure dividi non possunt, et quid de iis, 8 : majoratus bona non dividuntur, 9 : se-cus illius fructus jam per-cepti, et meliorationes, *ibid.* : et idem fere de emphyteuticis dicendum, 10 : de inventarii neces-sitate: Vid. *Inventarii beneficium* : partitiones etiam injustae non revo-cantur, sed reformantur; 14 : de bonorum colla-tione: Vid. *Collatio.*
- Partus quem sequatur, II, 1, 5 : falsum partum sup-ponentes qua poena co-cendi: Vid. *Falsum* : ex-positio et abactio partus, C, 9, 14 : quid de ma-nifestanda graviditate, *ibid.* * : quo tempore for-matus et vitalis, *ibid.* : septimestris, et decem mensium an legitimus, II, 6, 2.
- Pascua colenda, I, 7, 6 : cujus in jure sint, *ibid.* * : illorum cultura Praetori-bus et Decurionibus de-mandata, 7 : de illorum jure et servitute, III, 13, 10 : pecus in locis communibus quibus pa-scere prohibitum, I, 7, 12.
- Pasquillus (*pasquim*): Vid. *Injuria.*

- Passaes* quid, et de immunitate a solito tributo, I, 5, 20.
- Passaportes*: Vid. *Comme-
andi potestas*.
- Pastus*: Vid. *Pascua*.
- Pater liberorum legitimus* defensor, II, 4, 9: bonorum administrator, 12, et de administratione tenetur, *ibid.*: impuberum, et puberum quomodo in iudicio defensor, *ibid.*: alia patris in filios jura, II: quando facto filiorum obligetur, 14, IV, 4, 6: de illius jure in filiorum bonis profectitiis, adventitiis, et in adventitiorum usufructu: Vid. *Peculium*: paterfamilias quis, II, 4, 2: quid de jure vitae et necis ex legibus Romanis: Vid. *Filii*. *Patria Potestas*: de agnoscendis, alendis, et educandis liberis: Vid. *Alimenta*. *Educatio*: de obligatione filiam dotandi: Vid. *Dos*: quemadmodum filiis ab intestato, vel ex testamento succedat, et quae patris exheredandi causae: Vid. *Successio ab intestato*: *Heredis institutio*.
- Patria potestas* quid, et illius fundamentum, II, 4, 5: patri tantum, non matri competit, 6—15.
- Vid. *Materfamilias*: non vitae et necis potestas, neque venundandi jus, 7, sed castigatio modica patri permittitur, I, 3, 5, II, 4, 7: differentia Romani et Lusitani juris circa patriam potestatem, 15*, C, 4, 11*: adquiritur per justas nuptias, II, 5, 1, *seqq.*, per matrimonium quoque putativum, 13, per legitimationem, 14, *seqq.*, et quid de adrogatione et adoptione, 1—20: quibus modis solvitur jure Romano, 21: apud nos solvitur morte patris, et nuptiis filiorum, 22, emancipatione judiciâli, 23, separatione, 26, filii dignitate, 27, II, 4, 15*: de patrio intra domum iudicio, C, 4, 11*: de usu et fundamento actionis ad liberos vindicandos et exhibendos, II, 4, 8. Vid. *Pater*.
- Patriarcha Olisiponensis* quibus honoribus, et privilegiis potiatur, II, 3, 8*.
- Patriarchalis Ecclesiae Canonici* inter proceres referuntur, II, 3, 8*.
- Patricii* qui, II, 3, 2.
- Patrimonialia Principis* quae, I, 4, 2, III, 1, 9.

- Patronatus regius; et illius historia in Lusitania, I, 5, 19 *—44 *: saeculare jus est, etsaecularis etiam patronatus causa, *ibid.*, III, 10, 12 *: non donatur nisi facta expresse donationis mentione, I, 5, 44 *: in dubio saeculare judicandum, *ibid.*: illius jura apud donatarios ecclesiasticos, *ibid.*, II, 13, 44: legi *Mentali* subjacet, *ibid.* *: nullam praescriptionem admittit, neque reservationes, I, 5, 44 *: quando de eo Regis a sacello maximus cognoscat, 19, et quando Regiae Coronae iudex, 20, II, 91 *: Episcopatum regius est, I, 5, 3: de laico aliorum privato patronatu, 44 *: de denuntiatione Beneficiorum regii patronatus, III, 10, 12 *: de patronatu Ordinum Militarium, et Hospitalarii Ordinis: Vid. *Ordines Equestris. Ordo Hospitalarius.*
- Pauliana actio: Vid. *Actio.*
- Pauperes et mendici validi quibus poenis coerciti, II, 61, I, 10, 22, C, 10, 16.
- Pauperies: Vid. *Dammum.*
- Peão quis: Vid. *Plebeius.*
- Peccata et vitia, quae simul non sint civilia delicta, utrum punienda, I, 5, 42 *, C, 1, 6, C, 2, 2 *.
- Peculatus quid, et qua poena vindicandus, C, 6, 18.
- Peculium filiorum profectitium, adventitium, castrense, vel quasi, II, 4, 13—14 *: de usufructu paterno in peculio adventitio, 13 *: filius quando de peculio teneatur, II, 4, 14 *, IV, 4, 6.
- Pecunia: Vid. *Numus.*
- Pecus majus, vel minus in aliud regnum abigere prohibitum: Vid. *Abigeus*: jus pascendi in locis communibus cui interdictum: Vid. *Pascua.*
- Pedidos quid, H, 54 *, I, 4, 7 *.
- Pegas (Emmanuel Alvares) qualis Regiarum Ordinationum interpres, II, 118.
- Peitas. Vid. *Repetundarum crimen.*
- Pellex: Vid. *Concubina.*
- Pendens lis: Vid. *Litis contestatio.*
- Perdão (in delictis): Vid. *Aggratiandi jus.*
- Perduellionis crimen quid; C, 3, 1: illius poena Romano et aliarum gentium jure, 2: apud nos quibus poenis vindicatum, 3—4.

- Peregrini : Vid. *Externi*.
Pereira de Castro (Gabriel)
 qualis JCtus, II, 47 * —
 117 *.
Perfilhamento : Vid. *Adop-
 ptio. Adrogatio*.
 Periculum et commodum
 rei venditae : Vid. *Emtio
 venditio*.
 Perjūrium quid, C, 2, 17 :
 et quis perjurus, 18 :
 illius poena, 19 : leges
 ipsae hujus criminis cau-
 sa, *ibid.* * : testibus jū-
 jurandum omnino retra-
 ctare permittendum sine
 perjuri poena, C, 17,
 8 : illius forum mixtum,
 I, 5, 49. Vid. *Jusjuran-
 dum*.
 Permutatio quid, et illius
 antiquitas, I, 8, 2, IV,
 3, 13.
 Personarum jns quid, II,
 1, 1 : homo et persona
 non differunt jure Lusi-
 tano, 2 : de personarum
 divisione : Vid. *Homo*.
 Petrus I. rex, et quae il-
 lius leges, II, 59.
 Petrus II. in Alphonsi VI.
 locum successus, et quas
 leges tulit, II, 97.
 Philippus II, Portugalliae
 regnum invadit, II, 87.
 Phlebotomus : Vid. *Chirur-
 gus*.
 Phoebus (*Melchior*) JCtus
 pragmaticus, II, 117.
 Pia causa quid, et illius
 qualia privilegia, I, 5,
 46 : piorum operum re-
 demptio, commutatio, re-
 ductio, 52 * ; III, 10,
 11.
 Pictura in aliena tabula
 cujus sit, III, 3, 8.
 Pignus et hypotheca quid,
 III, 14, 1 : quale cre-
 ditori jus in re pignori
 data, 1 * — 20 * : nulla in
 foro inter pignus et hy-
 pothecam differentia, 2 :
 illius dominium ad cre-
 ditores non transfertur,
 3 : secus jure Germanico,
 Saxonico, et aliarum gen-
 tium, *ibid.* * : pignoris di-
 visio in generale et specia-
 le, et quae sub generali ve-
 niant, 4 : aliae illius divi-
 siones, 5 : praetorium, 6 :
 Vid. *Contumacia* : judicia-
 le, 7 : de bonis capiendis in
 executione rei judicatae
 (*penhora*) et de illorum
 additione : Vid. *Execu-
 cutio rei judicatae* : con-
 ventionale, et testamen-
 tarium, 8 : publicum,
 vel quasi, et privatum, 9 :
 legale seu tacitum, 10 :
 quae pignori dari prohibi-
 ta, 11 : hypotheca pu-
 blica praefertur privatae,
 12 : nobilium privata scri-
 ptura nullius momenti
 ad pignoris praelationem,
ibid. * : hypotheca legalis
 publicae praefertur, 13 :

- qui potiores creditores simplices chirographarii, 14: de actione hypothecaria, Serviana, vel quasi: Vid. *Actio*: de distractione pignoris conventionalis, 18, et judicialis, IV, 22, 11: de pactis pignorum, III, 14, 19: quibus modis pignus et hypotheca solvitur, 20: consignatio pretii rei oneri hypothecae subjectae, *ib.*: Alphonsus III. apud nos primus constituit, ut res oppignerata ad quemvis possessorem cum suo onere transiret, *ibid.* *: de speciali codice constituendo pro hypothecis referendis, *ibid.* *.
- Piraticam publica auctoritate facientibus praeda certo sub onere concessa, I, 11, 6.
- Piscationis jura regalia, I, 4, 9, I, 9, 14: quibusnam hodie, quibus mensibus, et quibus instrumentis prohibita piscatio, III, 3, 4.
- Placitum regium apud nos jam inde ab antiquissimis temporibus, H, 59 * — 108, I, 5, 14.
- Plagium: Vid. *Furtum*: literarium, C, 8, 9*.
- Planta in alieno solo cujus sit, III, 3, 9.
- Plebeius (*Peão*) quis, II, 2, 9*, II, 3, 15: cum infami haud confundendus, 16.
- Plus petitionum, et adceptum petentium poena, IV, 7, 17.
- Poena quid, C, 1, 12: exaequenda delictis, et ex illorum natura et indole desumenda, *ibid.* *: quotuplex, I, 3, 4, C, 1, 14: unde obligatio criminalis, et jus puniendi, I, 3, 5, C, 1, 11: quae patri, marito, domino concessa jure Lusitano, et Romano, I, 3, 5*: poenae quibus modis augmentur, vel minuuntur, et unde illarum quantitas, 6: conventionalis, et judicialis, 7, et hac de re differentia inter Romanum et Lusitanum jus, 8—9: contractui improbato adjecta, 10: jus sibi dicentis, I, 2, 23: discernenda a damni reparatione, C, 1, 2*—12: non nisi ex judicis sententia, 2: quotuplex poenarum finis, I, 3, 6, C, 1, 13: ultio semper injusta, *ibid.*: capitalis simplex, atrox, crudelis, quid hac de re justum, injustumve, 15, C, 3, 4*, et a quibus, et quod iudicibus infligenda, I, 3, 2, C, 20, 2: mortis civilis, et in quem ca-

dit, C, 1, 16, C, 15, 4: honesta, vel vilis, C, 1, 18: vilis quibus in delictis et qua temperantia ferenda, *ibid.* *: carceris: Vid. *Carceris*: pecuniaria, 17; et de illius proportione servanda, *ibid.* *: quid de fiscalibus, *ibid.* *, IV, 2, 13 *: de poena dicta *noveas*, et *seteno* in furtis, C, 6, 20*—22: de mulctis, C, 20, 7, et quid de delictis pecunia redemptis, *ibid.* *: legitima, arbitraria, C, 1, 4*—21: qui puniendi, 22: delicta sine poena, 23: poena sine delictis, 24: quando et a quo mitiganda, vel exaggeranda, 25, C, 6, 15—17: quae aequalitas in poenis, et de causa interna vel externa illarum minuendarum, C, 1, 25 *: an remittenda, vel commutanda, a quo, et ob quas causas, 26: axiomata de delictis et poenis, 28: poenae per non usum abrogatae, 29: caelo, genio, moribus, temporibus adcommoanda, *ibid.* *: an nocentes omnes nobiles pariter atque ignobiles aequalibus poenis puniendi, C, 2, 16 *: an filios innocentes maneat, C, 1, 22—24, C, 3,

2*—4 *: capitalis in furto an in usu: Vid. *Furtum*: talionis, et quid de poenarum proportione arithmetica et geometrica, I, 3, 4, C, 1, 21: effossionis oculorum, amputationis manuum viventis, linguae avulsionis, turpis stigmatis, vivicomburii, damnationis ad bestias, addictionis rei in servitutem laesi, ut de illo quod velit, faciat, 15—29, C, 2, 16 *, C, 6, 20 *: in effigie: Vid. *Absentes*: an omnes etiam minuti excessus coercendi: Vid. *Delictum*: poenae canonicae quae, quibus in delictis, et de Ecclesiae proprio jure in illis determinandis, C, 2, 2*—3: quid de publicis poenitentis, *ibid.*: de excommunicationis poena: Vid. *Excommunicatio. Censurae.*

Poenitentia publica et privata ab Ecclesia statuta, et de illa contra invitos non decernenda, C, 2, 3.

Politiae nomine quae veniunt, I, 10, 1: illam magistratus omnes promiscue exercent, 2, *seqq.*: causae summariae sunt, 10: illius generalis Administrator, 23.

Poliandria (πολυανδρία) apud nos qua poena prohibita, II, 5, 12, C, 10, 9. Vid. *Polygamia*.

Polygamia (πολυγαμία) qua poena prohibita, II, 5, 12: C, 10, 9: mors prioris conjugis, et secundae nuptiae quemadmodum prohebentur, II, 5, 12*: quis de hoc delicto hodie cognoscat, II, 5, 12*, C, 10, 9.

Ponderis falsi poena: Vid. *Falsum*: qui ponderibus exigendis invigilare debent, I, 10, 3—4.

Poneiro quis, III, 11, 7.

Pontes reficere ad quem pertinet, I, 10, 4*.

Portagem tributum quid, I, 4, 9.

Portarias, seu patentes ipsius Regisliterae in cancellaria examinandae, antequam executioni mandentur, IV, 22, 21*.

Portus fluminum cujus sint: Vid. *Flumina*.

Positiones quid, et illarum usus, IV, 15, 2: quando et qua poena adversarius illis respondere teneatur, *ibid.*: unde ortae, et nulla inter articulos et positiones differentiae, *ibid.*: in positionibus juranti quomodo credendam, IV, 20, 4.

Possessio quid, III, 2, 5:

quibus differt a simplici detentione, 5—8*, et a dominio, 6: de adquirenda, retinenda, vel amittenda possessione, 7: Vid. *Interdicta*: quotuplex, 8: illius effectus, 9: quomodo adquiratur, III, 3, 10: de solennitatibus in immobilibus, *ibid.**: uxoris post mortem mariti: Vid. *Communium bonorum*.

Possessor bonae fidei quos fructus percipiat, III, 3, 9, IV, 6, 10: malae fidei, *ibid.*: de impensarum deductione, *ibid.*

Possessorium causarum ecclesiasticarum saeculare est, I, 5, 24.

Posthumus: Vid. *Postumus*.

Postliminii jus nullius apud nos usus, II, 1, 7: illius fictio necessaria non est pro captivorum jure servando, I, 11, 8. Vid. *Captivi*.

Postumus heres institutus: Vid. *Heredis institutio*.

Posturas: Vid. *Municipalia decreta*.

Potentiores patrociniū litigantibus contra tenuiores praestare prohibentur, vel actionibus in se translatis, uti, II, 26*.

Potestas Principis oecono-

- mica: Vid. *Oeconomica Principis potestas*.
 Praecedendi jus, I, 10, 18*: Magister Magnus Ordinum Equestrium quomodo praecedat, II, 3, 45*.
 Praeceptum de solvendo in confessum vere sententia non est, IV, 21, 13.
 Praeda, navi capta, cui cedat: Vid. *Naves*: in bello; Vid. *Bellum*: praedandi licentia olim inter populos, C, 6, 9*.
 Praedia dicta *encravados*, et de illorum venditione, IV, 3, 14: urbana, vel rustica quae, III, 13, 1.
 Praedicatorum verbi divini propositiones seditiosas proferentes quibus poenis coercendi, C, 4, 6*.
 Praelationes creditorum, si ve qui potiores in pignore: Vid. *Pignus*.
 Praeponeus quomodo ex praepositi contractu obligetur, IV, 3, 32, IV, 4, 4, IV, 6, 23.
 Praescriptio quid, et cuius juris, III, 4, 1: illius requisita, et species iure Romano, 2, ¶ Canonico, 3, et aliarum gentium, 4: de praescriptionis tempore, 5: longissimi temporis, 6: immemorialis, 7: an perpetuo necessa-
 ria bona fides et justus titulus, 3—8, et quando utrumque praesumendum, 9: usurpatio praescriptionis, 10: quae res possint praescribi, 11: contra quos non currit, 12: bonorum et iurium regalium, 13, I, 5, 55: extraordinariae praescriptiones, III, 4, 14: in delictis, C, 23, 2.
 Praesumptiones quid, et quotuplices, IV, 16, 6: quales *juris*, *hominis*, *juris et de jure*, 7, illarum exempla, et regulae quaedam, 8: juris praesumptiones onus probandi in adversarium transferunt, 4—7: juris et de jure an, et quando probationem excludant, 9: vehementes seu violentae, 8—9: quae praesumptionum vis, *ibid.*: in illarum conflictu quaenam praeferendae, 11: hominis, juris, juris et de jure in criminalibus, C, 18, 2: et quis praesumptionum juris et de jure effectus et vis, et an transferant in rem onus probandi, 4-5. Vid. *Conjectura*. *Indicia*. *Probatio*.
 Praetores provinciarum: Vid. *Corregedores*.
 Praevaricatio quid, et quando committitur, C, 5, 10.

- Pragmatici** : Vid. *Jureconsulti*.
- Praxis ecclesiastici fori** qualis esse debet, IV, 7, 33.
- Precaria rerum ecclesiasticarum** quid, et quomodo ab emphyteusi differant, III, 11, 6.
- Precarium** quid, et quomodo a comodato differat, IV, 3, 4—7.
- Precatorio** : Vid. *Requisitoria*.
- Pretium adfectionis**, et de illo jusjurandum, IV, 19, 6.
- Principis titulus** quando Regis primogenito datus, I, 10, 18 *, II, 3, 56 *.
- Prioratus Cratensis**, et illius Prior : Vid. *Ordo Hospitalarius*.
- Privado del Rei** quis olim, I, 2, 9 *.
- Privilegia** quemadmodum interpretanda, IV, 13, 5 * fori : Vid. *Forum* : **militaria** : Vid. *Militia* : exemptionis quando loci domino noceant : Vid. *Donatarii* : **feminarum** : II, 13, 13 : **civitatibus, nobilibus, clericis** concessa, et de illorum abolitione, I, 12, 1, *, II, 2, 10 * : **Equitum Militarium** : Vid. *Ordines Equestres* : **Hospitalariorum seu Melitensium** : Vid. *Ordo Hospitalarius*.
- Præbatio** quid, et quibus modis fiat, IV, 16, 1 : quæ probanda, et quando, 2 : ad perpetuam rei memoriam, *ibid.* : artificialis, inartificialis, plena, minus plena, 3 : per instrumenta : Vid. *Instrumentum* : per testes : Vid. *Testis* : cui incumbit, 4 : **negativæ**, 5 : per præsumptiones : Vid. *Præsumptiones* : **probationis effectus**, quæ illius certitudo, et quales juris, hominis, et semiplenæ probationes, 10 : in probationum conflictu quænam præferendæ, 11 : **fama** qualem probationem faciat, IV, 17, 13 : quæ fides hypocritis adhibenda, *ibid.* : de probando famulorum salario : Vid. *Famuli* : de probationibus, quæ non nisi per scripturam publicam fieri debent, I, 8, 6, *seq.* : **causa conclusa**, an, et quando probationibus locus sit, IV, 21, 1 *, et quid de probationibus per sortes, ignem, aquam, crucem, et duellum, IV, 16 : 1 : in criminalibus quid, C, 17, 1 : **plena**, 2, et quæ illius certitudo, *ibid.* : * : **minus plena** seu de indicibus, 3 : Vid. *Indicia* : **axio-**

- mata de criminum probatione, 4: de probatione per testes, 5: non probant testes singulares, et ex auditu, 6, neque injurati, suspecti, et extrajudiciales, 7: et quid si pro judicialibus habeantur, *ibid.*, C, 14, 9: quae fides testibus jusjurandum retractantibus, C, 17, 8: suspecti in gravioribus delictis, et difficilis probationis nullam fidem faciunt, 9: quo atrociora sunt delicta, eo major necessaria est probatio; C, 1, 28, C, 17, 4—9, C, 18, 5: quid circa reorum confessionem, C, 17, 10: per instrumenta, 13: semiplena in criminalibus nulla est, 14: quid de probatione per torturam, 15: quid si dubia ambiguaque probatio, C, 18, 5*, et cui tunc probationis onus injungendum, *ibid.* *: omnia reo communicanda, C, 19, 2, et quando aperta, vel clausa, *ibid.* *.
- Procerum apud Regem privilegia: Vid. *Magnatium*.
- Processus: Vid. *Judicium*.
- Procissões*, seu solennes supplicationes decernere cujus est, I, 5, 9.
- Procuratores quotuplices, qui esse possint, a quibus, et quemadmodum constituendi, et quae illorum potestas, IV, 3, 11: mandatum procuratorium quomodo finitur, *ibid.*: in criminalibus an, et quando admittendi, C, 13, 6, C, 22, 4: de Advocatis, Vid. *Advocati*.
- Professores non nulli Juris Romani et Canonici apud Conimbricensem Academiam: Vid. *Jureconsulti*.
- Promissum quam actionem producat, IV, 6, 19: factum promittens quomodo liberatur, IV, 2, 5: quid de nudo promisso, et per jocum, 7: *de bona fide* quid, et quare prohibitum, IV, 19, 5*.
- Pronuntiatio reorum quid, C, 14, 1: differt a sententia criminali, 2: diversi pronunciandi modi, 3: de reo capiendi in delictis duntaxat gravioribus locum habet, 4: et quae inde consecutaria de probationibus ad aliquem in carcerem conjiciendum, 5: quid de carcere *ex motu propria* sive *de potentia*, *ibid.*, C, 15, 10*: de reo *tamquam securo* liberando, C, 14, 6: pronuntiatio ordina-

- ria, et liberatio quid, et quando ei locus, 7: testibus in inquisitorio processu vel querela productis nulla fides in iis, quae ad causae decisionem pertinent, 8, nisi judiciales efficiantur, et hoc quomodo intelligendum, 9: et quae inde consecutaria, 10.
- Prorogatio jurisdictionis: Vid. *Jurisdictio*.
- Proscripti (*desnaturalizados*) qui, et quae amittant, II, 2, 12—13, C, 1, 16, C, 15, 4.
- Protectio regia inter prima Imperantium officia, I, 12, 6.
- Protimeseos jus in emphyteusi: Vid. *Emphyteusis*.
- Protocolum notariorum quid, quam fidem faciat, et de exemplis extrahendis, IV, 18, 10: scribarum, et tabellionum judicialium, *ibid.*
- Provisor Cratensis. Vid. *Ordo Hospitalarius*.
- Provisores (*Provedores*) provinciarum quam jurisdictionem exercent, I, 2, 12.
- Provocatio ex l. *Diffamari*, et ex l. *Si contendat*, IV, 7, 16: de tertia provocatione non admittenda: Vid. *Adpellatio*.
- Puberes qui, II, 13, 3: in delictis quando pro majoribus habendi, C, 1, 6: quomodo pater in iudicio illos defendere teneatur, II, 4, 12.
- Pubertas unde aestimanda, et quae plena, minus plena, et plenissima, II, 13, 3.
- Publicae res quae, III, 1, 8: de illarum occupatione: Vid. *Occupatio*.
- Publicatio seu copia probationum seu faciendae in delictis: Vid. *Defensio*.
- Pröbatio: adtestationum: Vid. *Testis*: Sententiae: Vid. *Sententia*: de publicatione bonorum: Vid. *Confiscationis poena*.
- Pudor hominibus insitus, C, 10, 1*.
- Pupilli, Vid. *Impuberes*.
- Puritatis scriba quis olim, I, 2, 9*.
- Putei aperiendi et aquae intercipiendae servitus: Vid. *Servitus*.
- Q
- Quadrilheiros*, seu irenarchae, et illorum officium, I, 10, 4*.
- Quadrupedaria actio de pauperie et de pastu: Vid. *Actio*.
- Questiones: Vid. *Tortura*.
- Quanti minoris actio: Vid. *Actio*.

- Quarta Falcidia : Vid. *Lex Falcidia* : Trebellianica : Vid. *Senatusconsultum Trebellianum*.
- Quasi contractus quid, et illorum fundamentum, IV, 4, I, *seqq.*
- Quasi delictum quid, C, 11, 1 : publicum, et privatum, C, 1, 4 : *culposum*, C, 11, 2 : culpa quid, quomodo a dolo differat, *ibid.*, et quot illius gradus, 3 : quae poena in quasi delictis, 4 : de casu non praestando, 5, nisi culpa conjuncto, 6 : factum iudicis litem suam facientis, 7, et de aliis quasi delictis, 8. Vid. *Delictum*.
- Quasi majores qui : Vid. *Majores*.
- Quasi minores qui : Vid. *Minores*.
- Quasi usufructus quomodo constituatur, III, 13, 8.
- Querela in delictis quid, C, 13, 10 : in quo ab ad-cusatione differat, *ibid.* * : quibus in criminibus publicis ei locus, 11, et privatis, 12 : intra quod tempus instituenda et testes inquirendi, 13 : quid perfecta, et imperfecta, et de deserta prosequenda, *ibid.* * : illius instrumentum quae debeat continere, 14 : de iurejurando et sivejussione in querela et ad-cusatione, *ibid.* * : querelae origo, 16 : nulla fides testibus in illa productis ad causam decidendam, C, 14, 8, nisi judiciales efficiantur, 9 : quid in querela stupri voluntarii, et raptus hodie statutum, C, 4, 17, C, 10, 10 : de foro domicilii per viam querelae, C, 12, 5 : inofficiosi testamenti : Vid. *Testamentum* : inofficiosae donationis : Vid. *Donatio* : nullitates contra sententiam : Vid. *Sententia*.
- Quota litis, aliisque contractus vel pactio inter advocatum et litigatorem prohibetur, IV, 3, 10.

R

- Rapina : Vid. *Furtum*.
- Raptor an improbius fure, C, 6, 9 *.
- Raptus mulierum quid, quotuplex, et illius poena, C, 4, 17 : quomodo a stupro violento differat, *ibid.* : quid de Imperatoris Constantini lege tenendum, et de diversa in stupro violento et voluntario poena statuenda, *ibid.* * de raptu rei alienae : Vid. *Furtum*.

- Rebellio** quid, C, 4, 3: illius poena, 5.
Recantatoria actio: Vid. *Palinodia*.
Receptatores latronum et aliorum criminum reorum qui, et illorum poena; C, 5, 13: qui mitius puniendi, vel omnino excusandi, *ibid.*: quid ex Atheniensibus legibus, *ibid.* *.
Receptitia bona quae, II, 9, 2.
Recognitio reorum: Vid. *Confrontatio*.
Reconventio modus prorogandae jurisdictionis, et quando ei locus, IV, 7, 30.
Rector (Regedor) Curiae Supplicationis, H, 68 *, I, 2, 7.
Rekursus ad Regiae Coronae iudicium quando locum habeat, I, 5, 57: qualis illius praxis, 58: quae huius remedii difficultas, *ibid.* *: a sententiarum revisione differt, IV, 23, 29: effectus *sus-sivus*, *ibid.*, I, 5, 57 *: e quibus tribunali-bus et iudicibus defer-tur, *ibid.* *: e Nuntio Apostolico, IV, 7, 34: e quibuscumque iudicibus et magistratibus ad ipsum Principem, IV, 23, 3 *—10 *, C, 8, 15 *: *im-mediatus* sive proximus, H, 52, IV, 23, 3 *.
Redemptio captivorum: Vid. *Captivi*: piorum operum a quo facienda, III, 10, 11.
Redhibitoria actio: Vid. *Actio*.
Refutationes testium: Vid. *Testis*.
Regalia jura seu majesta-tica quae, I, 4, 2—5: de bonis regalibus: Vid. *Bona*.
Regina imperio non potitur, nec legibus soluta, et quae illius privilegia et honores, II, 7, 7: cui imperium est, quae jura ha-beat in maritum, 5: de Regina donataria: Vid. *Donatarii*.
Regni successio, H, 40—66 (a), I, 1, 2 *, III, 9, 3—19.
Regulae juris Romani non omnibus conveniunt, II, 119 *.
Reguengos, sive Regum propria bona quae, et quotuplica, I, 4, 2, III, 1, 9.
Rei duo, seu de ejusdem obligationis reis, et quae inde actio: Vid. *Correi*. *Obligatio*.
Reinosus (Michaël) qualis pragmaticus, H, 117.
Rei vindicatio, Vid. *Actio*.
Relação: Vid. *Senatus Con-ventus Juridici*.

- Relator causarum quemadmodum de actis in foro ad iudices referre debeat, et de illius suffragio, IV, 21, 5.
- Relegati an apud nos a deportatis differant, II, 2, 12—13, III, 5, 21. Vid. *Deportati. Exsules.*
- Religio in civitate necessaria, C, 2, 8 *: illius contentus qua poena coercendus, 12: de his, qui super religione contendunt, et quae in eos poenae, C, 4, 6 *: Vid. *Haeretici. Apostasia. Blasphemia. Hypocritae. Fanatici. Superstitiosi.*
- Religiosae res quae, III, 1, 6: Principum et Episcoporum in illas jus, 7.
- Religiosi seu Monachi alimentorum legatum et redditus annuos quomodo capere possunt, III, 5, 31: illorum testamentum ante professionem, 24—51: de illorum successione legitima, et testamentaria, et qui illis ab intestato succedant: Vid. *Lex amortizationis. Successio ab intestato*: de carceris iure: Vid. *Carceris*: illorum numerum limitare ad Principem pertinet, I, 10, 25.
- Remuneratio pro bene de republica meritis, et quid de remunerandi iure, II, 2, 8 *.
- Reparatio damni a poena differt: Vid. *Dammum. Poena.*
- Repertorium, seu Ordinationum index Hieronymi a Silva Perirae qualis, H, 100 *: de aliis Ordinationum repertoriis, *ibid.*
- Repetundarum crimen, C, 5, 11.
- Replicatio, et triplicatio, seu duplicatio in causa quid, IV, 12, 1: quibus in causis admittenda, 2: definito et peremptorio termino instituenda, 3, et de termini prorogatione, *ibid.*
- Repraesentationis jus in descendantibus, et collateralibus, et quae illius origo, III, 8, 5 *: quando apud Gothos admissum, *ibid.*: inter adscendentes locum non habet, 16.
- Reprobatio testium (*contradictas*): Vid. *Testis.*
- Repto: Vid. *Duellam.*
- Repudiatio hereditatis: Vid. *Hereditas.*
- Repugnatio (*resistencia*) in magistratus, aut illorum officiales: Vid. *Seditio.*
- Requisitoria citatio quid, IV, 9, 10: illius formula, *ibid.* *: rogatoriae li-

- terae de reo capiendo , C, 14, 5 *.
- Res** quid , III , 1 , 1 : prima rerum divisio , 2 : sacrae quae , 3 , et illarum jura , 4 : sanctae , 5 : religiosae , 6 , et quale in eis Principis et Episcoporum jus , 7 : communes , publicae , universitatis , singulorum , 8 : Principis , 9. Vid. *Bona* : mobiles , immobiles , hereditariae , acquisitae , 10 : allodiales , emphyteuticae , et majoratus , 11 : jura in re , et ad rem quae , et unde nascantur , 12 : furtivae : Vid. *Furtivum*. De rejudicata , et illius auctoritate : Vid. *Sententia*.
- Rescissoria actio** : Vid. *Actio*.
- Residencia** , seu de rationibus a iudicibus finito officio reddendis , I , 2 , 17.
- Residuorum crimen** quid , et illius poena , C , 6 , 18.
- Resistencia** , seu repugnatio in magistratus , aut illorum officiales : Vid. *Seditio*.
- Respirationis literae** : Vid. *Moratoriae*.
- Restitutio in integrum minorum** , vel quasi : Vid. *Minores*. *Miserabile personae*.
- Retorsio injuriarum an licita** : Vid. *Injuria*.
- Retrovenditio** : Vid. *Pacta*.
- Revelia** : Vid. *Contumacia*.
- Revindicta** : Vid. *Vis*.
- Revisio (revista)** sententiarum quid , et quōtuplex , IV , 23 , 26 : ab adpellatione et supplicatione ordinaria differt , *ibid.* * : revisionum antiquitas , et illarum poena , si confirmata sententia , *ibid.* * : hodie de gratia tantum speciali , vel *specialissima* conceditur , 27 , et quid revisio *de justitia* , *de gratia speciali* , vel *specialissima* , et de illarum inter se differentia , *ibid.* * : principia generalia in petenda concedendaque revisione de justitia speciali , 28 : de gratia *specialissima* quando , et a quo concedenda , *ibid.* * : quomodo differat a recursum ad Principem , 29. Vid. *Recursum* : executionem rei judicatae non suspendit , *ibid.*
- Revocatoria actio** : Vid. *Actio*.
- Reus** quid , et quis esse possit , IV , 7 , 18 : de duobus reis promittendi sive debendi : Vid. *Correi Obligatio*.
- Rei d'armas Portugal** , C , 5 , 8 *.

- Rhodia lex: Vid. *Lex*.
- Rici-homines qui, II, 3, 3—9: Infancionibus praecedunt, 4*.
- Ripae, cujus sint, I, 9, 14.
- Rixa vetus et nova quid, et quot homines illam committant, C, 4, 3.
- Rodericus ultimus rex Gothorum, H, 29.
- Rogatoriae literae de reo capiendo: Vid. *Requisitoria*: in recursu a iudicibus ecclesiasticis quid, I, 5, 58.
- Romanorum jus: Vid. *Jus*.
- Roussou quid, C, 4, 16*.
- Ruffiães, sive lenones, et illorum poena, C, 10, 11*.
- Ruy da Veiga, Juris Romani professor, et illius scripta, H, 115.
- S
- Saecularii: Vid. *Furtum*.
- Sacrae res quae, III, 1, 3: illarum jura, 4: de jure Principis circa sacra, *ibid.* *, 1, 5, 1, *seqq.*
- Sacramenta quae ultimo supplicio damnatis praestanda, C, 20, 4*.
- Sacrilegium quid, quotuplex, et illius poena, C, 2, 20, C, 6, 14: illius forum mixtum, I, 5, 49: politicum quid, C, 2, 20*.
- Salarium famulorum, Vid. *Famuli*: Advocatorum: Vid. *Advocati*.
- Salinae cujus sint, et illarum jura, I, 9, 13, I, 4, 9: de arcae salinariae cultura, I, 9, 13.
- Salutares leges: Vid. *Lex*.
- Salvus-conductus judicialis quid, C, 16, 1.
- Sancius I. rex generales leges non tulit, H, 43: Algarbiorum regis titulum primus suscepit, *ibid.* *: illius testamentum, et quae inde mala, *ibid.* *.
- Sancius II. rex, H, 46: illius concordia cum Stephano Bracarensi Archiepiscopo, 47: injuria regno privatus a Pontifice Innocentio IV., *ibid.*
- Sanctae res quae, et illarum jura, III, 1, 5.
- Saraceni Lusitaniam, et reliquam Hispaniam invadunt, H, 29: a Lusitanis bello capti, et jura in illos: Vid. *Captivi*.
- Satisfactio: Vid. *Cantio*.
- Satisfactio in delictis quae complectatur, C, 1, 12.
- Scenici an infames: Vid. *Theatrales*.
- Schima quid, C, 2, 15.
- Scholae humaniorum literarum: Vid. *Academia*.
- Scitibae qui initio apud nos,

- II, 78 *, Vid. *Notarii*.
 Scriptura sive instrumentum a scribis Episcoporum confectum quam si dem faciat, I, 5, 28—59, IV, 18, 6. Vid. *Instrumentam*.
 Scutigeri qui olim, hodieque, II, 3, 11—12.
 Sebastianus rex, et illius leges, II, 82: singularis illius concórdia, 83: nova sub illo Lusitana jurisprudentia, 84, et Romana restituta, 85, quae sub Philippis periit, 94.
 Secretarios e Ministros de Estado, I, 2, 9*.
 Securitatis literae quid, et quomodo differant a liberatione sub fidejussoribus, et a *salvo-conductu*, C, 16, 1: illarum origo, et justitia, 2: distinguuntur a securitatibus, quas iudex illius officium imploranti concedit, 3, et a securitatibus, quae jure asyli conceduntur, 4: quomodo inter se differant, 5: de affirmativis, 6, negativis, et coarctatis, 7: ante conclusionem in causa securus in carcerem non conjiciendus, 8: a quibus iudicibus, quibus in criminibus, quando concedendae, et concessae quando violandae, 9: illarum concedenda-
 rum aequitas, ususque ampliandus, *ibid.* *.
 Seditio quid, C, 4, 3: illius poena, 5: in magistratus, aut illorum officiales, et quae illius poena; 7: quotuplex, *ibid.*: de iis, qui vinctos e manibus adparitorum cripiunt, *ibid.* *, sed mitius puniendi, si filii, aut consanguinei, *ibid.* *: de carcerum effractoribus, 8: quid de repugnatione in officiales Episcoporum, I, 5, 36. Vid. *Vis*.
 Seguranças Reaes, seu regiae securitates quid, C, 16, 3: differunt a securitatis literis, *ibid.*: illarum origo, C, 4, 13*.
 Senatores qui, 1, 2, 2: curiae dictae *Supplicação*, 5—9: illorum nobilitas, II, 3, 14—63: quid de illorum fori privilegio, 63, IV, 7, 32: Vid. *Forum*: qui contra leges judicant, in iudicium non vocantur, IV, 9, 17. Vid. *Magistratus*, *Judex*.
 Senatus Palatinus, I, 2, 3: Scalabitanus, H, 65: civilium causarum, IV, 23, 22*: Portucalensis, II, 87, I, 2, 6: Supplicationis, II, 68—87, I, 2, 5, IV, 23, 22*, et illius ac Portucalensis

- Senatus majores magistratus, I, 2, 9: Bahiensis, et Fluminis Januarii, 6: differentia inter Senatum Conventumve Juridicum et tribunalia, 2: Conventus Juridici in Lusitania sub Romanis: Vid. *Conventus Juridici*.
- Senatusconsultum, Olisiponense contra bacchanalia, maialia (*maias*), cantilenas januarias (*janciras*), II, 68: de SCto apud municipium dictum *Celorico*, II, 2, 9*: SCta apud nos quid, et illorum sanctitas: Vid. *Municipalia decreta*: Macedonianum, II, 4, 14*: Plancianum, II, 6, 21*: Trebellianum nullius usus et auctoritatis, III, 7, 22: Velleianum, et quando cesset, IV, 3, 29.
- Senhoria*, hoc est, dominicae appellationis vocabulo, qui potiuntur, I, 10, 18, II, 3, 62*.
- Sententia definitiva et interlocutoria mera vel mixta quid, IV, 21, 1: quid decretum seu mandatum iudicis jure Romano, *ibid.* *: acta diligenter a iudicibus quemadmodum examinanda ante sententiam, 2: ab illiteratis lata sine jurisperitorum consilio valida, 3: ferenda inconsulto superiore, *ibid.*: acta non transmittenda ad collegia juridica, *ibid.*: quae in sententia ferenda generatim requirantur, 4: a iudice competente ferri debet, 5: de pluribus iudicibus datis, de sententia collegio juridico commissa, de modo referendi processum et suffragia dicendi, *ibid.*: quae sententia in paribus, imparibusve suffragiis praeferenda, et de dividendis vel conjungendis iudicum suffragiis, 6: secundum acta et probata ferenda, 7, secundum ea, quae in iudicium sunt deducta, 8, secundum leges, et quae inde consecutaria, 9, in scriptis, 10, et litigatoribus quovis modo publicanda, *ibid.*: definitiva temere revocatur, nisi intercessionibus objectis, 11, et quid de interlocutoria mera vel mixta, 1* — 12: de adpellatione ab interlocutoria mixta: Vid. *Adpellatio*: quae dicitur *de preceito*, seu mandatum de solvendo, 13: pro ea decima cancellariae non debetur, *ibid.*, IV, 22, 20: res iudicata quid, quare irrevocabilis, et quae Principis potestas in illa inter-

vertenda, IV, 21, 14: quae sententiae in rem iudicatam non transeant, 15: an aliis noceat, vel prosit 16: nullitatis querela, et quae sit nullitas sanabilis, vel insanabilis, IV, 23, 20: tertia provocatio non admittitur, 8: quae sententia manifeste injusta, 28: capitalis ubi, et a quot iudicibus ferenda, C, 20, 2: intra quod tempus quaestio criminalis terminanda, *ibid.* *: reo publicanda capituli sententia, 3, et tertio die executioni mandanda, 4: a Principe ex repentino iracundiae calore lata ad diem vigesimum differtur, *ibid.* *, H, 44: quando executio ultimi supplicii differenda, C, 20, 5: Palatinae Curiae consultatio de capitali sententia confirmanda, vel non, *ibid.*: de executione sententiae in relegatos, 6, et muleta damnatos, 7: condemnatoria in criminalibus non transit in rem iudicatam, 10 *: de expensis criminalibus: Vid. *Expensae*: de executione sententiae, quae in rem iudicatam transit: Vid. *Executio rei iudicatae*: Senatores si sententiam

contra leges tulerint, an in iudicium vocandi: Vid. *Senatores*: de sententiarum revisionibus: Vid.

Revisio.

Sepultura, et illius pretium, I, 5, 8 *: immoderatae clericorum exactiones pro sepulturae pretio prohibita, 8: III, 1, 7 *, causa sepulchralis in saeculari tractanda, I, 5: 38 *: de iure sepulturae, illius loco, cadaverum crematione, III, 1, 6 *: quae Principum et Episcoporum iura circa sepulturam, 7: de sumptibus funerum, et actione funeraria, *ibid.* *: leges non nullae funerariae, I, 10, 17.

Sequestrum rei litigiosae quid, quotuplex, et quando decernendum, IV, 3, 9: pendente adpellatione ob dissipationem, Vid. *Adpellatio*: pretii rei emtae: Vid. *Emtio venditio.*

Sertorius, et illius in Lusitania instituta, II, 12.

Serviana actio vel quasi Serviana: Vid. *Actio.*

Servi aut nascuntur, aut fiunt, II, 1, 3: hodie nemo servus nascitur, 4: an servitus jure naturali et gentium ad natos extendatur, *ibid.* *: liber:

- tatis dignitatem vendentes nulli apud nos, 7* : poenae servos nullos habemus, 11 : de poenae servis jure Romano, *ibid.* * : tigri in Brasilia quomodo libertatem recipiant, 12, et quid de servitute, *ibid.* * : adscriptitii nulli apud nos, 13—14 * : modica castigatio domino permissa, C, 4, 11, et barbara hac de re Imperatoris Constantini lex, *ibid.* * : de testamentis servorum: Vid. *Testamentum* : de mercenariis, et illorum salario: Vid. *Famuli* : de bello captis: Vid. *Captivi*.
- Servicos et pedidos* quid: Vid. *Tributa*.
- Servitus realis quid, et illius divisio, III, 13, 1 : in faciendo, 2 : de juribus bannariis, *ibid.* : subtilitates non nullae Romanorum explosae, an perpetuam causam habere debeat, ex die, vel ad diem, pro parte fundi, sub conditione, ad certam conditionem, 3 : ususfructus, 4, *seq.* : usus, habitationis, operarum servorum, 9 : oneris ferendi, tigni immitendi, aquae vel stillicidii recipiendi, altius tollendi, protegendi, luminis, prospectus, itineris, actus, viae, aquae hauritus, pecoris ad aquam adpulsus, pascendi, aquae ductus, aquae intercipiendae, 10 : urbanae servitutes circa aedificandi formam, I, 10, 6, *seq.* : de actione confessoria, et negatoria, IV, 6, 17 : de servitute hominum obnoxia : Vid. *Servi*, *Captivi*.
- Sesmaria* quid, I, 7, 3, *seqq.* Vid. *Agricultura*.
- Silva (Emmanuel Gundisalvus) qualis Ordinatio-num interpret, H, 118.
- Silvae, et illarum cultura, I, 7, 6 : cujus in dominio sint, *ibid.* *, II, 2, 9 *, III, 1, 8 : silvarum cultura Praetoribus et Decurionibus demandata, I, 7, 7 : quomodo emphyteusini admittant, III, 11, 9*.
- Silvester de Magalhães Brandão qualis pragmaticus, II, 117*.
- Simonia mixti fori crimen, I, 5, 49 : civilis : Vid. *Ambitus*.
- Simulatio quid, et quomodo a dolo differat, I, 8, 10 * : in contractibus, *ibid.*
- Ssas* tributum quid, et illius origo, I, 4, 9.
- Sobrejuiz*, H, 52*—78*,

- 1, 2, 13 *, IV, 23, 22 *.
- Societas quid, quotuplex, quomodo ineatur, et finiatur, et quae in ea aequalitas servanda, IV, 3., 20: mercatoria: Vid. *Mercatores*.
- Sodomia, qualis illius poena, et forum competens: Vid. *Venus nefanda*.
- Solennitates in iudicio deficientes a iudice supplendae, IV, 7, 21 *.
- Solutio quid, IV, 5, 1: quis recte solvat, et cui, 2: quid, quantum, quo loco, et tempore, 3: temporis laxamentum ad solvendum datum, *ibid.*, IV, 22, 7: consignatio judicialis pro solutione habetur, IV, 5, 4, et consignationis effectus, *ibid.*
- Sors iudicium iniustum, C, 4, 5.
- Specificatio quid, et quomodo per eam quis adquirit, III, 3, 8.
- Spoilium quomodo a rapina differat: Vid. *Furtum*: spoli remedium, IV, 6, 31: quid de spolio in mobilibus Clericorum et Episcoporum ab intestato decedentium, III, 8, 10: Vid. *Successio ab intestato*.
- Sponsalia quemadmodum probentur, et de poena illis adjecta, II, 5, 3: de consensu parentum, et curatorum in sponsalibus filiorum familias, et minorum, 2—5 *.
- Sponsalitia causa in saeculari tractanda, I, 5, 8—45: actio sponsalitia, II, 5, 4, et an quae dicitur *assignação de dez dias*, in causa sponsalitia locum habere debeat, *ibid.* *: adpellatio in hac causa executionem suspendit, *ibid.* *: de sponsalitia largitate, II, 9, 37.
- Sponsiones an, et quae licitae, IV, 3, 25.
- Spurins seu bastardus: Vid. *Filii*.
- Stabularii quemadmodum de receptis teneantur: Vid. *Nautae*.
- Statuas, et antiquitatis monumenta destruentes qua poena coercendi, II, 98, C, 5, 7.
- Statuta cujuscumque *confraternitatis* vel collegii quando obligationem producant, I, 1, 9 *.
- Stellionatus quid, C, 5, 1—14.
- Sterilitas agrorum quando colonum a pensione immunem reddat, IV, 3, 19, et emphyteutam a canone, III, 11, 13.
- Stigmatis nota: Vid. *Poena*.

Studia literarum quae apud nos, et quibus legibus subiecta, I, 10, 26. Vid. *Academia*.

Stuprum violentum quid, illius poena, et quemadmodum probetur, C, 4, 16: voluntarium, C, 10, 10: nulla poena contra stupratos, *ibid.* *: variae stupri species, 11: immanis ac barbara hac de re lex Imperatorum Constantini, et Justiniani, et de differentia inter stuprum violentum et voluntarium, C, 4, 17.

Subhastatio pignoris iudicialis: Vid. *Executio rei iudicatae*.

Subreptio regias literas nullas reddit, II, 3, 64.

Subsidium militare tributum, I, 4, 9: literarium, *ibid.*

Substitutio heredum, III, 5, 55.

Successio ab intestato quando locum habeat, III, 8, 1: cuius juris sit, 2: illius ordo, 3: legitimorum et naturalium, 4: nepotum, 4: de jure repraesentationis, *ibid.*: in capita et in stirpes, et quando ei locus inter descendentes et *collaterales*, et quid juris, quando nepotes soli sint, *ibid.*: Clericorum, Monachorum, Equitum Mili-

tarium et Melitensium, 6: quis Clerico succedat etiam in bona intuitu Ecclesiae adquisita, 7 (Vid. *Testamentum*): Episcopo, 8: Monacho, et Novitio, 9: quid de spoliis Clericorum et Episcoporum ab intestato decedentium, 10—11 *: filii naturales patri plebeio succedunt, 12: secus nobili, 13: et quando *illegitimi*, spurii, ex damnato coitu matri etiam illustri succedant, necne, *ibid.*: Vid. *Filii*: legitimated et adoptivi, 14: qui succedunt in bona Regiae Coronae, II, 3, 26: Vid. *Lex Mentalis*: filii prioris matrimonii quemadmodum succedant, II, 8, 11, III, 8, 15: adscendentes, 16: collaterales, et illegitimi ex damnato coitu quando, et quomodo inter se succedant, 17: in successioneibus ab intestato rejicienda distinctio bonorum paternorum et maternorum, *ibid.* *: conjuges quando inter se succedant, 18: et fiscus in bonis vacantibus, 18 * —19: de regni successione: Vid. *Regni successio*.
 Successoria pacta: Vid. *Pacta*.
 Suevi in Lusitania imperant,

H, 19—20: illorum leges non constant, 21.
 Suffragia iudicum: Vid. *Sententia*.
 Suggestiones in reorum interrogationibus: Vid. *Interrogationes*.
 Suicidium, sive mors voluntaria an, et quando punienda, C, 1, 23.
 Suitatis jus quid, III, 6, 2, seq.
 Sumtuariae leges: Vid. *Lex*.
 Superficies quid, III, 11, 6: differt ab emphyteusi, *ibid*.
 Superstitiosi, sive malefici et mathematici qui, et qua poena tenentur, I, 5, 4, C, 1, 28, C, 2, 13.*
 Supplicatio (*aggravo*) quid, IV, 23, 22: quae illius et adpellationis differentia, et quare excogitata, quando adpellare, aut supplicare liceat, apud quos, et a quibus iudicibus, *ibid*. *: quid supplicatio *ordinaria*, de *petição*, de *instrumento*, no *auto do processo*, *ibid*. *, a quibus, et quo tempore interponenda, introducenda, prosequenda, 23, et quomodo ab adpellatione differat, *ibid*. *: inepta clausula *appello*, ou *aggravo*, *ibid*.: per *petitionem*, vel *instramentum*, et quemadmodum

inter se differant, vel non, 24: ob non receptam adpellationem, et de literis testimonialibus (*cartas testemunhaveis*), 14—16: supplicatio dicta *no aucto do processo* quid, et quando ei locus, 25: supplicationes Juris Romani et Lusitani, et an amici conspirent, 22 *—26*: differentia inter supplicationem et recursum ad Principem, 29: supplicatio ordinaria et revisio sententiarum quemadmodum differant: Vid. *Revisio*: de Supplicationum senatu: Vid. *Senatus*: contra decretum de reo capiendo, C, 14, 5*.

Suspecti iudicis exceptiones quando opponendae, et quis de illis cognoscat, IV, 13, 5*.

Syndicantia: Vid. *Residentia*.

Syndicus quis, IV, 3, 11.

T

Tabelliones: Vid. *Notarii*.

Talionis poena quid, et quando ei locus, C, 1, 21, I, 3, 4.

Tauros agitare quomodo toleratum, I, 10, 24.

Teiga d'Abraham tributum quid, I, 4, 9.

Templarii, II, 3, 13*.

Tença quid, et an a *man-tença* differat, II, 3, 48*: quomodo exstinguitur, II, 2, 8*: legi *Mentali* non subjicitur, II, 3, 25.

Termini judicarii omnes peremptorii, IV, 12, 3: secus in criminalibus, C, 17, 4: dies termini non computatur in termino, IV, 9, 5.

Terminum moventes qua poena tenentur, I, 7, 14, IV, 4, 8, C, 5, 5: agros terminis signare regium jus, I, 7, 14: de actione finium regundorum: Vid. *Actio*.

Tertia rerum hereditariarum pars, et de illa libere statuendi facultas gothicae originis est, II, 126*: in legitimam non imputatur, III, 5, 3*—40*: tertia honorum publicorum tributum quid, I, 4, 9, III, 1, 8.

Tertius possessor opponens in executione rei judicatae: Vid. *Executio rei judicatae*.

Testamentaria causa ad ecclesiasticum forum tracta, I, 5, 50, et quid de hoc jure, et illius origine, *ibid.* *: sed suo tantum, mense, 51: et quae hujus innovationis histo-

ria, *ibid.* *: quod tamen quomodo intelligendum, 52.

Testamentarii curatores (*testamenteiros*) qui, et quotuplices, III, 6, 14—15: illorum officium, de rationibus reddendis, et de praemio, 15*: regii Provisores, et Episcopi testamentorum executores, et de illorum hodie jurisdictione, 16: ab Episcopis nominati pro illorum testamentis exsequendis in saeculari rationes reddunt, 11.

Testamentum quid, et ejus juris, III, 5, 1: testamentorum usus, 2: leges et mores antiqui de testamentis, 3: quotuplex, 4: publicum et judiciale, 5: apertum, a tabellione scriptum, 6, a testatore, vel privato, 7: clausum, 8: nuncupativum, 9: testamenta quemadmodum aperiuntur, publicentur, reducuntur, 10: qui testes esse non possunt, 11: de Clerico, vel Monacho teste, 12: solennitates externae quae, 13: testamentum Juris Canonici, 14: militis, 15, quale illius privilegium, et ad quos inepte extenditur, *ibid.* *: alia testamenta

privilegiaria vel minus solennia, parentis inter liberos, ruri, et tempore pestis, 16: ad pias causas sine juris solennitatibus nullum, 17: inter conjuges, 18: solennitates internaëque, 19: de furioso et aliis, quibus non est permissum facere testamentum, 20: irati, et melancholici, *ibid.* *: filiifamilias, servi, deportati, bello capti, peregrini, ad mortem damnati, 21: Clericorum etiam de proventibus ecclesiasticis, II, 89 *, III, 5, 32, III, 8, 7: Episcoporum, III, 5; 23: Monachorum, 24: Novitorum, 24—51, III, 8, 9: Equitum, Clericorum Militiarum Regni, et Melitensium, III, 5, 25: Cardinalium, 26: Regum, 27: plena testatoris libertas, et quid de suggestionibus, 28: non valet a Monacho scriptum in iis, quae Monasterio relicta, 12—28: heredis institutio an sit de essentia testamenti: Vid. *Heredis institutio*: pro extraneis, et summa de heredibus instituendis regula, 30: quibus modis testamenta infirmentur, 46: nullum, et injustum, 47:

raptum agnatione postumi, 48, per posterius testamentum, 49, per delecta, inducta, vel corrupta, 50: irritum, 51: inofficiosum, et de querela inofficiosi, 52, et quando ea locum habeat, 47 *—53, IV, 6, 16: destitutum, III, 5, 54: quid de validitate testamenti coram parochio et duobus testibus, et quae inde consecretaria, 3 *—14: potest quis pro parte testatus, et pro parte intestatus decedere, et quid de Juris Romani regula in contrarium, 32: de institutione ex die, vel ad diem, et de conditionibus adpositis: Vid. *Heredis institutio*: falsum testamentum: Vid. *Falsum*: legata etiam pia ex testamento nullo an debeantur: Vid. *Legata*: de pactis successionis: Vid. *Pacta*: Juris Canonici et Constitutionum dioecesarum nulla auctoritates in testamentis etiam ad causas pias, et in testamentariis causis, I, 5, 50 *—52 *, III, 5, 17 *: quae priorum testamentorum origo, III, 10, 2 *: testamenta an e civitate eliminanda, III, 7, 21 *: de executione testamen-

ti: Vid. *Testamentarii*: de iis, qui necessario instituendi, vel exheredandi: Vid. *Heredis institutio*.

Testimoniales literae (*cartas testemunhaveis*) quid, IV, 23, 16: differunt ab adpellatione et a supplicationis literis dictis *instrumentos de aggravo*, *ibid.* *.

Testis quis, IV, 17, 1: qui testes esse possunt, 2: an judaei contra Christianos, Vid. *Judaei*: inhabiles, vel suspecti an, et quomodo admittendi, 3: quando; et quemadmodum producendi, 4: de testibus cogendis, vel non, 5: Clerici a quo cogendi, *ibid.*: extra territorium quando; et cujus sumtibus evocandi, *ibid.*: de testium examine, 6: qui domi examinandi, 7: quid de personis egregiis, illustribus, de *qualidade*, *ibid.*: in quibus causis iudices, vel inquisitores (*enqueredores*) testes examinent, 8: de refutationibus, reprobationibus, interrogatoriis; publicis adtestationibus, 9: duobus quando, et quibus in negotiis fides habenda, 10, *seq.*, et uni in civilibus, 11,

IV, 18, 5; in criminalibus uni nunquam credendum, C, 17, 6: non omnium eadem auctoritas, IV, 17, 12, et hac in re non nihil iudici ex sententia animi sui relictum, *ibid.* *: de oculatis, auritis, de fama, 13: quid de *singularibus*, injuratis, suspectis, *extrajudicialibus*: Vid. *Probatio*: ad perpetuam rei memoriam, 4: quando contra instrumentum probent: Vid. *Instrumentum*: quid ne testium inter se conflictu et cum instrumentis, IV, 16, 11: an magis credendum alentibus, quam negantibus, *ibid.*: in *inquisitorio processu* producti nullam fidem faciunt ad reum condemnandum, C, 14, 8, nisi judiciales efficiantur, et hoc quomodo intelligendum, 9: inde consecutaria circa testem mortuum, vel absentem, 10: de ratihabitione extrajudicialium, illius effectu, et in quibus non admittenda, 9, *seq.*, C, 17, 7: testibus lege permittendum, ut possint iurjurandum declarare, vel omnino retractare sine perjurii poena, et cui tunc fides ad-

- libenda , 8 : de officio
 iudicis circa testes , *ibid.*
 * : de probatione per te-
 stes in criminalibus : Vid.
Probatio : de confronta-
 tione testium cum reo in
 delictis , 12.
 Theatrales leges , I , 10 ,
 24 : theatra an licita ,
ibid. * : qui in scenam
 prodeant , nulla notantur
 infamia , II , 13 , 13 *.
 Themudus (Emmanuel) pra-
 gmaticus , et de eo judi-
 cium , II , 117.
 Theorici Jcti : Vid. *Jure-*
consulti.
 Therasia , Henrici Comitis
 uxor , et illius origo , H ,
 34.
 Thesaurus cui cedat , III ,
 3 , 6.
 Tortura non toleranda , C ,
 17 , 15 : apud nos in non
 usu , C , 1 , 29 *.
 Tractatus a pactis et con-
 tractibus differunt , IV ,
 2 , 7.
 Traditio quid , et quotuplex ,
 III , 3 , 10 : Vid. *Posses-*
sio.
 Transactio quid , IV , 2 , 9 :
 ei pactum inest , 10 : de
 re certa valet , *ibid.* : de
 quibus transigi potest , 11 ,
 de re iudicata , testamen-
 to relictis , alimentis , 12 :
 de criminibus licet , 13 :
 et pro confessis , indignis ,
 et infamibus non habendi
 de iis transigentes , *ibid.*
 * : de adulterio , et leno-
 cinio , 14 : transactionis
 effectus , 15 : rescinditur
 ob instrumenta denuo re-
 perta , vel ob laesionem
 enormem , *ibid.*
Tratamentos , sive leges pro
 uniuscujusque colendi ra-
 tione : Vid. *Lex.*
 Trebellianum Sctum : Vid.
Senatusconsultum.
 Tribunalia quomodo a Ju-
 rидicis Conventibus diffe-
 rant , I , 2 , 2 : suprema
 Palatii Curia , 3 , reliqua
 tribunalia , 4 , Vid. *Con-*
ventus Juridici. *Senatus.*
 Tributa quis apud nos im-
 ponit , I , 4 , 7 : illorum
 necessitas , antiqua ratio ,
 et temperantia , *ibid.* * , or-
 dinaria , vel extraordina-
 ria , 9 : impedimento sunt
 rei agrariae , et quae in-
 tolerabilia , I , 7 , 2 *—
 15 : quid apud nos de
 oeconomica Jurispruden-
 tia circa rem aeriariam et
 honorum publicorum ad-
 ministrationem , I , 4 ,
 9 * : Clerici tributa ordi-
 naria non conferunt ,
 I , 5 , 29 , sed tenentur
 seclso Regum privilegio ,
ibid. , I , 4 , 7 * , et ju-
 gationis (*jugada*) tribu-
 tum solvant , I , 5 , 29 * :
 Ecclesia sita in Regum
 propriis , et illius spatium

a solito tributo immune
ibid.: *servigos et pedidos*
 quid, I, 4, 7*: pro
 pontibus, fontibus, et pu-
 blicis viis reficiendis, I,
 10; 8*.
 Tridentinum Concilium:
 Vid. *Concilium*.
 Triplicatio: Vid. *Replicatio*.
 Tutivae appellatoriae quid,
 et quando eis locus I, 5,
 56.
 Tumultus (*motim*) quid,
 et quot homines illum
 constituunt, C, 4, 3:
 illius poena, 4: seditio-
 sus: Vid. *Seditio*. *Re-*
bellio. *Assuada*.
 Tutela cujus juris, II, 11,
 1, quid, et quotnplex,
 2: qui sub tutela, 3:
 nulla olim inter tutelam
 et curationem differentia,
 2*—3*: vivo patre data,
 4: pactitia, 5: testamen-
 taria a patre, 6, a matre,
 vel *extraneo*, 7: testa-
 mento tutores dari pos-
 sunt, 8: sub conditione
 ex die, vel ad diem, 9:
 legitima, 10: matri, et
 aviae primum, et sub qua
 lege defertur, 11, deinde
 propinquis, 12, et quid
 si plures in eodem gradu,
ibid.: dativa seu Atiliana
 8*—13: quomodo finia-
 tur, 19: illustrium, 21:
 Regis impuberis, 22:
 quae inde obligationes et

actiones, IV, 4, 2—3
 an uxor in tutela mariti
 Vid. *Uxor*.
 Tutores qui satisfacere tenen-
 tur, vel non, II, 11,
 14: de cautione juratoria
 et fidejussoria, *ibid.*: il-
 lorum confirmatio, et de
 inventario conficiendo,
 7*: officium, auctoritas,
 administratio, 15: Prin-
 cipes nostri tutorum no-
 mine gloriantur, *ibid.*,
 I, 10, 12: de pericu-
 lo tutoris, de rationibus
 singulis annis reddendis,
 et ubi conveniri de-
 beant, II, 11, 16: Cle-
 ricus tutor, vel curatur,
 et illius forum, II, 12,
 13: Clerico furioso, vel
 prodigo a saeculari tutor
 dandus, *ibid.*: de tuto-
 rum fidejussoribus, et de
 magistratibus convenien-
 dis, II, 11, 17: execu-
 sationes tutorum, 18: de
 suspectis tutoribus, 20.

U

Ultio in delictis vindicandis
 semper injusta, C, 1,
 13: differt a vindicta,
 C, 8, 14*.
 Universitatis et civitas delin-
 quens quibus poenis adfi-
 cienda, C, 1, 8: unam
 veluti moralem personam
 constitui, *ibid.*: univer-

- sitatis res quae , III , 1 ,
 8.
- Usangas , foros , costumes*
 quid , et quae hujus juris
 sanctitas , I , 12 , 1 * , II ,
 2 , 10 * .
- Usuarii qui , III , 13 , 4—
 9.
- Usucapio : Vid. *Praescrip-
 tio* .
- Usufructuarii qui , III , 13 ,
 4 : quemadmodum cave-
 ant , 7.
- Usura quid , et an licita , I ,
 8 , 15 : contractus usura-
 rii non valent , 14 : qua-
 lis usurarum modus jure
 Romano , et de centesi-
 mis usuris , 16 : de tertia
 parte rerum , quae usu
 consumuntur , mutuo da-
 tarum , *ibid.* * : qualis jure
 Canonico , 17 : regulae
 de usurarum aequitate ,
 18 : ex mutuo an , et quan-
 do debeantur , IV , 3 , 6 :
 ob moram , I , 8 , 20 : mu-
 tuum pecuniosum quin-
 cunces tantum usuras re-
 cipit , 19 : quid circa alia-
 rum rerum mutuum in
 pacto de retrovendendo ,
 legis commissoriae , ob pe-
 riculum , 20 : de usurarum
 poena conventionali , I ,
 3 , 9 : et quid , si summam
 debiti excedat , vel exae-
 quet , *ibid.* : de cambia-
 libus , I , 8 , 22 : de nau-
 tico fenore : Vid. *Fenus* :
- quibus poenis usurarium
 delictum adficiendum , I ,
 8 , 21 , C , I , 23 : de usura-
 rarum iudice competente ,
 I , 5 , 49 , I , 8 , 21 :
 usurae dictae *juros reaes*
 an a collegiis ecclesiasti-
 cis , vel saecularibus sine
 Regis licentia haberi pos-
 sint , III , 11 , 28 * .
- Usurpatio praescriptionis :
 Vid. *Praescriptio* .
- Ususfructus quid , III , 13 ,
 4 : differentia inter usum
 et usumfructum , 4—9 :
 hodie servitus , et quid de
 divellenda proprietate ab
 usufructu , 4 * : quibus
 modis constituitur , 5 , et
 quibus amittitur , 6 : cui
 competit , 5 : rerum , quae
 usu consumuntur , 8 : de
 cautione praestanda , *ibid.*
- Uxor non in dominio , et
 tutela mariti , sed in po-
 testate , et societate , II ,
 7 , 4 * : et quid de ma-
 rito Reginae , cui impe-
 rium est , 5 : quae ha-
 beat in maritum jura , et
 particeps privilegiorum ,
 honorum dignitatumque
 mariti , 6 : et quid de Re-
 gis uxore , 7 : sine marito
 ne mobilia quidem parvi
 momenti alienat , neque
 contractus quoscumque
 inire potest , II , 8 , 19 ,
 II , 9 , 17 * : Vid. *Ma-
 ritus* : quomodo ei obli-

gatio ex contractu mariti, 18: non tenetur delicto mariti: II, 8, 17*, C, 1, 22: de illius possessione post mortem mariti: Vid. *Communio bonorum*: quod mariti jus in dotalibus, et paraphernalibus: Vid. *Dos. Paraphernalia*.

V

Vacantia bona fisco reddunt, quo jure, et onere, III, 8, 19: nullius usus apud nos successio collegii, universitatis, et domini in bonis collegae, socii, et vassalli, *ibid.*

Vadimonium desertum: Vid. *Contumacia*.

Vagabundi qua poena tenentur, I, 10, 20, C, 10, 16*: ubi conveniendi, IV, 7, 26.

Valascus (Alvarus) in pragmaticis Jctis consultatum fere sine collega gerit, H, 117.

Valascus (Thomé Paz) qualis pragmaticus, H, 117.

Valetudinaria publica quis administret, I, 10, 15: quid de Episcoporum visitationibus, I, 5, 47: valetudinarium dictum *de Todos os Santos* a quo ex-

structum, I, 5, 52*: I, 10, 15.

Vanguerve Cabral (Antonius) minorum gentium pragmaticus, H, 117*.

Vassalli olim qui, II, 3, 5—9: ex jure feudali, II, 1, 13*, III, 13, 2*.

Vectigalia classis, et solutae navis: Vid. *Navigatio*: rei agrariae: Vid. *Tributa*.

Velle animum SCTum: Vid. *Senatusconsultum*.

Venatio omnium permessa, et de jure, legibusque venatoriis, III, 3, 4: quare olim regibus et ingenuis propria, et quomodo hodie omnibus, *ibid.**: venatoriae aves inventae cujus sint, II, 51, III, 3, 5*.

Venditio: Vid. *Emtio venditio*.

Veneficium quale delictum, et illius poena, C, 9, 15: de signis veneficii, *ibid.*

Venenum malum in publicum vendere prohibitum, I, 8, 23.

Venia delictorum: Vid. *Aggratiandi jus*.

Venus nefanda quid, quotuplex, qualis illius poena, et quemadmodum probeatur, C, 10, 13: de illius foro competenti, *ibid.**.

Vereadores: Vid. *Decurionis*.

Versum in rem: Vid. *Actio*.

Vestem diversi sexus induentes qua poena tenentur, C, 10, 16 *: de *lugaribus vestibus:* Vid. *Luctus*.

Viarum publicarum cura cui incumbat, I, 10, 4 *.

Vicecomites, II, 3, 8.

Vicinitatis, seu municipii jus quid, II, 2, 5 *, *seq.*: quemadmodum *adquiratur,* 7 *: Vid. *Municipes:* literae vicinitatis in *peculium emtione,* I, 7, 13, *commercii libertatem impediunt,* *ibid.* *.

Viduae intra annum luctus, vel iterum nubentes quomodo mulctatae, I, 10, 17, II, 5, 11: *illarum possessio post mortem mariti,* 11, 8, 15, et *quibus in bonis locum habeat,* 16: *viduarum jura et privilegia,* I, 5, 42 *, II, 13, 13, IV, 7, 26—32.

Vinctos e manibus adparitorum eripientes quibus poenis adfecti, C, 4, 7 *.

Vindicta et iudicium privatum: Vid. *Vis*.

Vis publica, et privata quid, C, 4, 1: *qui illam committant,* 2: *quo nomine*

Lusitane vocatur, et *ex quot hominibus rixa, aut turba constet,* 3: *distinguenda simplex a seditiosa,* 7 *: Vid. *Rebellio. Seditio. Assuada:* *Vindicta (revindicta) vel privatum iudicium olim licitum,* H, 53, I, 2, 23 *seq.*, C, 4, 13 * *seq.*, C, 8, 14 *, C, 12, 1 *: *sed postea prohibitum,* *ibid.*: *quae hodieum leges ex vi privata originem ducant,* I, 2, 23 *: *poena jus sibi dicentis,* 23, C, 4, 13: *aliquando vis privata et iudicium permissum,* I, 2, 24—25, C, 4, 13 *: *et quid tempore iustitii:* Vid. *Iustitium:* *quatenus maritus adulterum privata vindicta prosequi possit:* Vid. *Adulterium:* *de interdicto unde vi:* Vid. *Interdicto*.

Visitationes Episcoporum quid, C, 13, 19 *: *circa valetudinaria:* Vid. *Valetudinaria*.

Vitia et morbi occulti mancipiorum et jumentorum venditionem rescindunt, IV, 3, 18: *jumenta vitiosa quae,* *ibid.*

Vivicomburium crudelis poena, et apud nos in non usu, C, 1, 15, C, 5, 7 *, C, 6, 20 *.

Vocatio in jus: Vid. *Citatio*.

Vota divi Jacobi quid, I, 5, 22: fabulosa illorum historia, et hodie non obligant, *ibid.*: forum saeculare competens pro illis exigendis, 21.

Vulnera letalia qua poena vindicta, C, 8, 12: unde letalia aestimanda, *ibid.*, C, 9, 17 *: iudicium Medicorum, et an probationem in contrarium admittat, C, 8, 12 *: quae atrocia, vel levia, illorum poena, et de iniuriis, 13.

W

Wandali Hispanias invadunt, H, 19: a Leovigildo pulsus, 20: illorum leges non constant, 21 *.

Wisigothi: Vid. *Gothi*.

X

Xenia quae a iudicibus accipienda, vel non, C, 5, 11.

Xenodochia: Vid. *Valetudinaria*.

FINIS.